

***OCENA ZASOBÓW
POMOCY SPOŁECZNEJ
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM
ZA 2014 ROK***

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział I Sytuacja społeczno-demograficzna w województwie kujawsko- -pomorskim	6
1. Charakterystyka demograficzna województwa	6
2. Infrastruktura społeczna	7
3. Bezrobocie	14
Rozdział II Pomoc społeczna w województwie kujawsko-pomorskim	17
1. Natężenie korzystania ze świadczeń pomocy społecznej	17
2. Pomoc pieniężna i niepieniężna	21
Rozdział III Kadra pomocy społecznej	23
1. Dostępność kadry pracowników socjalnych	23
2. Wykształcenie i profesjonalizacja	25
Rozdział IV Wybrane świadczenia i usługi społeczne	28
1. Kontrakt socjalny.....	28
2. Poradnictwo specjalistyczne	30
3. Asystentura rodziny	31
4. Usługi opiekuńcze.....	34
5. Posiłek.....	36
6. Stypendia.....	37
7. Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności	39
Rozdział V System pieczy zastępczej	41
1. Rodzinna piecza zastępcza	41
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	45
3. Usamodzielnienie osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze	47
Rozdział VI Infrastruktura pomocy i integracji społecznej	49
1. Ośrodki wsparcia	49
2. Domy pomocy społecznej	54
3. Ośrodki interwencji kryzysowej	56
4. Podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym	58
5. Placówki wsparcia dziennego	62
6. Infrastruktura pomocy i integracji społecznej według grup odbiorców	64
Rozdział VII Wydatki na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej	66
Rekomendacje i uwagi	71
Spis tabel	84
Spis map	86
Spis wykresów	88
Załącznik	89

Wstęp

Realizując zapisy art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163) poczynawszy od 2012 roku, gmina, powiat i samorząd województwa w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami. OZPS przedkładana odpowiednio radzie gminy, powiatu i sejmikowi województwa stanowi m.in. podstawę planowania budżetu na rok następny. Nadrzędnym celem oceny jest prezentacja sytuacji w pomocy społecznej, identyfikacja jej mocnych i słabych stron, a następnie, na tej podstawie planowanie działań i wprowadzanie pozytywnych zmian w obszarze pomocy i integracji społecznej na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego województwa kujawsko-pomorskiego.

Wojewódzki raport oceny zasobów pomocy społecznej sporządzany jest w oparciu o oceny z gmin i powiatów z obszaru województwa przekazane w formie formularza wypełnianego za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Rok 2014 był kolejnym rokiem ulepszania i dostosowywania do potrzeb gmin i powiatów wdrażanego narzędzia przy nieodzownym wsparciu samych jednostek. Za merytoryczny i ostateczny kształt formularza odpowiada Departament Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Tegoroczny raport oceny zasobów dla województwa kujawsko-pomorskiego jak corocznie prezentuje informacje dotyczące następujących zagadnień:

- ✓ demografii,
- ✓ świadczeniobiorców pomocy społecznej,
- ✓ wybranych form pomocy społecznej,
- ✓ opieki zastępczej nad dziećmi,
- ✓ infrastruktury pomocy i integracji społecznej,
- ✓ kadry pomocy społecznej,
- ✓ wydatków na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej¹.

Należy podkreślić, że w ramach danego ww. obszaru, raport został rozszerzony o wskaźniki, które zostaną wykorzystane m.in. do monitorowania *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 Plan modernizacji 2020+* (w sferze społecznej) oraz *Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020*.

Kończąc, aczkolwiek zasadniczą część OZPS stanowią rekomendacje wynikające z analizy danych oraz wniosków opracowanych na podstawie zgromadzonego materiału. Stanowią one pewnego rodzaju wytyczne w projektowaniu rozwiązań wyrównujących różnice między poszczególnymi obszarami województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie polityki społecznej.

¹ Przez wydatki na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej należy rozumieć wydatki na zadania realizowane przez gminy i powiaty m.in. za pośrednictwem ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie na mocy odpowiednich ustaw.

Rozdział I Sytuacja społeczno-demograficzna w województwie kujawsko-pomorskim

1. Charakterystyka demograficzna województwa

Na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS za rok 2013² można wskazać, iż w województwie kujawsko-pomorskim zamieszkiwało 2 092,6 tys. osób. Uwzględniając zróżnicowanie powiatowe w tym zakresie, największa liczba ludności dotyczyła miasta na prawach powiatu Bydgoszcz (359,4 tys. osób), a najmniej mieszkańców liczył powiat wąbrzeski (ponad 35 tys. osób). Wśród mieszkańców województwa można było zauważyć przewagę kobiet (51,5%), tj. na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet³. Większość osób zamieszkiwała obszary miejskie (60% ogółu mieszkańców).

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie stanu ludności w województwie kujawsko-pomorskim pod względem ekonomicznych grup wieku, w 2013 roku 63,7% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, 18,5% przedprodukcyjnym i 17,8% poprodukcyjnym. Można zauważyć, iż w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek w grupie osób w wieku przed- i produkcyjnym oraz wzrost w populacji osób w wieku poprodukcyjnym. Analizując ten aspekt na poziomie powiatów można stwierdzić, iż wyróżnia się zwłaszcza miasto na prawach powiatu Bydgoszcz z najniższymi wskaźnikami w obszarze osób w wieku przed- i produkcyjnym, przy jednoczesnym najwyższym wskaźniku osób w wieku poprodukcyjnym. Odminną sytuację odnotowano w toruńskim powiecie ziemskim, w którym zamieszkuje najwyższy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym przy jednocześnie najniższym w województwie udziale osób w wieku poprodukcyjnym. Tego rodzaju dane winny być uwzględniane przy kreowaniu lokalnej polityki regionalnej na najbliższe lata.

Tabela 1. Charakterystyka demograficzna województwa kujawsko-pomorskiego

Rodzaj wskaźnika	2012	2013 ²		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba mieszkańców	2 096 404	2 092 564	X ⁴	X
Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	51,5%	51,5%	53,5% (m. Toruń)	50,0% (p. grudziądzki)
Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	18,8%	18,5%	21,9% (p. toruński)	15,7% (m. Bydgoszcz)
Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,1%	63,7%	64,8% (p. bydgoski)	62,7% (m. Bydgoszcz)
Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	17,1%	17,8%	21,6% (m. Bydgoszcz)	13,4% (p. toruński)

Źródło: dane BDL GUS

² W związku z brakiem danych GUS za rok 2014 (raport OZPS sporządzany jest w miesiącu maju), do wskaźników wykorzystane są dane za rok 2013.

³ Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014, Województwo Kujawsko-Pomorskie, US w Bydgoszczy.

⁴ W przypadku wskaźników zawierających jedną zmienną nie wskazano wartości minimalnych i maksymalnych.

2. Infrastruktura społeczna

Mieszkania komunalne i socjalne

Mieszkania komunalne to mieszkania stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystw budownictwa społecznego. Są to m.in. mieszkania:

- a) znajdujące się w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz mieszkania będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, tj. mieszkania, które służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych ogółu mieszkańców gminy, pozostające w zarządzie komunalnej jednostki organizacyjnej specjalnie powołanej do zarządzania zasobami mieszkaniowymi gminy (np. przedsiębiorstwo/zakład gospodarki mieszkaniowej, zarząd domów komunalnych) lub pozostające w bezpośrednim zarządzie urzędu gminy;
- b) stanowiące własność Skarbu Państwa, ale zarządzane przez gminę.

Mieszkania socjalne to lokale przyznawane dwóm kategoriom osób, którym przysługuje do nich prawo:

- ✓ osoby, którym sąd w wyroku eksmisyjnym przyznał takie uprawnienie (dostarczenie lokalu socjalnego jest warunkiem koniecznym przeprowadzenia eksmisji)
- ✓ osoby, które nie mają prawa do lokalu a ich dochody nie przekraczają kwoty określonej przez radę gminy – których sytuację życiową można określić jako pozostawanie w niedostatku⁵.

Mieszkanie socjalne nadające się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, posiada powierzchnię pokoi przypadającą na członka gospodarstwa domowego najemcy nie mniejszą niż 5 m², a w wypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10 m², przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie.

Tabela 2. Mieszkania komunalne i socjalne

Rodzaj wskaźnika	2013 ⁶	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1 000 mieszkańców	23,4	23,1	56,2 (m. Grudziądz)	3,6 (p. radziejowski)
Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1 000 mieszkańców	2,5	2,6	6,1 (m. Grudziądz)	0,3 (p. mogileński)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Zgodnie z danymi przekazanymi w tegorocznej OZPS 140 ze 144 gmin naszego województwa dysponowało w 2014 roku 48 245 mieszkaniami komunalnymi (brak mieszkań komunalnych wykazały gminy: Raciążek, Brzozie, Chrostkowo oraz Wielka Nieszawka).

⁵ <http://www.samorząd.lex.pl/czytaj/-/artykul/dla-kogo-lokal-socjalny> (data korzystania: 19.05.2015 r.)

⁶ Dane za rok 2013 pochodzą z formularza OZPS za rok 2013.

W porównaniu do roku 2013 odnotowano spadek liczby tego rodzaju mieszkań o 868 (tj. o blisko 2%). Natomiast wartość wskaźnika liczby mieszkań komunalnych przypadających na 1 000 mieszkańców w skali województwa utrzymała się, podobnie jak w roku poprzednim, na poziomie 23 mieszkań. Najkorzystniejsza sytuacja w tym obszarze występowała w mieście Grudziądzu (56 mieszkań komunalnych na 1 000 mieszkańców), najmniej korzystna dotyczyła powiatu radziejowskiego (blisko 4 mieszkania).

Mapa 1. Mieszkania socjalne w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

W zasobach komunalnych gmin wzrosła w 2014 roku liczba mieszkań socjalnych, co zazwyczaj wiązało się z przekształceniem części mieszkań komunalnych w lokale socjalne. W tegorocznym formularzu OZPS 89 gmin wskazało funkcjonowanie w zasobach mieszkaniowych 5 529 mieszkań socjalnych, to o 304 mieszkania (tj. o blisko 6%) więcej niż w roku poprzednim. Wartość wskaźnika liczby mieszkań socjalnych przypadających na 1 000 mieszkańców gminy nie uległa jednak znaczącemu wzrostowi (wyniosła niecałe 3 mieszkania). Ze względu na największy zasób komunalny, również w przypadku mieszkań socjalnych, najwyższa wartość wskaźnika została odnotowana w mieście Grudziądzu – ponad 6. Najmniej korzystna sytuacja w tym obszarze

występowała natomiast w powiecie mogileńskim – blisko 1 mieszkanie socjalne na 1 000 mieszkańców. Pomimo wzrostu liczby lokali socjalnych w gminach, w 2014 roku nadal w 92 gminach województwa odnotowano osoby oczekujące na przyznanie tego rodzaju mieszkania – było ich ponad 4,8 tys. Warto uwzględnić również, iż w 2014 roku wzrosła do 643 liczba wyroków eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego⁷ (o 182 wyroki, tj. blisko 40% więcej niż w roku poprzednim). Wskazuje to na nadal utrzymujące się zapotrzebowanie na rozwój infrastruktury mieszkań socjalnych w gminach naszego województwa. Powyższa mapa prezentuje zróżnicowanie regionalne w zakresie zabezpieczenia w lokalne socjalne.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

Żłobki to jednostki organizacyjne realizujące funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne, sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia, w wymiarze 10 godzin względem każdego dziecka.

Kluby dziecięce stanowią instytucje, w których sprawowana jest opieka nad dziećmi w wieku od ukończenia 1 roku życia w wymiarze do 5 godzin.

Rejestr żłobków i klubów dziecięcych prowadzony jest przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta⁸.

Tabela 3. Żłobki w województwie kujawsko-pomorskim

Wyszczególnienie	2013	2014
Liczba żłobków / klubów dziecięcych/ oddziałów żłobkowych w przedszkolach	55	68
Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych/ oddziałach żłobkowych w przedszkolach	2 486	2 824

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Tabela 4. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013 ⁹		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	3,0%	3,5%	10,6% (m. Toruń)	0,2% ¹⁰ (p. golubsko- dobrzyński)

Źródło: dane BDL GUS, OZPS za rok 2013 i 2014

⁷ Według informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej, na podstawie danych pozyskanych z sądów rejonowych właściwych terytorialnie danym ops.

⁸ Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2013 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014, s. 25 oraz na podstawie definicji GUS: <http://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/definicje-pojec/688,pojecie.html> (data korzystania: 14.05.2015 r.).

⁹ W związku z brakiem danych GUS za rok 2014 (raport OZPS sporządzany jest w miesiącu maju), do wskaźników wykorzystane są dane za rok 2013.

¹⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono powiatów, w których w 2013 roku nie funkcjonowały żłobki (były to następujące powiaty: aleksandrowski, brodnicki, chełmiński, lipnowski, mogileński, radziejowski, rypiński, wąbrzeski, włocławski).

Istotne znaczenie dla umożliwienia i ułatwienia kobietom powrotu na rynek pracy po urodzeniu dziecka ma dostęp do infrastruktury w zakresie zapewnienia opieki dla dzieci do 3 roku życia. Opieka ta może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

Mapa 2. Żłobki w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

W naszym województwie, w porównaniu do 2013 roku, nastąpił wzrost o 7 gmin, w których w 2014 roku funkcjonowała placówka świadcząca opiekę dla dzieci do lat 3 (liczba tych placówek wzrosła natomiast o 13). Jednak skala świadczonego w tym zakresie wsparcia jest nadal niewystarczająca. Jedynie w 27 gminach województwa kujawsko-pomorskiego (tj. w blisko 19%) w 2014 roku działał żłobek¹¹, tj.:

- ✓ we wszystkich miastach grodzkich funkcjonowało łącznie 38 tego rodzaju placówek, tj. 56% ogółu (najwięcej w Toruniu – 20, w Bydgoszczy – 8, we Włocławku – 6 i w Grudziądzu – 4),
- ✓ w powiecie aleksandrowskim – 1 placówka w mieście Aleksandrów Kujawski,
- ✓ w powiecie brodnickim – 1 placówka w mieście Brodnica,
- ✓ w powiecie bydgoskim – 4 placówki: 2 w gminie Białe Błota i po 1 w gminie Osielsko i gminie Solec Kujawski,

¹¹ Zgodnie z objaśnieniami do formularza OZPS za 2014 rok w liczbie żłobków uwzględnione są również kluby dziecięce oraz oddziały żłobkowe w przedszkolach.

- ✓ w powiecie golubsko dobrzyńskim – 2 placówki w mieście Golub-Dobrzyń,
- ✓ w powiecie grudziądzkim – 1 placówka w gminie Gruta,
- ✓ w powiecie inowrocławskim – 3 placówki: 2 w mieście Inowrocław i 1 żłobek w gminie Gniewkowo,
- ✓ w powiecie lipnowskim – 2 placówki po 1 w mieście Lipno i gminie Skępe,
- ✓ w powiecie nakielskim – 3 placówki: 2 w gminie Szubin i 1 w gminie Nakło nad Notecią,
- ✓ w powiecie sępoleńskim – 2 placówki w gminie Sępólno Krajeńskie,
- ✓ w powiecie świeckim – 1 placówka w gminie Świecie,
- ✓ w powiecie toruńskim – 3 placówki: po 1 w mieście Chełmży, gminie Lubicz i gminie Obrowo,
- ✓ w powiecie tucholskim – 2 placówki: po 1 w gminie Cekcyn i gminie Tuchola,
- ✓ w powiecie wąbrzeskim – 1 placówka w gminie Płużnica,
- ✓ w powiecie żnińskim – 4 placówki: 3 w gminie Barcin i 1 w gminie Rogowo.

Edukacja przedszkolna

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku od 3 do 6 lat (do momentu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej). Realizowane jest w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. Celem wychowania przedszkolnego jest zapewnienie dzieciom opieki, wspomaganie indywidualnego rozwoju, realizacja podstawy programowej oraz przygotowanie ich do nauki w szkole¹².

Tabela 5. Przedszkola w województwie kujawsko-pomorskim

Wyszczególnienie	2013	2014
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	994	1 022
Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	60 605	61 946
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	1 195	1 184

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Tabela 6. Edukacja przedszkolna w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013 ¹³		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	61,7%	67,4%	83% (m. Bydgoszcz)	44,7% (p. grudziądzki)

Źródło: dane BDL GUS, OZPS za rok 2013 i 2014

¹² Na podstawie definicji GUS: <http://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/definicje-pojec/1991,pojecie.html> (data korzystania: 15.05.2015 r.)

¹³ W związku z brakiem danych GUS za rok 2014 (raport OZPS sporządzany jest w miesiącu maju), do wskaźników wykorzystane są dane za rok 2013.

Na podstawie danych z OZPS można wskazać, iż w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku działały łącznie 1 022 przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach. To w porównaniu do roku poprzedniego wzrost o 28 placówek, tj. blisko o 3%. W 2015 roku planowany jest niewielki spadek tego rodzaju placówek, co może być związane z obniżeniem wieku obowiązku szkolnego.

Pomimo systematycznego rozwoju infrastruktury przedszkoli w naszym województwie, nadal można wyróżnić gminy, w których nie funkcjonuje żadna tego typu placówka. W 2014 roku były 2 takie gminy:

- ✓ 1 gmina w powiecie chełmińskim: gmina wiejska Chełmno;
- ✓ 1 gmina w powiecie rypińskim: Wąpielsk.

Kluby i świetlice dla seniorów

W dobie demograficznych zmian i postępującego zjawiska starzenia się społeczeństwa istotne jest tworzenie infrastruktury zrzeszającej i aktywizującej seniorów. Takimi placówkami są m.in. kluby i świetlice dla seniorów. Według danych przekazanych przez ops z naszego województwa w 2014 roku w 86 gminach (tj. w blisko 60% gmin) działało 235 klubów i świetlic, kierujących swoją ofertę zajęciową do osób starszych. Na rok 2015 planowane jest utrzymanie tego typu infrastruktury na podobnym poziomie.

Tabela 7. Kluby i świetlice dla seniorów

Rodzaj wskaźnika	2013 ¹⁴	2014
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)
Liczba klubów/świetlic dla seniorów	118	235 ¹⁵

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

¹⁴ Dane za rok 2013 pochodzą z formularza OZPS za rok 2013.

¹⁵ Na potrzeby tegorocznego raportu OZPS, dane dotyczące klubów/świetlic dla seniorów zostały zweryfikowane z uwzględnieniem bazy danych klubów seniora prowadzonej przez ROPS w Toruniu.

Mapa 3. Kluby i świetlice dla seniorów w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Jak przedstawia powyższa mapa najmniej rozwinięta infrastruktura klubów/świetlic dla osób starszych występuje na ścianie południowo-wschodniej województwa, przede wszystkim w powiatach: rypińskim, aleksandrowskim, lipnowskim i włocławskim.

Hospicja

Hospicjum jest przedsiębiorstwem podmiotu leczniczego lub jednostką organizacyjną przedsiębiorstwa, w którym podmiot leczniczy świadczy stacjonarną i całodobową opiekę zdrowotną.

Świadczenia mogą polegać w szczególności na sprawowaniu wszechstronnej opieki zdrowotnej, psychologicznej i społecznej nad pacjentami znajdującymi się w stanie terminalnym oraz opieki nad rodzinami tych pacjentów. Opieka ta obejmuje uśmierzanie bólu i innych objawów, łagodzenie cierpień psychicznych, duchowych i socjalnych oraz wspomaganie rodziny chorych podczas trwania choroby, jak i po śmierci chorego¹⁶.

¹⁶ Na podstawie definicji GUS: <http://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/definicje-pojec/731,pojecie.html> (data korzystania: 13.05.2015 r.)

W 2014 roku w 6 gminach naszego województwa działało 9 hospicjów:

✓ w Bydgoszczy (3),	✓ w Inowrocławiu (1),
✓ w Toruniu (2),	✓ w Rypinie (1),
✓ w Grudziądzu (1),	✓ w Tucholi (1).

W porównaniu do roku poprzedniego liczba wykazanych hospicjów uległa zmniejszeniu o 2 placówki, gdyż hospicja w mieście Brodnicy i w Żninie nie są placówkami stacjonarnymi i świadczą jedynie pomoc domową. Na rok 2015 planowane jest utrzymanie tego rodzaju placówek na tym samym poziomie.

3. Bezrobocie

Osoba bezrobotna długotrwale to osoba pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych¹⁷.

Tabela 8. Bezrobocie w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	11,3%	9,5%	15,5% (p. włocławski)	5,4% (m. Bydgoszcz)
Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	57,2%	61,2%	71,4% (m. Włocławek)	53,5% (m. Bydgoszcz)

Źródło: dane BDL GUS, OZPS za rok 2013 i 2014

W 2014 roku 9,5% mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego w wieku produkcyjnym było osobami bezrobotnymi, przy czym najmniejsza wartość tego wskaźnika występowała w mieście Bydgoszczy, a najwyższa w powiecie ziemskim włocławskim. W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym zmalał nie tylko w skali województwa, lecz również w każdym z powiatów (najmniejszy spadek w mieście Bydgoszczy o 0,9 p.p., największy zaś w powiecie grudziądzkim ziemskim o 3,5 p.p.).

¹⁷ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015 r. poz. 149 z późn. zm.).

Mapa 4. Bezrobocie w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Pomimo spadku ogólnej liczby osób bezrobotnych w województwie, warto zauważyć, iż w 2014 roku nastąpił wzrost w tej populacji odsetka osób długotrwale bezrobotnych (z ponad 57% w 2013 roku do ponad 61% w roku 2014). Wskazuje to na tendencję utrzymywania się w populacji bezrobotnych osób pozostających bez zatrudnienia w sposób długotrwały oraz mniejszego przyptywu nowo zarejestrowanych w PUP.

Mapa 5. Długotrwałe bezrobocie w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Największy zasięg bezrobocia długotrwałego odnotowany został w mieście Włocławku, gdzie ponad 71% ogółu bezrobotnych to osoby pozostające bez pracy w sposób długotrwały. Najmniejsza wartość wskaźnika w tym obszarze występowała w mieście Bydgoszczy, choć przekroczyła granicę 50% z wartością 53,5% (o ponad 6 p.p. więcej niż w roku 2013). Warto odnotować, iż odsetek osób bezrobotnych długotrwałe w populacji osób bezrobotnych zwiększył się w 2014 roku w porównaniu z rokiem poprzednim we wszystkich powiatach województwa, przy czym największy wzrost tego wskaźnika odnotowano w mieście Toruniu (o blisko 10 p.p.), a najmniejszy w mieście Grudziądzu (o 0,1 p.p.).

Zjawisko bezrobocia ma istotne znaczenie w odniesieniu do natężenia korzystania z pomocy społecznej. Warto bowiem zauważyć, iż dane dotyczące wielkości populacji osób bezrobotnych korespondują ze skalą korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Na ścianie wschodniej i południowo-wschodniej województwa odnotowuje się bowiem zarówno najwyższe wskaźniki bezrobocia, jak i częstotliwości udzielania pomocy społecznej.

Rozdział II Pomoc społeczna w województwie kujawsko-pomorskim

Pomoc społeczna odnosi się m.in. do świadczenia pomocy pieniężnej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie samodzielnie pokonać¹⁸. Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń przyznawany jest odpowiednio do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy i wypłacany w sytuacji, gdy zachowane jest ustalone kryterium dochodowe:

- ✓ w przypadku osoby samotnie gospodarującej, gdy jej dochód nie przekracza kwoty 542 zł¹⁹,
- ✓ w odniesieniu do osoby w rodzinie, gdy dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł.

1. Natężenie korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Tabela 9. Natężenie korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	12,2%	11,2%	23,4% (p. lipnowski)	5,0 % (m. Bydgoszcz)
Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	52,6%	56%	71,9% (m. Toruń)	41,5% (p. mogileński)

Źródło: dane BDL GUS, OZPS za 2013 i 2014

W województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku pomocą społeczną objęto 11,2% mieszkańców regionu. Wsparcie w postaci świadczeń pomocy społecznej otrzymało 89 645 rodzin, a w tych rodzinach 233 905 osób²⁰. W stosunku do roku 2013 nastąpił spadek w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej o 21 970 osób, tj. o 8,6%. Wśród osób, którym przyznano decyzją świadczenie osoby długotrwale korzystające z pomocy²¹ stanowiły 56%.

¹⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163), art. 2.

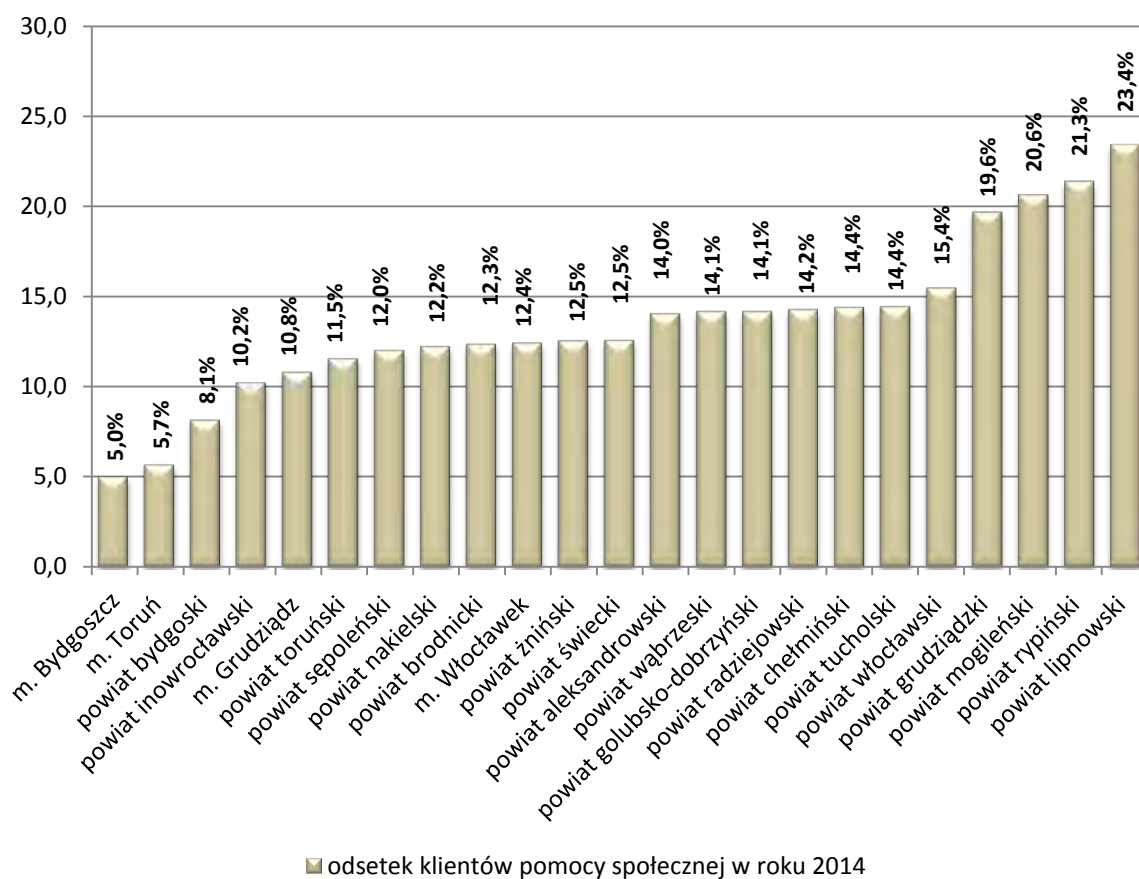
¹⁹ Wysokości kryteriów dochodowych zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Zgodnie z art. 9.1. ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163) kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Badania prognozy interwencji socjalnej dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Ostatnia weryfikacja kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń pomocy społecznej miała miejsce 1 października 2012 r. Od tego czasu powyższe kryteria nie uległy zmianie.

²⁰ Zaprezentowane dane dot. liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą przez ośrodki pomocy społecznej.

²¹ Dane przekazane w ramach OZPS pochodzą z gmin i zawierają informacje dot. liczby osób, które w ciągu 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy.

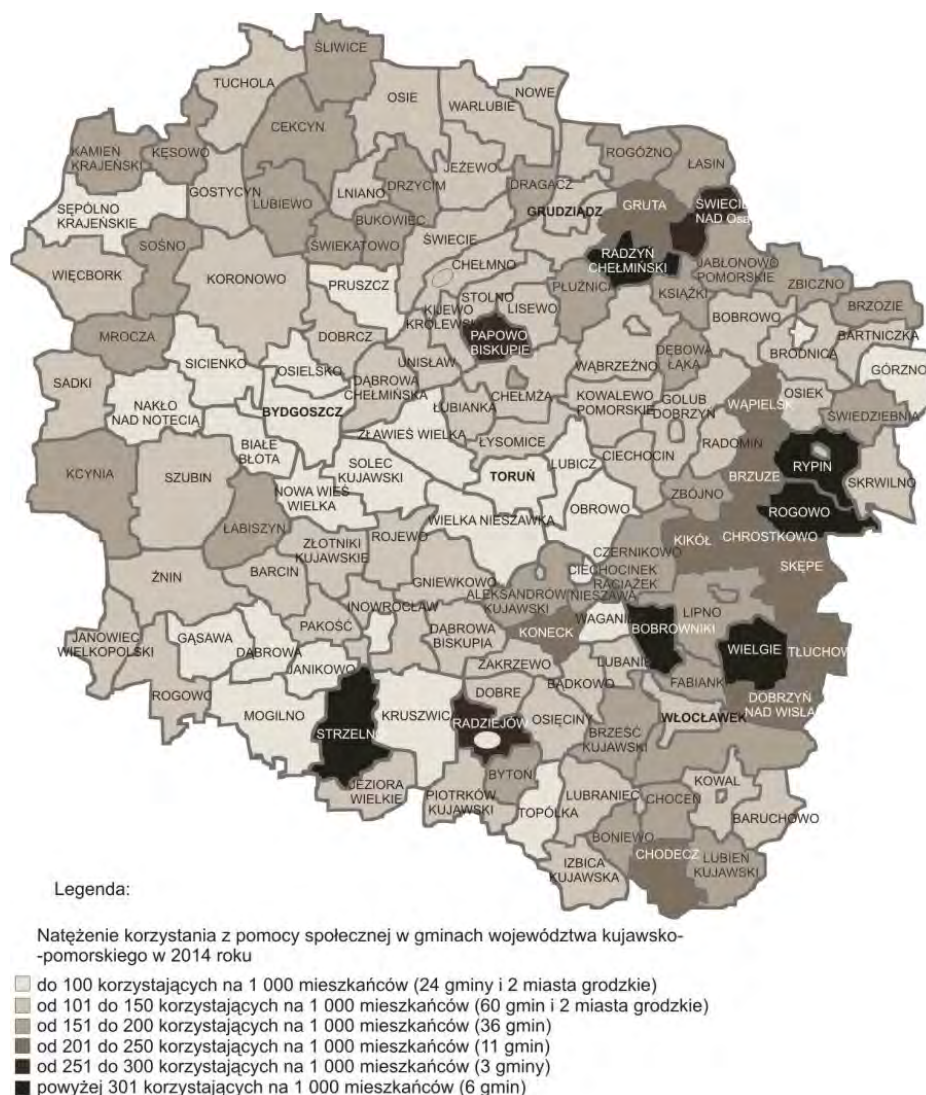
Odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2014 w przypadku 5 z 23 powiatów był niższy od średniej dla województwa i wynosił następująco: w mieście Bydgoszcz (5,0%), w mieście Toruń (5,7%), w powiecie bydgoskim (8,1%), w powiecie inowrocławskim (10,2%) oraz w mieście Grudziądz (10,8%). Najmniej korzystną sytuację, tj. najwyższy udział świadczeniobiorców pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, odnotowano w powiecie lipnowskim (23,4%), powiecie rypińskim (21,3%) i powiecie mogileńskim (20,6%).

Wykres 1. Odsetek klientów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Mapa 6. Natężenie korzystania z pomocy społecznej w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: dane BDL GUS, OZPS za rok 2013 i 2014

Natężenie korzystania z pomocy społecznej równie dobrze opisuje wskaźnik deprivacji lokalnej²², który wyraża się przez stosunek liczby osób w rodzinach pobierających świadczenia pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców regionu w przeliczeniu na 1 000 osób. Dane wyliczone w ten sposób obrazuje powyższa mapa.

Z analizy danych wynika, że:

- ✓ najwyższy wskaźnik deprivacji lokalnej odnotowuje się w gminach położonych we wschodniej i południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego;
- ✓ wskaźnik deprivacji dla województwa w 2014 roku wynosił 112 osób korzystających z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców (o 8 osób więcej niż w roku poprzednim);
- ✓ w 104 gminach regionu liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej była wyższa niż średnia liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (112 osób);

²² Wskaźnik uwzględniony w formularzu OZPS.

- ✓ najmniej korzystających z pomocy społecznej (do 70 osób na 1 000 mieszkańców) obserwuje się w gminie Białe Błota (44 osoby), mieście Bydgoszczy (50 osób), mieście Toruniu (57 osób), gminie Osielesko (61 osób);
- ✓ najwięcej korzystających z pomocy społecznej (powyżej 300 osób na 1 000 mieszkańców) występowało w gminach: Strzelno (500 osób), Rypin – gmina wiejska (384 osoby), Radzyń Chełmiński (374 osoby), Rogowo - powiat rypiński (357 osób), Wielgie (346 osób) i Bobrowniki (329 osób).

Pomimo spadku udziału świadczeniobiorców pomocy społecznej w populacji mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, obserwuje się wzrost odsetka klientów długotrwale z niej korzystających (z 53% w roku 2013 do 56% w roku 2014, tj. o 3 p. p.). W 10 z 23 powiatów udział długotrwale korzystających w ogólnej liczbie świadczeniobiorców pomocy społecznej był wyższy od średniej wojewódzkiej. Warto zauważyć, iż wśród wszystkich 4 miast na prawach powiatu i 19 powiatów ziemskich zaledwie w 4 przypadkach odsetek ten stanowił poniżej 50% populacji klientów. Najwyższy udział osób z tej kategorii odnotowano w mieście Toruniu (71,9%), powiecie żnińskim (65,7%) oraz w powiecie aleksandrowskim (64,7%), najniższy zaś w powiecie mogileńskim (41,5%), w powiecie chełmińskim (42,8%), a także w mieście Bydgoszczy (43,9%).

Mapa 7. Udział długotrwale korzystających w ogólnej liczbie klientów pomocy społecznej (w gminach w układzie powiatowym)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

2. Pomoc pieniężna i niepieniężna

Zgodnie z art. 36. ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163) środowiskową pomoc pieniężną stanowią, m.in. różnego rodzaju zasiłki – stałe, okresowe, celowe, natomiast w zakresie pomocy niepieniężnej mieści się, m.in. praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, posiłek, schronienie, ubranie, sprawianie pogrzebu.

Tabela 10. Pomoc pieniężna i niepieniężna

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	64,3%	68,2%	92,8% (m. Grudziądz)	46,8% (p. rypiński)
Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	50,2%	46,3%	92,8% (m. Toruń)	31,7% (p. aleksandrowski)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Przystępując do analizy świadczeń pieniężnych i niepieniężnych należy podkreślić, iż osoby potrzebujące pomocy mogły ją otrzymać w obydwu tych formach, co oznacza, że wyniki w tym zakresie nie sumują się do 100%.

W roku 2014 korzystający z pomocy społecznej częściej uzyskiwali świadczenia pieniężne (68,2%), aniżeli niepieniężne (46,3%). W stosunku do roku poprzedniego, w roku 2014 wzrósł udział osób, które uzyskały świadczenie pieniężne w ogólnej liczbie świadczeniobiorców (o 3,9 p. p.), przy jednoczesnym spadku odsetka osób otrzymujących świadczenia niepieniężne (o 3,9 p. p.).

Omawiając udział osób otrzymujących świadczenia pieniężne i niepieniężne w populacji klientów pomocy społecznej w roku 2013, warto nadmienić, że:

- ✓ w przypadku 3 gmin, tj. gminy Bobrowniki, gminy Skrwilno, gminy Boniewo wskaźnik korzystania z pieniężnych form wsparcia wyniósł 100%, co oznacza, że pomocą finansową objęto wszystkich świadczeniobiorców pomocy społecznej;
- ✓ w 29 gminach poziom udzielania świadczeń pieniężnych był wyższy od średniej dla województwa (68,2%);
- ✓ w 69 gminach poziom udzielania świadczeń niepieniężnych był wyższy od średniej wojewódzkiej (46,3%).

W roku 2014 w populacji klientów pobierających świadczenia finansowe z pomocy społecznej 12,4% stanowiły osoby, które pobierały zasiłki stałe przysługujące osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy (w roku 2013 – 12,0%, wzrost o 0,4 p. p.). Ponad połowę osób korzystających z pomocy pieniężnej stanowili klienci otrzymujący zasiłki okresowe 54,3% (w roku 2013 – 56,0%, spadek o 1,7 p. p.), które przyznawane są w szczególności z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, możliwość utrzymania lub

nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego²³. Najliczniejszą jednak grupę klientów w strukturze wydatków pieniężnych pomocy społecznej stanowiły osoby korzystające z różnych zasiłków celowych - 86,6% (w porównaniu z rokiem ubiegłym spadek o 2,4 p.p.). Pomoc ta była przyznawana na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości wydatków na zakup żywności, opału, leków, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, kosztów drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, jak również pogrzebu i biletu kredytowego.

²³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163), art. 38.

Rozdział III Kadra pomocy społecznej

1. Dostępność kadry pracowników socjalnych

Art. 110 ustawy o pomocy społecznej określa warunki zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodkach pomocy społecznej. Wg zapisów ustawy, zatrudnienie ma być proporcjonalne do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 000 mieszkańców. Ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać nie mniej niż 3 pracowników²⁴.

Zapis taki obowiązywał do 31 grudnia 2014 roku.

Tabela 11. Dostępność kadry pracy socjalnej

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	1 146	1 126	x	x
Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 724	1 858	2 531 (m. Bydgoszcz)	1 368 (m. Włocławek)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku w 32 gminach zatrudnienie pracowników socjalnych nie spełniało kryterium ustawowego, rozumianego jako stosunek liczby pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej do liczby mieszkańców gminy w ujęciu 1 pracownik socjalny na 2 000 mieszkańców. W porównaniu z rokiem 2013 liczba ta wzrosła o 6 gmin.

²⁴ Z dniem 1 stycznia 2015 r. weszły w życie zmiany w art. 110 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), dotyczące wprowadzenia dodatkowego wariantu tj. maksymalnej liczby osób lub rodzin – nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną, przypadających na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy. Doprecyzowano również, iż ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Mapa 8. Dostępność pracowników socjalnych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Od stycznia 2015 roku wprowadzona została zmiana do ustawy o pomocy społecznej ustalająca dodatkowe kryterium oceny dostępności kadry pomocy społecznej w opł. w odniesieniu do kryterium 1 pracownik socjalny na 50 rodzin objętych pracą socjalną. Praca socjalna bowiem to podstawowa forma efektywnej pomocy i wsparcia udzielanego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, która stanowi powód do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, praca socjalna została określona jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi²⁵. Odpowiednia dostępność pracowników w rejonach opiekuńczych może zatem znacząco przyczyniać się do poprawy sytuacji życiowej mieszkańców, wymagających wsparcia ze strony ośrodków pomocy społecznej. W roku 2014 pracą socjalną realizowaną przez pracowników socjalnych zatrudnionych w opł. objętych zostało 72 811 rodzin, tj. średnio w skali województwa 65 rodzin przypadających na 1 pracownika socjalnego. Propozycja zatrudniania pracowników socjalnych w odniesieniu do liczby środowisk, z którymi

²⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), art. 6.

przewodzona jest praca socjalna, a nie liczby mieszkańców, wydaje się być bardziej trafna, gdyż w gminach, w których natężenie korzystania z pomocy społecznej jest najniższe (np. Białe Błota czy Osielesko w powiecie bydgoskim, czy miasto Bydgoszcz) potrzeba zatrudnienia większej liczby pracowników socjalnych nie jest priorytetowa dla zapewnienia odpowiedniego stopnia efektywności systemu pomocy społecznej. Natomiast w gminach, gdzie z pomocy społecznej korzysta najwyższy odsetek mieszkańców w skali województwa (np. gmina wiejska Rypin, czy Rogowo w powiecie rypińskim) niezbędne jest zwiększenie zatrudnienia w tym obszarze ze względu na dużą liczbę rodzin wymagających wsparcia.

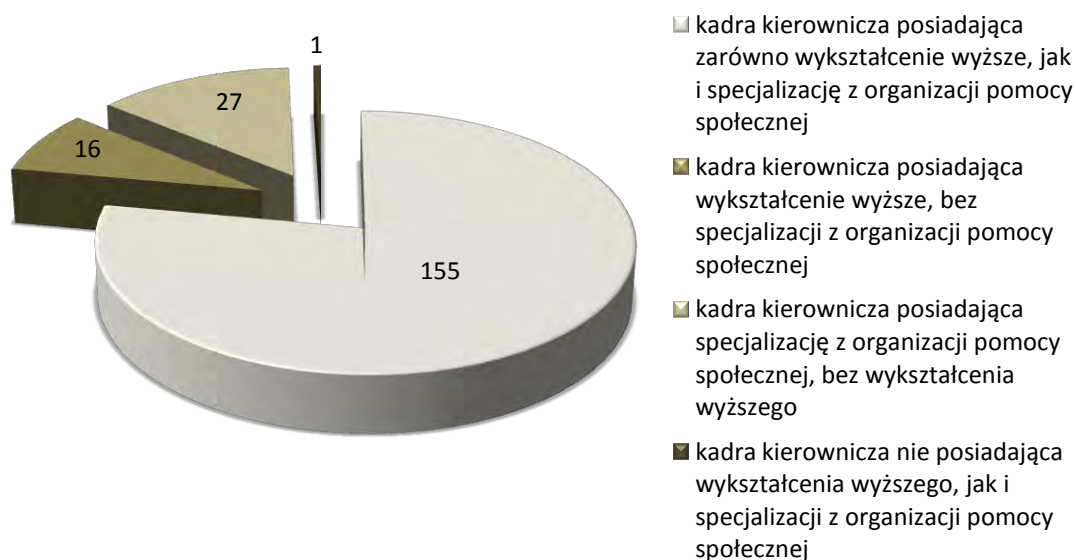
2. Wykształcenie i profesjonalizacja

Kierownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej na mocy art. 122 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163) są zobowiązani posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Specjalizacja ta przeznaczona jest dla osób kierujących lub przygotowujących się do zarządzania jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Ma ona na celu zaktualizowanie i pogłębienie wiedzy oraz umiejętności uzyskanych w czasie pracy zawodowej, nabycie nowych doświadczeń oraz rozwijanie umiejętności kierowniczych.

W roku 2014 w 144 ośrodkach pomocy społecznej i 19 powiatowych centrach pomocy rodzinie zatrudnionych było łącznie 199 osób z kadry kierowniczej oraz 1 201 pracowników socjalnych. W ramach środków EFS:

- ✓ w 73 ośrodkach pomocy społecznej zatrudniano 79 pracowników socjalnych,
- ✓ w 12 powiatowych centrach pomocy rodzinie zatrudniano 14 pracowników socjalnych.

Wykres 2. Wykształcenie i profesjonalizacja kadry kierowniczej jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (ops i pcpr)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

W naszym województwie w 2014 roku 91% kadry kierowniczej ops i pcpr posiadało ustawowo wymaganą specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, w tym 78% legitymowało się również wyższym wykształceniem.

Zgodnie z art. 116 ustawy o pomocy społecznej, **pracownikiem socjalnym może być** osoba, która spełnia, co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

- ✓ posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych;
- ✓ ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna;
- ✓ do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie.

Powyższy artykuł ustala również dwa stopnie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego:

- ✓ I stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej mający na celu uzupełnienie i pogłębienie wiedzy teoretycznej pracownika socjalnego, jak również podniesienie poziomu umiejętności zawodowych w zakresie metod pracy,
- ✓ II stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej umożliwiający kadrze instytucji pomocy i integracji społecznej awans zawodowy poprzez pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracy z wybranymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 12. Wykształcenie i profesjonalizacja kadry pracowników socjalnych

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość powiat	Min wartość (powiat)
Odsetek pracowników socjalnych posiadających specjalizację 1-go stopnia	32,9%	32,6%	62,2% (p. chełmiński)	15,8% (p. aleksandrowski)
Odsetek pracowników socjalnych posiadających specjalizację 2-go stopnia	7,2%	11,7%	25% (p. tucholski)	3,7%²⁶ (p. sępoleński)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Wyższe wykształcenie jest jednym z podstawowych, ogólnych wyznaczników posiadanych kwalifikacji niezbędnych do pracy na stanowisku pracownika socjalnego. Posiadanie wyższego wykształcenia podnosi z pewnością stopień legitymizacji pracy pracownika socjalnego. W roku 2014 wykształcenie wyższe posiadało 66% pracowników socjalnych, odnotowuje się systematyczny wzrost w tym obszarze. W porównaniu z rokiem 2013 liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie wzrosła o 5 osób.

²⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono powiatu aleksandrowskiego, w którym żaden z pracowników socjalnych nie posiadał specjalizacji II stopnia

W 2014 roku odsetek pracowników socjalnych posiadających specjalizację I stopnia utrzymał się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim, tj. blisko 33% (najwyższą wartość wskaźnika odnotowano dla powiatu chełmińskiego, a najniższą dla aleksandrowskiego). Najtrudniejszą sytuację pod względem profesjonalizacji kadry pomocy społecznej w powiecie aleksandrowskim potwierdza również fakt, iż w ops i pcpr na tym obszarze żaden pracownik socjalny nie legitymował się specjalizacją II stopnia. W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2014 roku wśród kadry pomocy społecznej odnotowano wzrost pracowników socjalnych posiadających specjalizację II stopnia (z 7% w roku 2013 do 12% w roku 2014). Pod tym względem wyróżnił się przede wszystkim powiat tucholski, gdzie co czwarty pracownik socjalny legitymuje się II stopniem specjalizacji.

Rozdział IV Wybrane świadczenia i usługi społeczne

1. Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to zindywidualizowana umowa wsparcia zawarta przez pracownika socjalnego z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby/rodziny, wzmocnienia jej aktywności i samodzielności życiowej oraz zawodowej, jak również do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu²⁷.

Tabela 13. Kontrakt socjalny w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba zawartych kontraktów socjalnych z klientami ops	8 137	6 146	x	x
Odsetek klientów ops objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	4,1%	3,1%	9,1% (m. Grudziądz)	0,7% (p. mogileński)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W 2014 roku w 122 gminach województwa kujawsko-pomorskiego (85%) zawarto kontrakt socjalny chociaż z jednym klientem pomocy społecznej. Skala realizacji tego narzędzia pracy socjalnej zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 10 gmin. Szczegółowe informacje prezentuje poniższa mapa.

²⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), art. 6 pkt 6.

Mapa 9. Realizacja kontraktów socjalnych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Legenda:

● Gminy, w których w 2014 roku zawarto kontrakty socjalne (122 gminy)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Wraz ze spadkiem liczby gmin, w których stosowano narzędzie kontraktu socjalnego w 2014 roku, zmalał również odsetek klientów pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi (w województwie kontrakty zawarto z 3,1% osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej). Analizując sytuację gmin w powiatach ziemskich oraz miast na prawach powiatu, można wskazać, iż najbardziej upowszechnione było stosowanie kontraktu socjalnego w praktyce pracy socjalnej w mieście Grudziądzu, najmniej zaś w gminach powiatu mogileńskiego.

Kolejny wskaźnik ilustrujący upowszechnienie narzędzia kontraktu socjalnego odnosi się do średniej liczby kontraktów socjalnych przypadającej na pracownika socjalnego zatrudnionego w ops. Osiągnięte w tym zakresie wartości wskazują na dość duże zróżnicowanie skali obciążenia pracowników socjalnych realizacją kontraktów socjalnych. Najwyższa wartość została osiągnięta w gminie Cekcyn (22 kontrakty przypadające na 1 pracownika socjalnego), najniższa zaś (pomijając wskazania na poziomie 0) w gminie Bytów, gdzie wyniosła 0,5.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

- ✓ **poradnictwo prawne** realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów;
- ✓ **poradnictwo psychologiczne** realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii;
- ✓ **poradnictwo rodzinne** obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną²⁸.

Tabela 14. Poradnictwo specjalistyczne w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	76	84	x	x
Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	9,5%	7,9%	40,1% (m. Grudziądz)	0,05% (p. golubsko-dobrzyński)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W tegorocznym formularzu OZPS 84 ośrodki pomocy społecznej wykazały dane potwierdzające objęcie rodzin poradnictwem specjalistycznym (wzrost o 8 gmin w porównaniu z rokiem poprzednim). Wśród 89 645 rodzin korzystających w 2014 roku z pomocy społecznej, 8 856 rodzin (tj. zaledwie 7,9%) skorzystało ze wsparcia specjalistów udzielających porad prawnych, psychologicznych, rodzinnych i innych. Analizując zróżnicowanie w tym zakresie w gminach poszczególnych powiatów i miastach grodzkich można wskazać, iż najmniejsza skala realizacji poradnictwa specjalistycznego występowała w ops z powiatu golubsko-dobrzyńskiego (jedynie MOPS w Golubiu-Dobrzyniu wykazał, iż z poradnictwa specjalistycznego skorzystała w 2014 roku 1 rodzina), a w największym stopniu rozwój tej formy wsparcia odnotowany został w mieście Grudziądzu. Poniższa mapa prezentuje gminy, których ops wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego w 2014 roku.

²⁸ <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoeczna/formy-udzielanej-pomocy/poradnictwo-specjalistyczne/> (data korzystania: 18.05.2015 r.)

Mapa 10. Realizacja poradnictwa specjalistycznego wykazana przez ops w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: dane OZPS za rok 2014

3. Asystentura rodziny

Asystentura rodziny to nowa forma pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi wprowadzona od 2012 roku zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej²⁹. Na mocy tej regulacji prawnej wprowadzono na poziomie samorządu gminnego obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny to osoba prowadząca zindywidualizowaną pracę z rodziną ukierunkowaną na poprawę jej funkcjonowania, przezwyciężenie życiowych trudności i zmianę niekorzystnej dla niej sytuacji, związanej zwłaszcza z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub zagrożeniem tego rodzaju konsekwencjami.

²⁹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 r. poz. 332), art. 11.

Tabela 15. Asystentura rodziny w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba asystentów rodziny ³⁰ zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	203	212	x	x
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	1 942³¹	2 293	x	x
Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które zostały objęte pracą asystenta rodziny	11,5%	11,8%	63,1% (p. radziejowski)	4% (m. Bydgoszcz)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W 2014 roku w 111 gminach województwa kujawsko-pomorskiego zatrudnionych było 212 asystentów rodziny. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba gmin realizujących asystenturę wzrosła o 12. Analizując sytuację w poszczególnych gminach można wskazać, iż w porównaniu z rokiem 2013 w 14 gminach rozpoczęto realizację asystentury rodzinnej, a w 2 (gmina Dragacz i Łubianka) zrezygnowano z zatrudnienia asystenta rodziny. Biorąc pod uwagę upowszechnienie tej formy wsparcia rodzin dysfunkcyjnych należy wskazać, iż jest ona najmniej rozwinięta w gminach położonych w południowo-wschodniej części województwa, zwłaszcza w gminach z powiatów: włocławskiego, aleksandrowskiego i brodnickiego, w których zazwyczaj nie prowadzono zatrudnienia w tym zakresie. Szczegóły prezentuje poniższa mapa.

³⁰ Dane dot. liczby asystentów rodziny odnoszą się odpowiednio do stanu za drugie półrocze 2013 i 2014 roku, a w przypadku liczby rodzin objętych asystenturą za drugie półrocze 2014, zgodnie z metodologią przyjętą dla sporządzania Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

³¹ Zgodnie z metodologią wypełniania formularza OZPS za rok 2013 dane dot. liczby rodzin, z którymi sporządzono plan pracy z rodziną (jest to dokument obligatoryjny, w oparciu o który realizuje swoją pracę asystent rodziny).

Mapa 11. Realizacja asystentury rodziny w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Należy podkreślić, iż skala realizacji asystentury rodziny nie jest wystarczająca. Wśród 111 ops świadczących tę formę wsparcia, aż 72 ośrodki zatrudniały jedynie po jednym asystencie rodziny. Wśród rodzin korzystających w 2014 roku z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych 2 293 rodzin, tj. 11,8% było objętych wsparciem asystenta rodziny (wartość wskaźnika utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim). Pod tym względem występuje znaczne zróżnicowanie w sytuacji gmin w poszczególnych powiatach i miastach grodzkich. Najwyższe wartości wskaźnika (powyżej 50%) zostały osiągnięte w powiecie radziejowskim, mieście Grudziądz i powiecie grudziądzkim, a najniższe w mieście Bydgoszczy i Włocławku oraz w powiecie rypińskim i lipnowskim. Należy jednak uwzględnić, iż na osiągnięte wartości istotny wpływ miał procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogólnej populacji rodzin klientów ops.

4. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze to forma pomocy przysługująca, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej³², osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi mogą być przyznane również osobom, którym rodzina nie jest w stanie zapewnić odpowiedniej opieki. Ten rodzaj wsparcia świadczony jest w miejscu zamieszkania osoby, której świadczona jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, zalecona przez lekarza pielęgnacja oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Tabela 16. Usługi opiekuńcze w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	121	123	x	x
Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,4%	1,6%	2,8% (m. Włocławek)	0,6% (p. tucholski)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W 2014 roku w województwie kujawsko-pomorskim usługi opiekuńcze były świadczone w 123 gminach (tj. 85%). W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił niewielki wzrost skali świadczenia tego rodzaju usług w gminach (ze 121 do 123 gmin). Porównując sytuację w poszczególnych gminach można wskazać, iż w 2014 roku zakończono realizację tego rodzaju wsparcia w gminie wiejskiej Chełmno oraz Rojewo, a rozpoczęto świadczenie tej formy pomocy w gminie Baruchowo, Dobrze, Papowo Biskupie, Topólka.

Usługami opiekuńczymi w naszym województwie w 2014 roku objętych było 5 290 osób. Biorąc pod uwagę fakt, iż usługi opiekuńcze zdecydowanie najczęściej świadczone są osobom w wieku poprodukcyjnym, warto przeanalizować wskaźnik dotyczący odsetka tych osób objętych taką formą wsparcia. Maksymalna i minimalna wartość tego wskaźnika obrazuje zróżnicowanie skali realizacji usług opiekuńczych w gminach poszczególnych powiatów i miastach grodzkich. Najbardziej korzystna sytuacja odnotowana została w mieście Włocławek, najmniejszy zakres tych świadczeń dotyczył powiatu tucholskiego. Koszt realizacji usług opiekuńczych w gminach naszego województwa w 2014 roku wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim z ponad 26,7 mln do blisko 28,4 mln zł.

³² Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), art. 50.

Mapa 12. Realizacja usług opiekuńczych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Legenda:

● Gminy, w których w 2014 roku realizowano usługi opiekuńcze (123 gminy)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym (m.in. psychologa, pedagoga, logopedę, terapeutę zajęciowego, fizjoterapeutę, pielęgniarkę)³³. Wyróżnia się dodatkowy rodzaj specjalistycznych usług adresowany do osób z zaburzeniami psychicznymi, finansowany ze środków pochodzących z budżetu państwa.

W 2014 roku nastąpił spadek liczby gmin (z 14 do jedynie 12) świadczących usługi specjalistyczne w ramach zadań własnych. Wsparciem objętych było 325 osób (spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o blisko 20 osób), a kwota świadczeń wyniosła niecałe 2 mln zł (w 2013 roku blisko 2,1 mln zł). Najbardziej rozwinięta skala udzielania tej formy wsparcia odnotowana została w powiecie żnińskim, w którym 3 gminy zabezpieczały realizację tego rodzaju usług. Wśród miast

³³ Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

grodzkich jedynie w Grudziądzu, a w grupie gmin miejskich tylko w Inowrocławiu była świadczona tego rodzaju pomoc.

Wzrosła natomiast liczba gmin realizująca specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2014 roku tego rodzaju gmin było 102, o 14 więcej niż w roku poprzednim. Tą formą wsparcia objętych było 1 245 osób (o ponad 250 osób więcej niż w roku poprzednim). Koszt realizacji świadczeń wzrósł z blisko 5,4 do 7,9 mln zł. Najtrudniejsza sytuacja w tym zakresie występowała w powiecie wąbrzeskim, w którym jedynie gmina Płużnica świadczyła ten rodzaj wsparcia, w powiecie włocławskim (w 9 z 14 gmin) oraz brodnickim (w 6 z 10) nie realizowano tego rodzaju usług.

5. Posiłek

Dożywianie w formie posiłku, zasiłku celowego lub świadczenia rzeczowego jest jednym ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej w ramach programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Tabela 17. Posiłek w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0 - 19	13,6%	17,2%	32,2% (p. rypiński)	8,2% (m. Bydgoszcz)

Źródło: dane BDL GUS, Sprawozdanie z realizacji programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" 2014

W roku 2014 pomoc w formie dożywiania realizowały wszystkie gminy naszego województwa. Z tej formy wsparcia skorzystały 157 724 osoby, z czego 45% stanowiły dzieci (75 438 osób)³⁴.

Tabela 18. Świadczenia w formie posiłku, zasiłku celowego lub świadczenia rzeczowego w roku 2014

Dożywianie (świadczenia w formie posiłku, zasiłku celowego lub świadczenia rzeczowego)	2013	2014
Liczba osób	173 440	157 724
w tym: dzieci	83 626	75 438
Kwota świadczeń	60 984 566	55 800 661

Źródło: dane ze sprawozdania z realizacji programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" w 2013 i 2014 roku

³⁴ Dane pochodzą ze sprawozdania z realizacji programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" w 2014 roku.

6. Stypendia

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 z późn. zm.) określa, iż uczniom będącym w trudnej sytuacji materialnej, celem zmniejszenia różnic oraz umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych, przysługuje pomoc materialna. Pomoc ta przyznawana jest w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych.

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występują takie problemy, jak: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. W/w wsparcie może być udzielane uczniom w formie:

- ✓ całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- ✓ pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

Zasiłki szkolne są przyznane uczniom znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Są one przyznane w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

Tabela 19. Stypendia socjalne i zasiłki szkolne w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013		2014	
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	62 149	59 722	x	x
Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	14,4%	13,9%	30,6% (p. lipnowski)	6,7% (m. Toruń)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Mapa 13. Realizacja wsparcia w formie stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych (w gminach w układzie powiatowym)

Źródło: dane OZPS za rok 2014, BDL GUS

W województwie kujawsko-pomorskim w roku 2014 odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata wynosił 13,9% i tym samym zmalał o 0,5 p.p. w stosunku do roku poprzedniego. W roku oceny ze stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych skorzystało 59 722 uczniów, na łączną kwotę prawie 41 mln zł. Na rok 2015 prognozuje się niewielki wzrost liczby osób, które otrzymają tego rodzaju wsparcie, na poziomie 1%.

7. Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności

Ze względu na złożoność przyczyn pozostawania w bezdomności, osoby bezdomne wymagają różnorodnych działań na rzecz zaspokojenia ich potrzeb oraz włączenia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Właściwe określenie istoty i specyfiki każdego przypadku bezdomności oraz dobór odpowiednich form pomocy może przynieść skuteczne efekty w postaci nie tylko likwidacji doraźnych jej skutków, ale przede wszystkim wychodzenia z bezdomności i usuwania jej przyczyn. Na podstawie art. 49 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), osoba bezdomna może zostać objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, polegającym na wspieraniu jej w rozwiązywaniu problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności jest opracowywany przez pracownika socjalnego.

Tabela 20. Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	96	244	x	x
Odsetek osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności w populacji osób bezdomnych	3,2%	6,2%	58,6% (p. wąbrzeski)	4,3% ³⁵ (m. Toruń)

Źródło: Liczba osób bezdomnych na podstawie sprawozdania Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych, przeprowadzonego w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r.

Jak wynika z ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych (przeprowadzonego w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 roku), w naszym regionie przebywa prawie 4 tys. osób bezdomnych, w 68 gminach województwa. Zgodnie z danymi OZPS w 2014 roku zaledwie w 11 gminach prowadzono indywidualne programy wychodzenia z bezdomności. W ujęciu powiatowym, najwyższy odsetek osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności w populacji osób bezdomnych odnotowano w powiecie wąbrzeskim, prawie 59%, najniższy natomiast w mieście Toruniu – 4,3%. W żadnej z gmin z 14 powiatów nie prowadzono wspomnianych programów.

³⁵ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono gmin z powiatów, w których nie zawarto żadnego indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności (były to następujące powiaty: aleksandrowski, bydgoski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, grudziądzki, lipnowski, mogileński, nakielski, radziejowski, rypiński, toruński, tucholski, włocławski, żniński).

Mapa 14. Realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (w gminach w układzie powiatowym)

Źródło: Liczba osób bezdomnych na podstawie sprawozdania Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych, przeprowadzonego w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r., dane OZPS za rok 2014

Rozdział V System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W przypadku całkowitego lub częściowego pozbawienia rodziców praw rodzicielskich opieka oraz wychowanie dzieci i młodzieży realizowane są w ramach instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej.

Intencją i założeniem opieki zastępczej jest jej tymczasowość, w związku z czym dziecko powinno przebywać w niej do momentu uregulowania sytuacji życiowej własnej rodziny. Oczywiście nie można wykluczyć i takich sytuacji, gdy dziecko pozostanie pod opieką rodziców zastępczych lub w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych do momentu osiągnięcia pełnoletniości lub usamodzielnienia.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza sprawowana jest w przypadku niemożności zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i opieki przez rodziców, gdy dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. W tym czasie prowadzona jest praca z rodziną biologiczną ukierunkowana na umożliwienie powrotu dziecka do rodziców.

Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, również w przypadku dzieci niedostosowanych społecznie. Wyróżnia się następujące typy rodzin zastępczych:

- ✓ **rodzina zastępcza spokrewniona** – tworzona przez dziadków, ewentualnie pradiadków (tzw. wstępnych) oraz rodzeństwo dziecka, przysługuje jej pomoc finansowa na utrzymanie dziecka;
- ✓ **rodzina zastępcza niezawodowa** – tworzona przez dalszą rodzinę dziecka lub osoby niespokrewnione z nim, udzielane są jej świadczenia pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka;
- ✓ **rodzina zastępcza zawodowa** – tworzona przez osoby, które uzyskują wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej, dodatkowo wypłacane są świadczenia pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego dziecka,
- ✓ **rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** – przyjmuje dziecko, w przypadku gdy zostało doprowadzone przez policję lub straż graniczną, na wniosek rodziców lub innej osoby, w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku m.in. z problemem przemocy w rodzinie,
- ✓ **rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna** – umieszcza się w niej dzieci zwłaszcza niepełnosprawne lub niedostosowane społecznie (m.in. na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, czy małoletnie matki z dziećmi).

Rodzinny dom dziecka jest tworzony przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim, w jednym czasie przebywać w nim może nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

Tabela 21. Rodzinna piecza zastępcza w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba rodzin zastępczych	2 423	2 212³⁶	x	x
Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	68,3%	71,1%	87,2%³⁷ (p. golubsko-dobrzyński)	40% (p. grudziądzki)
Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	11,7%	10,4%	42,4% (p. mogileński)	1,9%³⁸ (m. Grudziądz)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W ramach rodzinnej pieczy zastępczej w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku funkcjonowało 2 212 rodzin, w tym 1 441 rodzin spokrewnionych (tj. 65% ogółu), 645 niezawodowych (29%), 104 zawodowe (5%) oraz 22 rodzinne domy dziecka (1%)³⁹. Najwięcej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało w rodzinach spokrewnionych (1 826, tj. 57,7% ogółu), 877 w rodzinach niezawodowych (27,7%), 328 w zawodowych rodzinach zastępczych (10,4%) oraz 133 w rodzinnych domach dziecka (4,2%).

W 2014 roku najwięcej rodzin zastępczych funkcjonowało na terenie miast na prawach powiatu (Bydgoszczy - 365 i Torunia – 297), najmniej zaś w powiecie radziejowskim (21) i rypińskim (18). Warto szczególnie przyjrzeć się zróżnicowaniu powiatowemu pod względem liczby rodzin zastępczych zawodowych, gdyż na tę formę rodzinnej pieczy zastępczej odnotowuje się największe zapotrzebowanie. Porównując dane dotyczące rozwoju zawodowego rodzicielstwa zastępczego w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego można zauważyć, iż wzrosła liczba zawodowych rodzin zastępczych z 87 do 104. W poszczególnych powiatach sytuacja prezentuje się w sposób następujący:

- ✓ w 10 powiatach nastąpił wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych, przy czym największy przyrost w tym zakresie odnotowano w powiecie nakielskim, toruńskim i bydgoskim (o 50%), a w mieście Grudziądzu, w którym nie funkcjonował ten typ rodzin zastępczych, w 2014 roku rozpoczęły funkcjonowanie dwie rodziny,

³⁶ Dane dot. rodzinnej pieczy zastępczej odnoszą się do stanu za drugie półrocze 2014 roku, zgodnie z metodologią przyjętą dla sporządzania Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

³⁷ Wśród maksymalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono powiatów, w których nie funkcjonują całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze (były to następujące powiaty: mogileński, toruński i wąbrzeski).

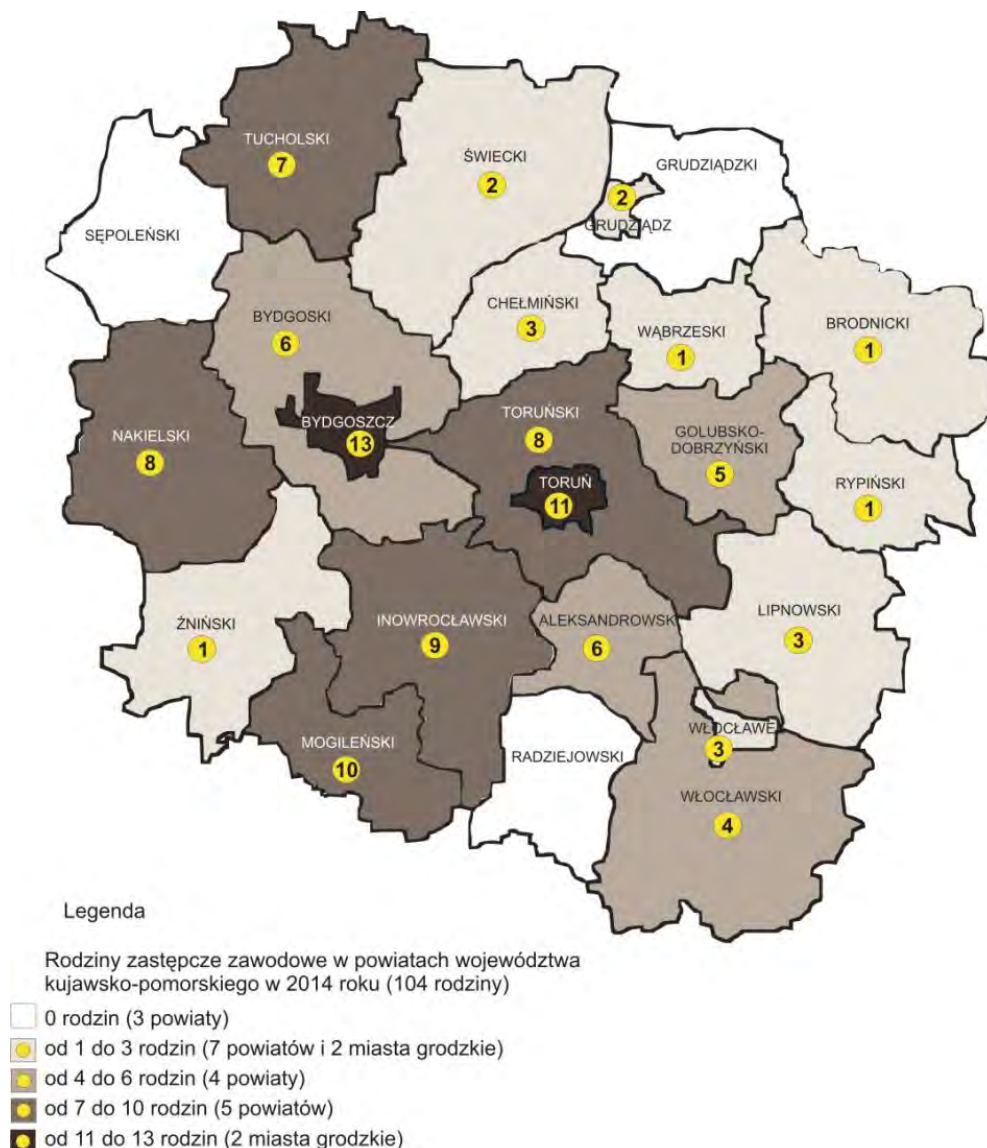
³⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono powiatów, w których nie funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe (były to następujące powiaty: grudziądzki, radziejowski i sępoleński).

³⁹ Stan na drugie półrocze 2014 roku.

- ✓ w 8 powiatach utrzymała się ta sama liczba rodzin zastępczych, w tym w powiatach: grudziądzkim, radziejowskim i sępoleńskim, tak jak w roku 2013 nie funkcjonowała żadna zawodowa rodzina zastępcza,
- ✓ w 5 powiatach nastąpił niewielki spadek liczby zawodowych rodzin zastępczych.

Szczegóły prezentuje poniższa mapa.

Mapa 15. Rodziny zastępcze zawodowe w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego

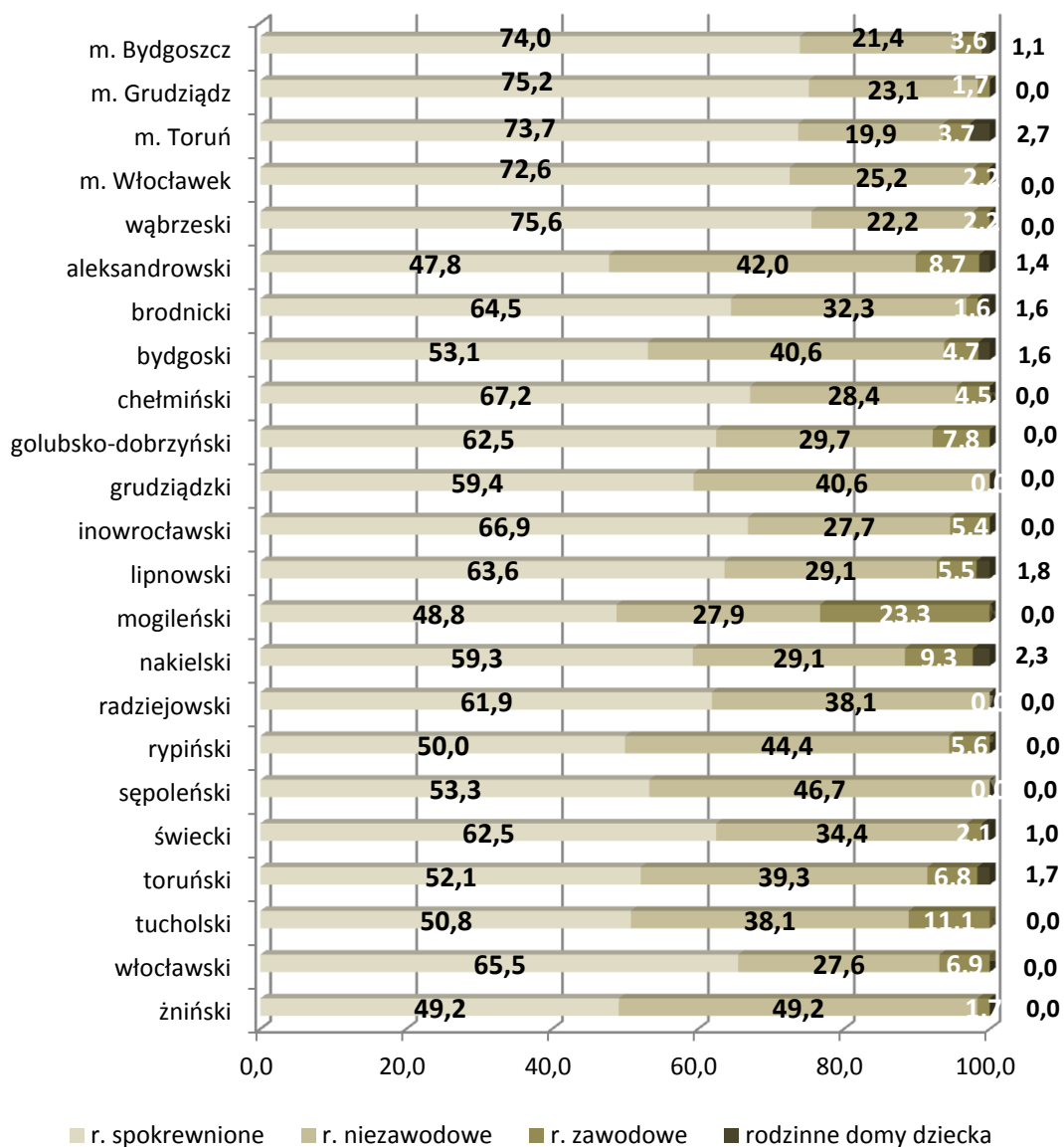
Źródło: dane OZPS za rok 2014

Z kolei przyglądając się procentowemu rozkładowi poszczególnych typów rodzin zastępczych w ich ogólnej liczbie, można wskazać, iż w 2014 roku na poziomie województwa wśród rodzin zastępczych 65,1% stanowiły rodziny spokrewnione, 29,2% niezawodowe, 4,7% zawodowe i 1% rodzinne domy dziecka. W poszczególnych powiatach sytuacja prezentuje się w sposób następujący:

- ✓ największy udział spokrewnionych rodzin zastępczych odnotowano w powiecie wąbrzeskim – 75,6% oraz w 4 miastach na prawach powiatu, gdzie wynosił on ponad 70%, najmniejszy zaś w powiecie aleksandrowskim – 47,8% oraz powiatach mogileńskim i żnińskim, gdzie nie przekroczył 50% ogółu;
- ✓ najwięcej procentowo niezawodowych rodzin zastępczych odnotowano w powiecie żnińskim (49,2%), najmniej zaś w mieście Toruniu (19,9%);
- ✓ wśród powiatów, wiodącym pod kątem udziału zawodowych rodzin zastępczych był podobnie jak w roku poprzednim powiat mogileński (23,3%);
- ✓ w 14 powiatach nie funkcjonował żaden rodzinny dom dziecka, a wśród pozostałych powiatów udział tej formy rodzinnego rodzicielstwa zastępczego był niewielki na poziomie 1-2% (największy wskaźnik w mieście Toruniu – 2,7%).

Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Procentowy udział poszczególnych typów rodzin zastępczych w liczbie rodzin zastępczych ogółem w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko uzyskuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- ✓ 660 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- ✓ 1 000 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Dodatkowo zawodowej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie w minimalnej kwocie 2 000 zł miesięcznie, a rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcje pogotowia rodzinnego w wysokości nie niższej niż 2 600 zł miesięcznie⁴⁰.

Powiaty województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 roku na świadczenia niezbędne do utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych (zarówno na terenie swojego, jak i innych powiatów) wydatkowały kwotę powyżej 32,3 mln zł. Wysokość wydatków jest uzależniona od liczby funkcjonujących rodzin zastępczych, i tak najwyższą kwotę w tym zakresie odnotowano w mieście Bydgoszczy (ponad 4,5 mln zł), a najniższą w powiecie radziejowskim (ponad 284 tys. zł). Wraz z ustawą o wspieraniu rodziny⁴¹ wprowadzono również obowiązek współfinansowania przez gminy pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia go po raz pierwszy w pieczy po 1 stycznia 2012 roku, w wysokości:

- ✓ 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ✓ 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ✓ 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej⁴².

W 2014 roku 109 gmin województwa kujawsko-pomorskiego poniosło odpłatność za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w łącznej wysokości ponad 1,8 mln zł.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w przypadku, gdy dziecko zostaje umieszczone w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej, w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej⁴³ lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym⁴³.

Całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku od 7 roku życia⁴⁴ do uzyskania pełnoletności (w określonych przypadkach pobyt może trwać po 18 roku życia do ukończenia rozpoczętej edukacji) całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, religijne, a także gwarantuje korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się następujące rodzaje całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych: socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne oraz rodzinne. Całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza może łączyć działania interwencyjne, socjalizacyjne i inne działania na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, przyjmując formę placówki wielofunkcyjnej⁴⁵.

⁴⁰ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 r. poz. 332), art. 85.

⁴¹ Tamże, art. 191.

⁴² <http://www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/swiadczenia-rodzinne/art,5896,wyjasnienia-dotyczace-obowiazku-wspolfinansowania-przez-gmine-pobytu-dziecka-w-pieczy-zastepczej.html> (data korzystania: 18.05.2015 r.)

⁴³ Tego rodzaju placówki nie funkcjonują w województwie kujawsko-pomorskim.

⁴⁴ Dotyczy to okresu przejściowego do końca 2019 roku. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 r. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.) w placówkach całodobowych będą mogły przebywać dzieci od 10 roku życia, a młodsze dzieci powinny być umieszczane w rodzinach zastępczych.

⁴⁵ *Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2013 roku*, dz. cyt., s. 22 – 23.

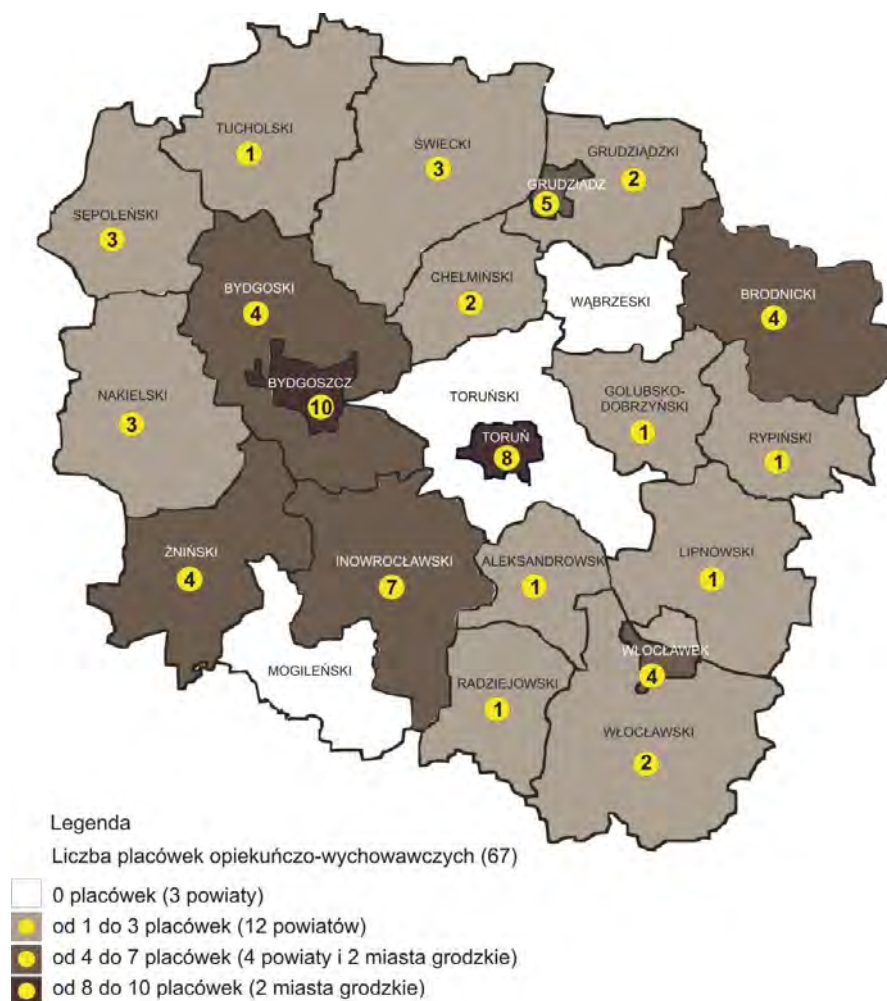
Tabela 22. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj placówki	2013	2014				
	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek prowadzonych przez jst	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających	Roczne koszty prowadzenia i utrzymania (w zaokrągleniu)
placówki opiekuńczo-wychowawcze	68	67	60	1 261	1 399	58,5 mln zł

Źródło: dane OZPS za rok 2014

W 2014 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowało 67 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których w skali roku przebywało 1 399 dzieci (28,9% dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej). W porównaniu do roku poprzedniego liczba placówek zmalała o jedną – powiat inowrocławski wykazał zmniejszenie infrastruktury w tym obszarze. Na rok 2015 planowane jest utrzymanie liczby całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych na tym samym poziomie. Planowany jest jednak wzrost kosztów na utrzymanie i prowadzenie tego rodzaju placówek o blisko 1,5 mln zł.

Mapa 16. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Powyższa mapa obrazuje rozmieszczenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych w województwie kujawsko-pomorskim. Najkorzystniejsza sytuacja przedstawiała się w mieście Bydgoszcz – 10 placówek oraz w mieście Toruniu – 8 placówek. W powiatach: mogileńskim, toruńskim i wąbrzeskim w 2014 roku nie funkcjonowały placówki tego typu.

3. Usamodzielnienie osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Podstawą procesu usamodzielniania wychowanków rodzin zastępczych i całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych jest opracowany indywidualnie program usamodzielnienia. Osobom opuszczającym pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności przysługują następujące formy pomocy i wsparcia:

- ✓ pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia;
- ✓ pomoc prawna i psychologiczna;
- ✓ pomoc finansowa na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie⁴⁶.

Pomoc finansowa na kontynuowanie nauki przyznawana jest osobie, która zgodnie z indywidualnym programem usamodzielnienia, kontynuuje naukę do ukończenia 25 r.ż. Wysokość świadczenia wynosi nie mniej niż 500 zł miesięcznie⁴⁷.

Pomoc finansowa na usamodzielnienie przysługuje osobie, której dochód nie przekracza kwoty 1 200 zł (w uzasadnionych przypadkach pomoc może być przyznana pomimo przekroczenia ustalonego kryterium). Pomoc ta przyznawana jest na zaspokojenie ważnych, życiowych potrzeb osoby usamodzielnianej (m.in. na polepszenie warunków mieszkaniowych, stworzenie warunków do działalności zarobkowej, w tym podniesienie kwalifikacji zawodowych) i udzielana osobie nie później niż do ukończenia przez nią 26 r. ż. Wysokość kwoty świadczenia uzależniona jest od formy pieczy zastępczej, w jakiej osoba usamodzielniana przebywała oraz czasu jej pobytu w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Minimalne kwoty świadczeń dla poszczególnych kategorii świadczeniobiorców w tym zakresie wynoszą od 1.650 zł do 6.600 zł⁴⁸.

Pomoc finansowa na zagospodarowanie przysługuje osobie, której dochód nie przekracza kwoty 1 200 zł (w uzasadnionych przypadkach pomoc może być przyznana pomimo przekroczenia ustalonego kryterium). Pomoc ta przyznawana jest m.in. na materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu i wyposażenia mieszkania, niezbędne urządzenia domowe, pomoce naukowe, sprzęt rehabilitacyjny oraz sprzęt niezbędny do podjęcia zatrudniania i udzielana osobie nie później niż do ukończenia przez nią 26 r. ż. Wysokość świadczenia wynosi nie mniej niż 1 500 zł (a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3 000 zł)⁴⁹.

⁴⁶ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332), art. 140.

⁴⁷ Tamże, art. 146.

⁴⁸ Tamże, art. 149.

⁴⁹ Tamże, art. 150.

W 2014 roku w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego świadczenia dla osób po uzyskaniu pełnoletności będących w procesie usamodzielniania się związanego z opuszczeniem pieczy zastępczej uzyskało 1 257 osób (w tym 63,7% stanowiły osoby opuszczające rodzinną pieczę zastępczą). Wśród osób usamodzielnianych 83,3% uzyskało świadczenie na kontynuowanie nauki, 21,2% na usamodzielnienie i 20,6% na zagospodarowanie. Łącznie na ten cel przeznaczono 6,4 mln zł.

Rozdział VI Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

W systemie pomocy społecznej istotną rolę odgrywają zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia, skierowane do różnych grup odbiorców. Poniżej zostały zaprezentowane wybrane jednostki oferujące pomoc głównie osobom starszym, niepełnosprawnym i z zaburzeniami psychicznymi oraz rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych i przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ze względu na wzrost znaczenia ekonomii społecznej, przedstawione zostały również dane prezentujące liczbę podmiotów o charakterze reintegracyjnym, tj. centrów i klubów integracji społecznej, warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej.

1. Ośrodki wsparcia

Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej dziennego pobytu. Wśród tego rodzaju placówek wyróżnia się ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (tj. środowiskowe domy samopomocy i kluby samopomocy), dzienne domy pomocy, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schroniska i domy dla bezdomnych⁵⁰.

Tabela 23. Ośrodki wsparcia w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj placówki	2013	2014				
	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek prowadzonych przez jst	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających	Roczne koszty prowadzenia i utrzymania (w zaokrągleniu)
dzienne domy pomocy	11	10	7	558	595	4,9 mln zł
środowiskowe domy samopomocy	37	38	30	1 319	1 441	21,5 mln zł
kluby samopomocy	2	2	2	32	34	148 tys. zł
noclegownie / schroniska	23	22	6	1 196	4 513	8,2 mln zł

Źródło: dane OZPS za rok 2014

⁵⁰ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r. poz. 163), art. 51.

Dzienne domy pomocy

Dzienne domy pomocy to ośrodki wsparcia świadczące usługi na rzecz osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych⁵¹.

Tabela 24. Dienne domy pomocy w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dienne domy seniora	7	7	x	x

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w OZPS w 2014 roku w gminach województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowało zaledwie 10 dziennych domów pomocy (i dwie filie), w tym 9 adresowanych do osób starszych i 1 realizujący wsparcie dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Aż 7 z 10 placówek prowadzonych było na terenie miast grodzkich, tj. w Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu i Włocławku, a jedynie 3 działały w innych gminach (Inowrocławiu, Świeciu i Kamieniu Krajeńskim). W porównaniu do roku poprzedniego liczba dziennych domów pomocy zmalała o 1 placówkę – jest to wynik reorganizacji w 2 Domach Dziennego Pobytu w Grudziądzu, z których utworzono jedną placówkę. W prognozach na 2015 rok ogólna liczba dziennych domów pomocy i liczba miejsc nie ulegnie zmianie, przewiduje się natomiast wzrost liczby osób korzystających z tego typu placówek (o blisko 4%).

Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy to ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i z upośledzeniem intelektualnym. Świadczą one usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym⁵².

⁵¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), art. 51.

⁵² Tamże, art. 51a.

Tabela 25. Środowiskowe domy samopomocy w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	5,7	6,3	12,5 ⁵³ (p. grudziądzki)	2,5 (p. nakielski)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W 2014 roku w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonowało 38 środowiskowych domów samopomocy (o jedną placówkę więcej niż w roku poprzednim, nowa instytucja powstała w gminie Kruszwica w powiecie inowrocławskim). Nadal środowiskowe domy samopomocy nie funkcjonowały w 2 powiatach: chełmińskim i lipnowskim, natomiast w 13 powiatach ich liczba wynosiła zaledwie po 1 na powiat. Najkorzystniejsza sytuacja występowała w mieście Bydgoszczy, gdzie funkcjonowało 6 tego typu placówek oraz w mieście Toruniu i powiecie bydgoskim – po 4 placówki. Na 2015 rok prognozuje się wzrost liczby śds o 6 placówek. Na plany dotyczące utworzenia nowych środowiskowych domów samopomocy wskazały gminy: Gruta, Kikół, Wąbrzeźno (gmina wiejska), Gniewkowo i Nowe oraz powiat chełmiński. Prognozy te wpływają na planowane zwiększenie zarówno liczby miejsc i osób korzystających z śds (o ok. 20%), jak również kosztów prowadzenia i utrzymania (do blisko 23 mln zł, tj. wzrost o 7%).

Porównując dostępność infrastruktury środowiskowych domów samopomocy można stwierdzić, że najkorzystniejsza sytuacja pod względem liczby miejsc przypadających na 10 tys. mieszkańców występowała w powiecie grudziądzkim (blisko 13 miejsc). Najmniej dostępna infrastruktura w tym obszarze (pomijając powiaty, w których w ogóle nie działają śds) występowała w powiecie nakielskim (blisko 3 miejsca na 10 tys. mieszkańców). Dla ogółu województwa wskaźnik ten wyniósł nieco ponad 6 miejsc na 10 tys. mieszkańców.

Kluby samopomocy

Kluby samopomocy to ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Korzystanie z usług klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest nieodpłatne⁵⁴.

Zgodnie z danymi przekazanymi w tegorocznej OZPS w 2014 roku w naszym województwie działały podobnie, jak w roku poprzednim, 2 kluby samopomocy: w gminie Jeżewo i Więcbork, których podmiotem prowadzącym była gmina. Na rok 2015 prognozowane jest uruchomienie jednej tego typu placówki – w mieście Włocławek. Wydatki na prowadzenie i utrzymanie placówek w 2015 roku wyniosą ponad 200 tys. zł (wzrost o blisko 38%).

⁵³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono powiatów, w których nie funkcjonowały środowiskowe domy samopomocy (powiat: chełmiński i lipnowski).

⁵⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), art. 51a i 51b.

Noclegownie, schroniska i inne miejsca schronienia dla osób bezdomnych

Noclegownie to placówki zapewniające osobom bezdomnym tymczasowy nocleg, otwarte w godzinach wieczorno-nocnych, natomiast **schroniska** dla osób bezdomnych to ośrodki wsparcia oferujące poza schronieniem pakiet usług ukierunkowanych na wzmocnienie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności, uzyskanie samodzielności życiowej, m.in. poprzez specjalistyczne poradnictwo, czy też pomoc finansową.

Tabela 26. Noclegownie, schroniska i inne miejsca schronienia dla osób bezdomnych w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj wskaźnika	2013		2014	
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnych	2,6	3,3 ⁵⁵	5,8 (m. Toruń)	0,1 ⁵⁶ (p. radziejowski)

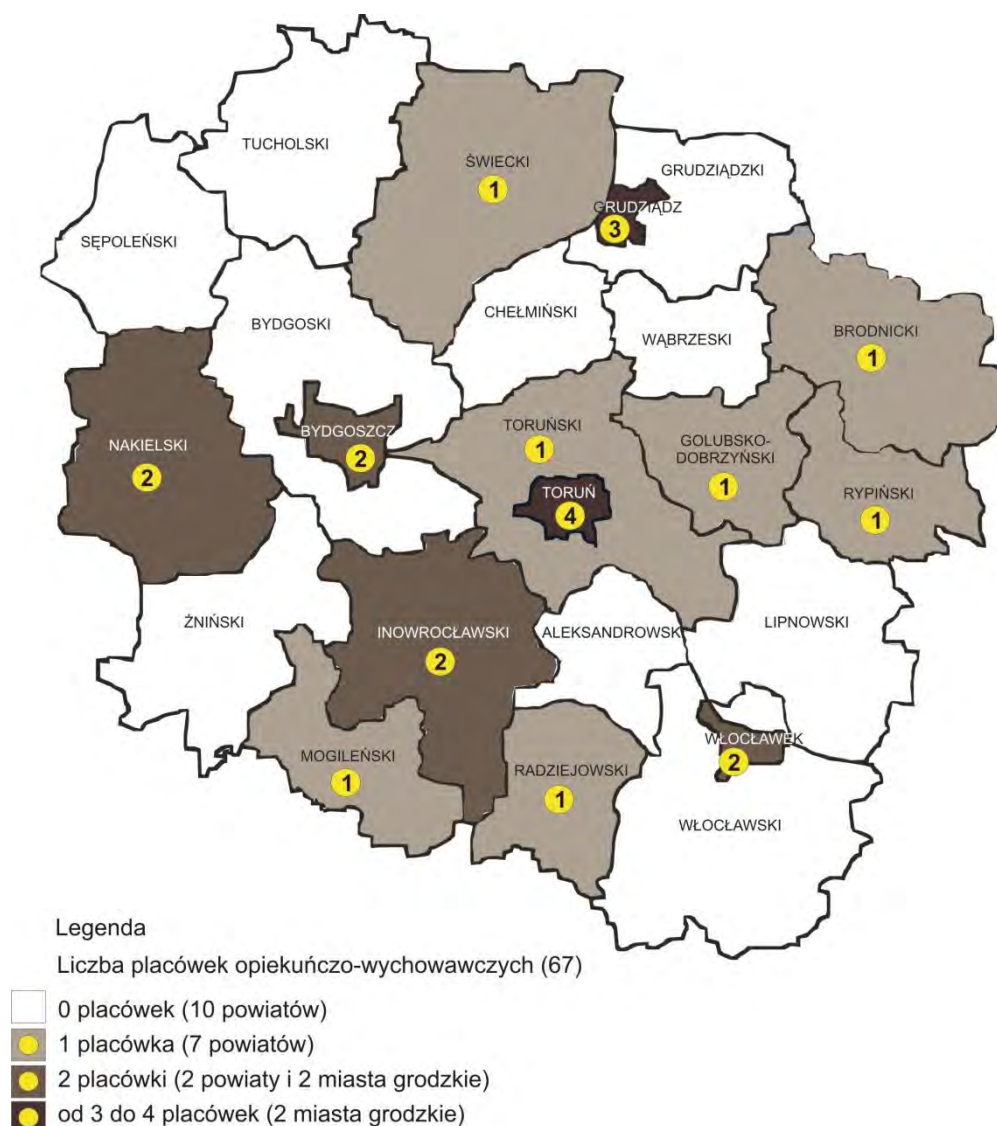
Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Z informacji przekazanych przez gminy i powiaty naszego województwa wynika, że w 2014 roku w naszym regionie funkcjonowały 22 placówki udzielające pomocy i schronienia osobom bezdomnym, w tym 16 prowadzonych przez organizacje pozarządowe (12 na zlecenie gminy/powiatu), a pozostałe 6 bezpośrednio przez jednostki samorządu terytorialnego. Zamieszczona poniżej mapa przedstawia lokalizację noclegowni, schronisk i innych miejsc schronienia dla osób bezdomnych w województwie kujawsko-pomorskim. Aż w 10 powiatach nie funkcjonowały placówki tego typu. Najkorzystniejsza sytuacja przedstawiała się w mieście Toruniu i mieście Grudziądzu, gdzie funkcjonowały kolejno 4 i 3 placówki udzielające pomocy i schronienia osobom bezdomnym.

⁵⁵ Liczba osób bezdomnych na podstawie sprawozdania Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych przeprowadzonego w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r.

⁵⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono powiatów, w których nie funkcjonowały noclegownie/ schroniska/ inne miejsca schronienia dla osób bezdomnych (były to następujące powiaty: aleksandrowski, bydgoski, chełmiński, grudziądzki, lipnowski, sępoleński, tucholski, wąbrzeski, włocławski, żniński).

Mapa 17. Noclegownie, schroniska i inne miejsca schronienia dla osób bezdomnych w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym)

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Analizując dostępność infrastruktury pomocowej dla osób bezdomnych można zauważyć, że bardzo dobra sytuacja w tym obszarze występuje w powiecie radziejowskim, gdzie przypada zdecydowanie więcej miejsc w placówkach niż jest osób bezdomnych⁵⁷. Najwięcej osób bezdomnych przypadających na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/innym miejscu schronienia przypada w mieście Toruniu, gdzie na 1 miejsce w placówce jest blisko 6 osób. Wskaźnik ten dla województwa wynosi nieco ponad 3 osoby na 1 miejsce w placówce. W prognozach na 2015 rok przewidziany jest wzrost liczby placówek o 1, jednocześnie prognozowane jest zwiększenie liczby miejsc i osób korzystających - powiększenie zasobów w tym obszarze wskazało miasto Włocławek. Na 2015 rok przewidziane są wydatki na utrzymanie i prowadzenie placówek wsparcia osób bezdomnych w granicach 8,5 mln zł (wzrost o blisko 5%).

⁵⁷ Tak wysoka wartość wskaźnika w powiecie radziejowskim wynika z faktu, iż w gminie Bytów w 2014 roku utworzona została nowa placówka dla osób bezdomnych Dom Rodzinny „Nadzieja” dysponująca 40 miejscami.

2. Domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej są stacjonarnymi i całodobowymi placówkami zapewniającymi usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie określonych standardów. Wyróżnia się kilka rodzajów dps:

- ✓ dla osób w podeszłym wieku,
- ✓ dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- ✓ dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- ✓ dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- ✓ dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie,
- ✓ dla osób niepełnosprawnych fizycznie i osób uzależnionych od alkoholu⁵⁸.

Tabela 27. Domy pomocy społecznej w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj placówki	2013	2014				
	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek prowadzonych przez jst	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających	Roczne koszty prowadzenia i utrzymania (w zaokrągleniu)
domy pomocy społecznej	49	48	39	3 996	4 307	139,9 mln zł

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Tabela 28. Dostępność infrastruktury domów pomocy społecznej

Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
	Wartość ogółem (województwo)	Wartość ogółem (województwo)	Max wartość (powiat)	Min wartość (powiat)
Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	18,8	19,1	46,8 (p. sępoleński)	2,6 ⁵⁹ (p. golubsko-dobrzyński)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

W 2014 roku w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonowało 48 domów pomocy społecznej, prowadzonych przez następujące podmioty:

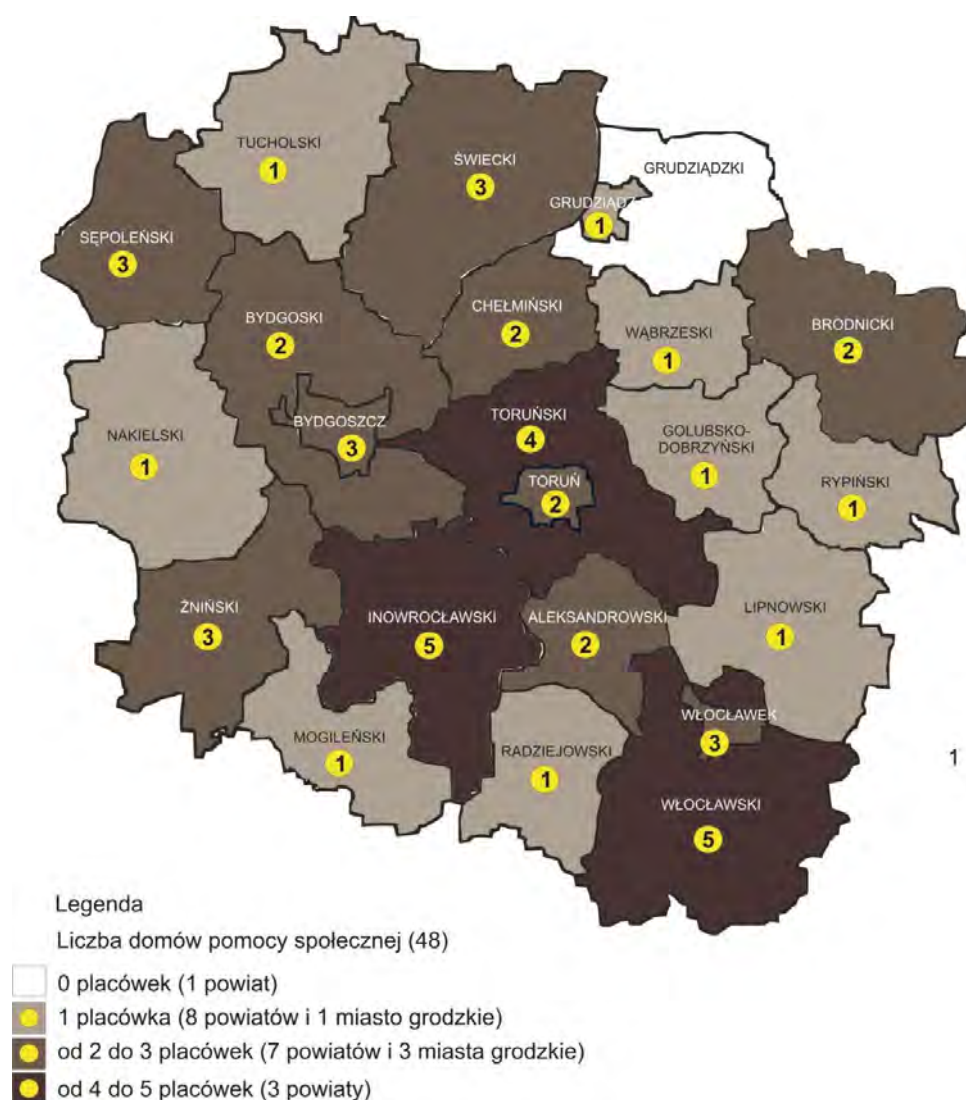
- ✓ 39 dps prowadzonych było przez powiaty (w tym 7 przez powiaty grodzkie),
- ✓ 5 dps prowadzonych było przez zgromadzenia zakonne,
- ✓ 2 dps prowadzone były przez spółkę z o.o.,
- ✓ 1 dps prowadzony był przez związek gmin,
- ✓ 1 dps prowadzony był przez fundację.

Poniższa mapa obrazuje rozmieszczenie domów pomocy społecznej w województwie kujawsko-pomorskim.

⁵⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163), art. 54, 55 i 56.

⁵⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono powiatu grudziądzkiego, w którym nie funkcjonował ani jeden dom pomocy społecznej.

Mapa 18. Domy pomocy społecznej w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego

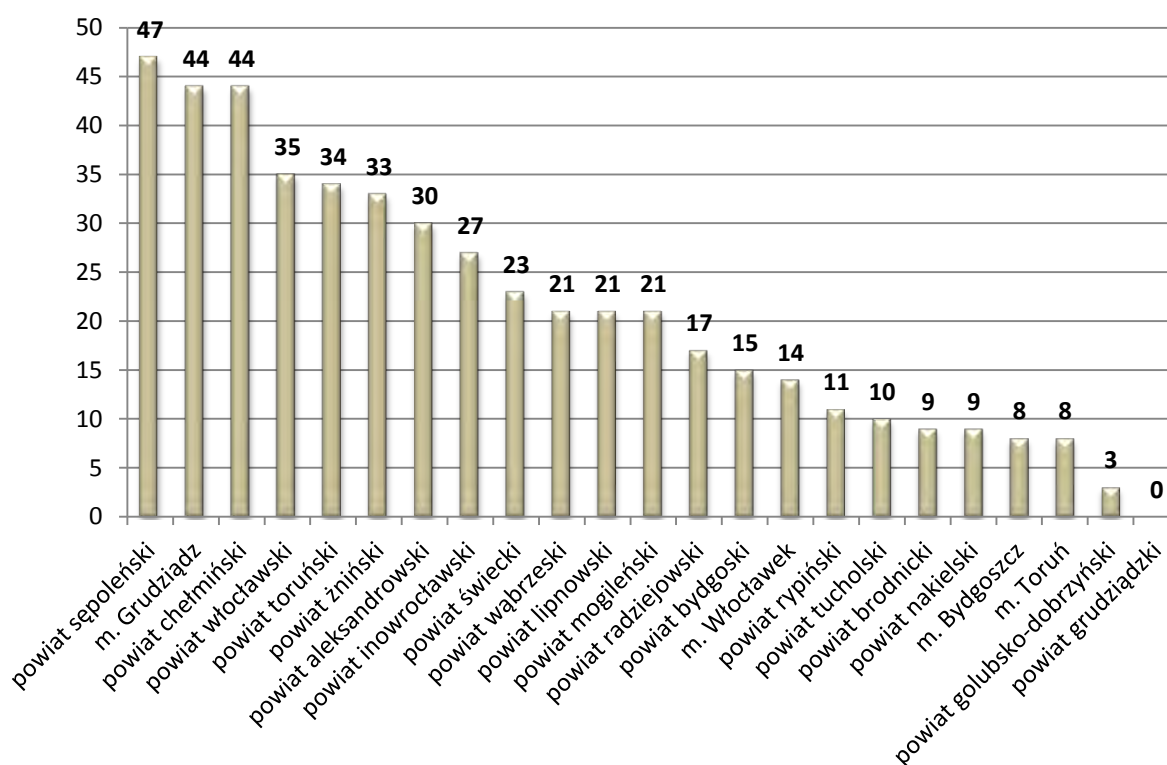
Źródło: dane OZPS za rok 2014

Najkorzystniejsza sytuacja występowała w powiatach inowrocławskim i włocławskim, gdzie funkcjonowało po 5 domów pomocy społecznej. Na terenie powiatu grudziądzkiego w 2014 roku nadal brakowało tego typu placówek. Z prognoz na 2015 rok wynika, że ogólna liczba domów pomocy społecznej nie ulegnie zmianie. Prognozowany jest wzrost kosztów prowadzenia i utrzymania dps do 142 mln zł, tj. o 2 mln większy niż w roku 2014 (2%).

Na umieszczenie w dps w 2014 roku w województwie kujawsko-pomorskim oczekiwało 313 osób⁶⁰. Porównując dostępność infrastruktury domów pomocy społecznej w poszczególnych powiatach naszego województwa można stwierdzić, że najkorzystniejsza sytuacja pod względem liczby miejsc przypadających na 10 tys. mieszkańców występowała w powiecie sępoleńskim (blisko 47 miejsc). Najslabiej dostępna infrastruktura w tym obszarze (pomijając powiat grudziądzki, gdzie nie działa ani jeden dps) występowała w powiecie golubsko-dobrzyńskim (blisko 3 miejsca na 10 tys. mieszkańców). Dla ogółu województwa wskaźnik ten wyniósł nieco ponad 19 miejsc na 10 tys. mieszkańców.

⁶⁰ Dane dot. liczby osób oczekujących na umieszczenie w dps odnoszą się do placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (nie wykazano danych dot. 2 domów pomocy społecznej prowadzonych przez ARS Medicę w Wichulcu oraz przez Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej we Włocławku).

Wykres 4. Liczba miejsc w dps przypadająca na 10 tys. mieszkańców powiatów i miast grodzkich

Źródło: dane OZPS za rok 2014

3. Ośrodki interwencji kryzysowej

Ośrodki interwencji kryzysowej oferują wsparcie dla osób, które znalazły się w nagłym lub przewlekłym kryzysie, w sytuacji zagrożenia lub po traumatycznych przeżyciach. W ramach ośrodka oferuje się wsparcie m.in. psychologów, pedagogów, prawników. W niektórych placówkach działają hostele⁶¹.

Tabela 29. Ośrodki interwencji kryzysowej w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj placówki	2013	2014				
	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek prowadzonych przez jst	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających	Roczne koszty prowadzenia i utrzymania (w zaokrągleniu)
ośrodki interwencji kryzysowej	8	7	7	26	1 290 ⁶²	321 tys. zł

Źródło: dane OZPS za rok 2014

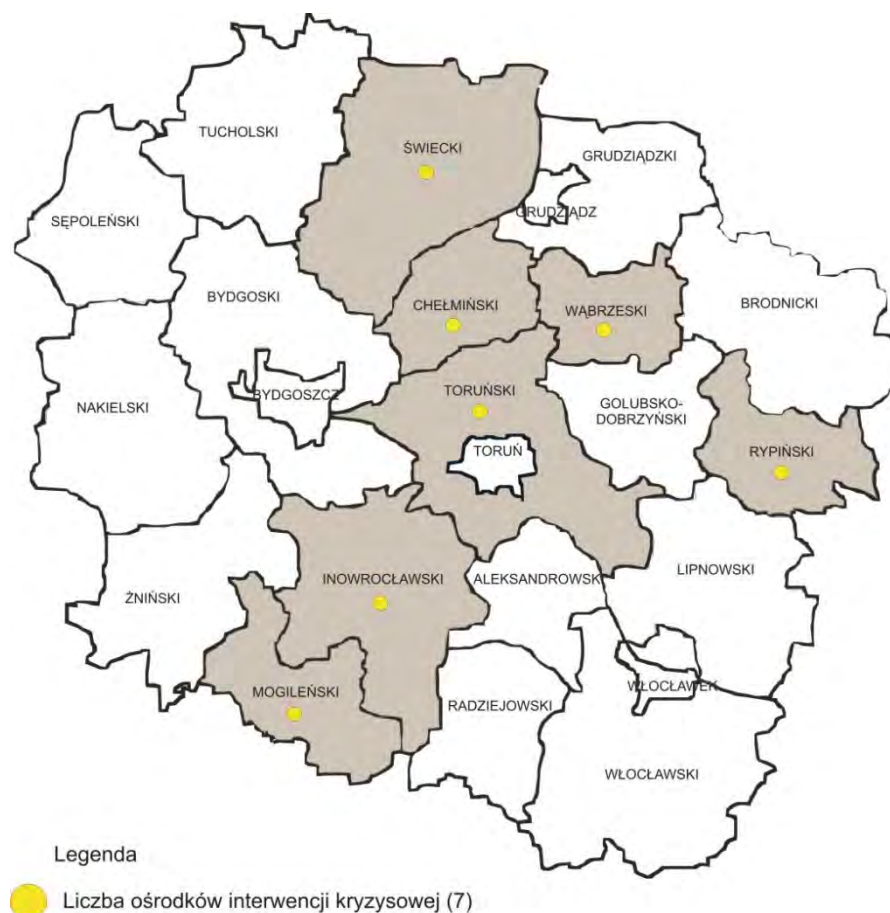
Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2014 funkcjonowało zaledwie 7 ośrodków interwencji kryzysowej. Aż w 16 powiatach naszego województwa (w tym 4 grodzkich)⁶³

⁶¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 r., poz. 163).

⁶² Przez liczbę osób korzystających należy rozumieć nie tylko osoby, które skorzystały ze schronienia (miejsc hostelowych), ale również korzystających z pomocy i wsparcia specjalistów zatrudnionych w oik.

nie funkcjonowała placówka tego typu. Poniższa mapa przedstawia rozmieszczenie ośrodków interwencji kryzysowej w województwie kujawsko-pomorskim.

Mapa 19. Ośrodki interwencji kryzysowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku

Źródło: dane OZPS za rok 2014

W prognozach na 2015 rok planowana jest likwidacja jednej placówki w powiecie toruńskim. Przewiduje się niewielki wzrost kosztów prowadzenia i utrzymania ośrodków o ponad 50 tys. zł (tj. o 16%).

⁶³ W mieście Toruniu w 2014 roku otworzono nową siedzibę Działu Interwencji Kryzysowej i Doradztwa Specjalistycznego MOPR, prowadzącego działalność całodobową, ukierunkowaną na udzielanie wsparcia osobom w sytuacji kryzysowej. Aktualnie prowadzone są działania, których celem jest przekształcenie jednostki w ośrodek interwencji kryzysowej.

4. Podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym

Na poprawę sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców naszego województwa coraz większy wpływ mają podmioty ekonomii społecznej. Wpływają one na kształtowanie lokalnej polityki społecznej przyczyniając się do aktywizacji i integracji mieszkańców oraz do tworzenia miejsc pracy (głównie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy). Ideą ekonomii społecznej jest przede wszystkim integracja społeczna i aktywizacja zawodowa osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją⁶⁴. Wśród czterech grup podmiotów ekonomii społecznej wyróżnia się: przedsiębiorstwa społeczne, podmioty działające w sferze pożytku publicznego, podmioty sfery gospodarczej oraz podmioty o charakterze reintegracyjnym⁶⁵. Podmioty reintegracyjne służą reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym⁶⁶, w szczególności:

- ✓ osób bezdomnych realizującym indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- ✓ osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków i innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie leczenia odwykowego/opieki zdrowotnej,
- ✓ osób chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- ✓ osób długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ✓ osób zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- ✓ uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- ✓ osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

którzy ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym⁶⁷.

⁶⁴ Kujawsko-Pomorski Program na Rzecz Ekonomii Społecznej do roku 2020.

⁶⁵ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.

⁶⁶ Tamże.

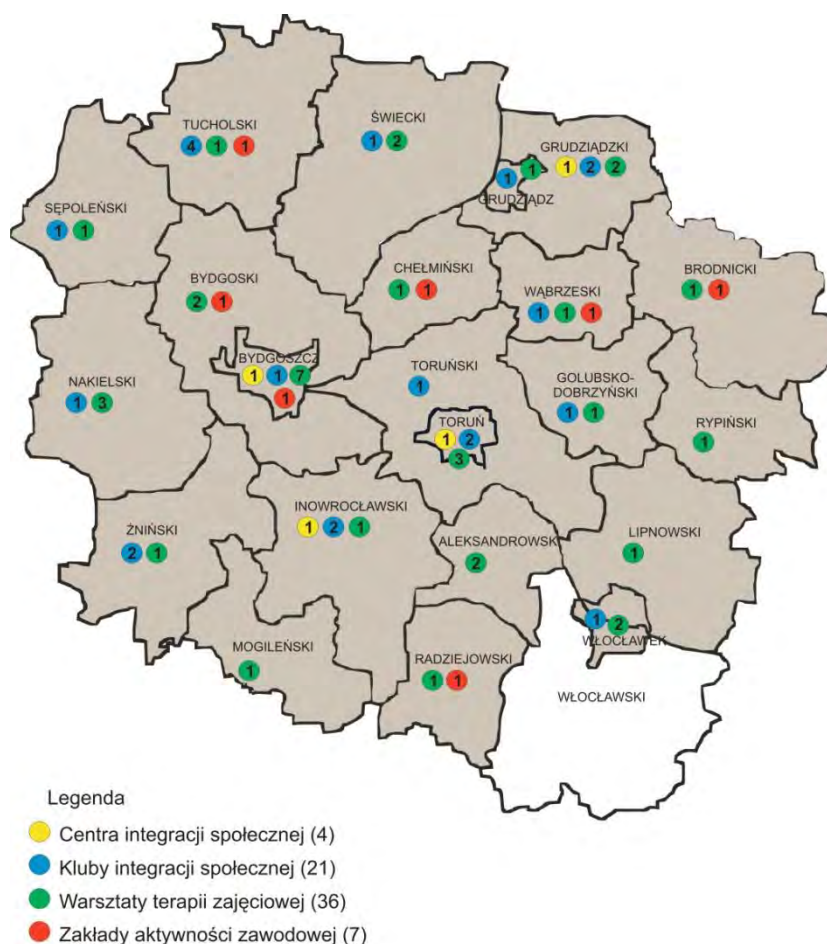
⁶⁷ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. nr 43, poz. 225 z późn. zm.) art. 1, ust. 2.

Tabela 30. Podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj placówki	2013	2014			
	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek prowadzonych przez jst	Liczba uczestników zajęć	Roczne koszty prowadzenia i utrzymania (w zaokrągleniu)
centra integracji społecznej	4	4	2	119	2,9 mln zł ⁶⁸
kluby integracji społecznej	20	21	15	1 958	470 tys. zł
warsztaty terapii zajęciowej	37	36	5	1 294	21,1 mln zł
zakłady aktywności zawodowej	6	7	6	280	10,5 mln zł

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Mapa 20. Podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: dane OZPS za rok 2014

⁶⁸ Kwota wydatków nie uwzględnia kosztów z CIS w Toruniu.

Najlepiej rozwinięta sieć podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym występowała w mieście Bydgoszczy, mieście Toruniu oraz w powiecie tucholskim, gdzie funkcjonowało kolejno 10 i po 6 tego typu podmiotów. Najmniej korzystna sytuacja w ww. obszarze występowała w powiecie włocławskim, gdzie nie działał ani jeden podmiot ekonomii społecznej tego typu.

Centra integracji społecznej

Centra integracji społecznej są instytucjami zatrudnienia socjalnego tworzonymi na mocy ustawy o zatrudnieniu socjalnym w celu reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Centra, jako specjalne jednostki mogą tworzyć m.in. samorządy terytorialne (w formie jednostki budżetowej lub zakładu budżetowego) lub organizacje pozarządowe⁶⁹.

Analizując rozwój CIS na przestrzeni ostatnich lat, obserwuje się, iż ich liczba w województwie kujawsko-pomorskim pozostaje na niezmiennym poziomie. W 2014 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowały, podobnie jak w roku poprzednim, 4⁷⁰ centra integracji społecznej zlokalizowane w mieście Bydgoszczy i Toruniu, gminie Radzyń Chełmiński i gminie wiejskiej Inowrocław.

W następnym roku przewiduje się niewielki wzrost kosztów prowadzenia i utrzymania CIS w województwie kujawsko-pomorskim o ponad 80 tys. zł (tj. o blisko 3%).

Kluby integracji społecznej

Kluby integracji społecznej są placówkami tworzonymi na mocy ustawy o zatrudnieniu socjalnym, których celem jest minimalizowanie skutków bezrobocia, upowszechnianie aktywności i przedsiębiorczości społecznej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz przygotowywanie do podjęcia zatrudnienia. Podmiotem prowadzącym może być gmina lub organizacja pozarządowa działająca w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach działalności klubu prowadzone są różnego rodzaju formy aktywizacyjne i integracyjne⁷¹.

W województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku funkcjonowało 21 klubów integracji społecznej i nie przewiduje się zwiększenia infrastruktury w tym obszarze w przyszłym roku. Prognozowany jest spadek kosztów utrzymania i prowadzenia KIS w województwie kujawsko-pomorskim do 1,7 mln zł, tj. o ponad 800 tys. zł mniej niż w roku ubiegłym (blisko 34%).

⁶⁹ Kujawsko-Pomorski Program na Rzecz Ekonomii Społecznej do roku 2020.

⁷⁰ Dane na podstawie rejestru CIS prowadzonego przez Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy.

⁷¹ Kujawsko-Pomorski Program na Rzecz Ekonomii Społecznej do roku 2020.

Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztaty terapii zajęciowej to wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki stwarzające osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. WTZ mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub inne podmioty⁷².

W naszym województwie w 2014 roku działało 36 warsztatów terapii zajęciowej. Na rok następny prognozowane jest utrzymanie ich liczby, jak i liczby uczestników, na podobnym poziomie. Planowane jest zwiększenie kosztów utrzymania i prowadzenia placówek do kwoty 21,9 mln zł, tj. o blisko 800 tys. zł więcej niż w zeszłym roku (blisko 4%).

Zakłady aktywności zawodowej

Zakłady aktywności zawodowej to wyodrębnione organizacyjnie i finansowo jednostki tworzone w celu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, poprzez zatrudnienie osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną⁷³.

W 2014 roku w naszym województwie działało 7 zakładów aktywności zawodowej zlokalizowanych w następujących gminach: gminie miejskiej Brodnica, Białych Błotach, Bydgoszczy, Lisewie, gminie miejskiej Radziejów, Tucholi oraz gminie miejskiej Wąbrzeźno (organizator: Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski). W 2015 roku planowane jest uruchomienie dodatkowego zakładu aktywności zawodowej – w gminie Strzelno, z przeznaczeniem dla 40 uczestników. W 2015 roku prognozowany jest wzrost kosztów prowadzenia i utrzymania tego rodzaju placówek do kwoty 11,4 mln zł (tj. o ponad 9%).

⁷² Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), art. 10a i 10b.

⁷³ Tamże, art. 29.

5. Placówki wsparcia dziennego

Dla wsparcia i wzmocnienia rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych znaczącą rolę odgrywają **placówki wsparcia dziennego**. Placówki te mogą być prowadzone przez gminę/powiat, jak również na zlecenie jst lub przez inny podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta/ burmistrza/ prezydenta miasta/starosty powiatu.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- ✓ opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych (zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce i organizację czasu wolnego);
- ✓ specjalistycznej (organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne oraz realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię);
- ✓ pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę (prowadzi działania animacyjne i socjoterapeutyczne);
- ✓ oraz w formach łączonych⁷⁴.

Tabela 31. Placówki wsparcia dziennego w województwie kujawsko-pomorskim

Rodzaj placówki	2013	2014			
	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek ogółem	Liczba placówek prowadzonych przez jst	Liczba miejsc	Roczne koszty prowadzenia i utrzymania (w zaokrągleniu)
placówki wsparcia dziennego	55	75	62	2 365 ⁷⁵	5,3 mln zł

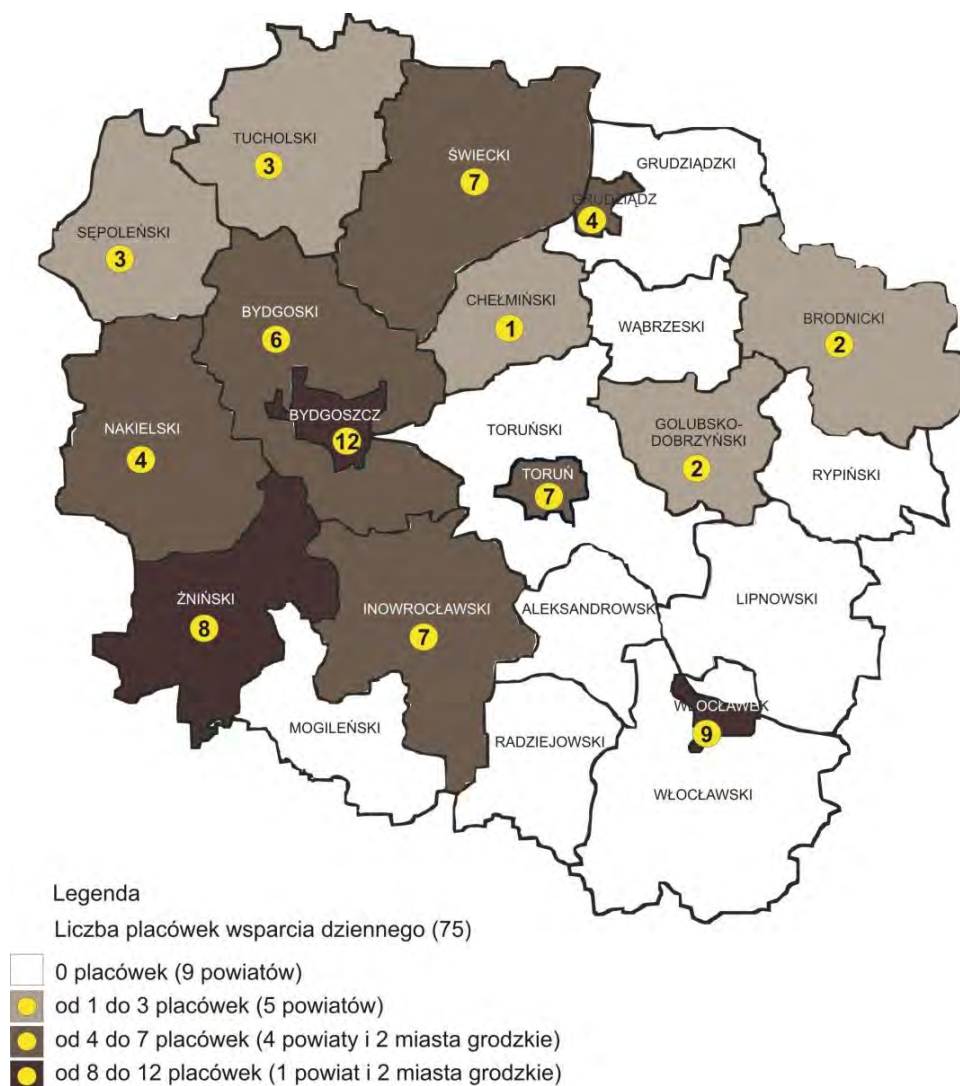
Źródło: dane OZPS za rok 2014

W 2014 roku w naszym województwie funkcjonowało 75 placówek wsparcia dziennego, o 20 więcej niż w roku poprzednim. Poniższa mapa obrazuje rozmieszczenie placówek wsparcia dziennego w województwie kujawsko-pomorskim.

⁷⁴ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 r. poz. 332 z późn. zm.).

⁷⁵ W liczbie miejsc w placówkach wskazano tylko miejsca w placówkach prowadzonych przez jst lub na ich zlecenia.

Mapa 21. Placówki wsparcia dziennego w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Najkorzystniejsza sytuacja przedstawiała się w mieście Bydgoszczy, mieście Włocławku i powiecie żnińskim, gdzie funkcjonowało kolejno 12, 9 i 8 placówek wsparcia dziennego. Natomiast w powiatach: aleksandrowskim, grudziądzkim, lipnowskim, mogileńskim, radziejowskim, rypińskim, toruńskim, wąbrzeskim i włocławskim, nie działała ani jedna placówka tego typu.

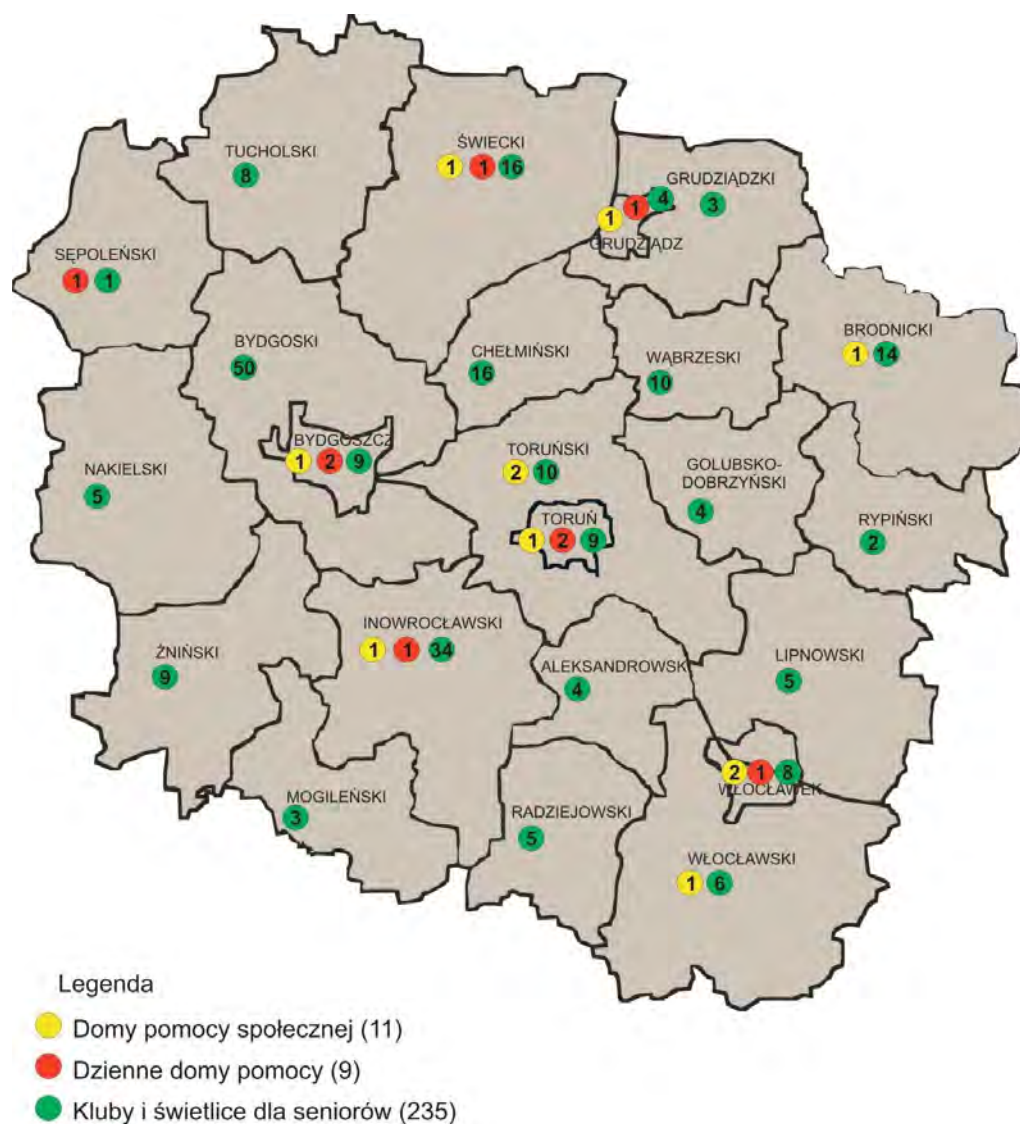
Z roku na rok zwiększa się w naszym województwie liczba placówek wsparcia dziennego, w 2015 roku planowane jest utworzenie kolejnych tego typu placówek. Planowane jest również zwiększenie wydatków na utrzymanie i prowadzenie placówek o blisko 225 tys. zł (tj. o ponad 4%).

6. Infrastruktura pomocy i integracji społecznej według grup odbiorców

Infrastruktura w obszarze pomocy dla osób starszych

- ✓ Najkorzystniejsza sytuacja pod względem dostępności do infrastruktury dla osób starszych występowała w miastach grodzkich naszego województwa. Aż w 13 powiatach jedyną formą infrastruktury skierowaną do seniorów były kluby i świetlice.
- ✓ Domy pomocy społecznej dla osób starszych funkcjonowały w 5 powiatach i 4 miastach grodzkich.
- ✓ Aż 6 z 9 dziennych domów pomocy działało w miastach grodzkich.
- ✓ W każdym powiecie naszego województwa funkcjonowały kluby i świetlice dla seniorów. Najlepiej rozwinięta infrastruktura w tym obszarze dostępna była w powiecie bydgoskim⁷⁶, inowrocławskim i chełmińskim.

Mapa 22. Infrastruktura w obszarze pomocy dla osób starszych w województwie kujawsko-pomorskim

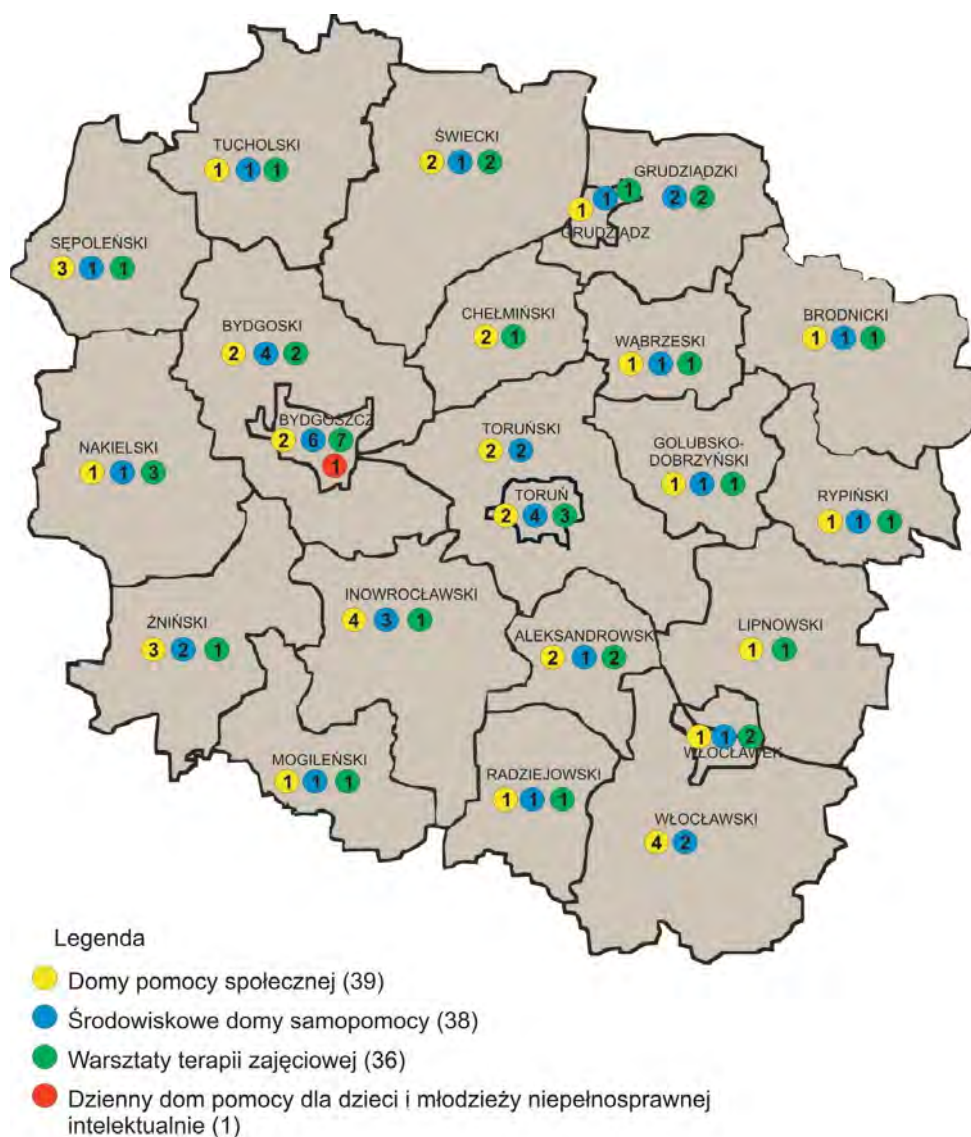
Źródło: dane OZPS za rok 2014

⁷⁶ W powiecie bydgoskim – w gminie Koronowo - funkcjonuje bardzo gęsta sieć kół gospodyń wiejskich (w ponad 20 świetlicach prowadzą działalność skierowaną dla osób starszych).

Infrastruktura w obszarze pomocy dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i z zaburzeniami psychicznymi

- ✓ Najkorzystniejsza sytuacja pod względem zasobów instytucjonalnych dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i z zaburzeniami psychicznymi występowała w mieście Bydgoszczy i Toruniu oraz w powiatach bydgoskim i inowrocławskim. Najmniej dostępna infrastruktura w tym zakresie występowała w powiecie lipnowskim.
- ✓ Domy pomocy społecznej dla ww. grup odbiorców funkcjonowały w 18 powiatach i 4 miastach grodzkich naszego województwa. Jedynie w powiecie grudziądzkim nie funkcjonowała ani jedna placówka tego typu.
- ✓ Środowiskowe domy samopomocy nie funkcjonowały jedynie w powiecie chełmińskim i lipnowskim.
- ✓ Warsztaty terapii zajęciowej nie funkcjonowały w 2 powiatach: toruńskim i włocławskim.

Mapa 23. Infrastruktura w obszarze pomocy dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i z zaburzeniami psychicznymi w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Rozdział VII Wydatki na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej

Wydatki na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej to katalog zadań własnych i zleconych realizowanych przez gminy i powiaty, między innymi przy wsparciu ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, wynikających z zapisów, m.in. poniższych ustaw:

- ✓ ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163).
- ✓ ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015, poz. 332 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1457),
- ✓ ustawy z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
- ✓ ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Tabela 32. Wydatki na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej

Rodzaj wskaźnika	2013		2014	
	Wartość ogółem	Wartość ogółem	Max wartość	Min wartość
Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca ⁷⁷	668,57 zł	690,53 zł	1 187,62 zł (g. Radzyń Chełmiński)	400,94 zł (g. Osielsko)
Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	154,21 zł	149,58 zł	347,98 zł (p. sępoleński)	30,65 zł (p. grudziądzki)

Źródło: dane OZPS za rok 2013 i 2014

Kadra, infrastruktura, jak również środki finansowe przeznaczone na świadczenia stanowią zasoby pomocy społecznej. W roku 2014 wydatki gmin i powiatów województwa kujawsko-pomorskiego na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej i wsparcia wyniosły łącznie 1 650,8 mld zł i były wyższe w stosunku do roku 2013 o 54,5 mln zł, tj. o 3,4%. Wydatki na zadania wynikające głównie z ustawy o pomocy społecznej mieszczące się w dziale 852 stanowiły 1 488,2 mld zł, tj. 90% ogółu. Aż 70% środków finansowych ogólnej kwoty na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej stanowiły wydatki ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie (w porównaniu z rokiem 2013 wzrost o 40,3 mln zł, tj. o 3,6%).

Na 1 mieszkańca województwa kujawsko-pomorskiego, z wydatków na zadania w powyższym obszarze poniesionych przez jednostki samorządowe w roku 2014 przypadało średniorocznie 788,90 zł.

Wydatki poniesione w 2014 roku na pomoc społeczną w ramach gminnych i powiatowych budżetów wraz ze wskazaniem kwot, które wydatkowały na dany cel ops i pcpr prezentuje poniższa tabela.

⁷⁷ W ramach budżetów gminnych włączono również budżety 4 miast na prawach powiatu.

Tabela 33. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej

Wyszczególnienie	Kwota środków przeznaczonych w budżetach gmin/powiatów na niżej wymienione zadania	w tym kwota środków wydatkowanych za pośrednictwem ops/pcpr
Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej - ogółem	1 650 816 698	1 160 804 415
w tym:		
✓ Ochrona zdrowia ⁷⁸ (851)	35 502 616	6 745 748
✓ Pomoc społeczna ⁷⁹ (852):	1 488 220 822	1 121 521 852
w tym: świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	610 690 525	444 057 665
powiatowe centrum pomocy rodzinie	9 785 965	9 785 965
ośrodek pomocy społecznej	125 122 397⁸⁰	124 889 829
✓ Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ⁸¹ (853)	84 951 298	24 573 014
✓ Pomoc materialna dla uczniów (854)	42 141 962	7 963 801

Źródło: dane OZPS za rok 2014

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli, można powiedzieć, że w roku 2014 znaczną część (37%) wydatków z obszaru pomocy i wsparcia stanowiły koszty ogólnie pojętych świadczeń rodzinnych mieszczących w sobie, m.in. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze, czyli zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy⁸².

⁷⁸ W ramach tych kosztów uwzględniono wydatki poniesione na przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi.

⁷⁹ W skład tych wydatków wchodzi, m. in. koszty prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych, domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, pomocy dla rodzin zastępczych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasiłków, w tym stałych i pomocy w naturze, dodatków mieszkaniowych, poradnictwa specjalistycznego, prowadzenia mieszkań chronionych i ośrodków interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych i specjalistycznych.

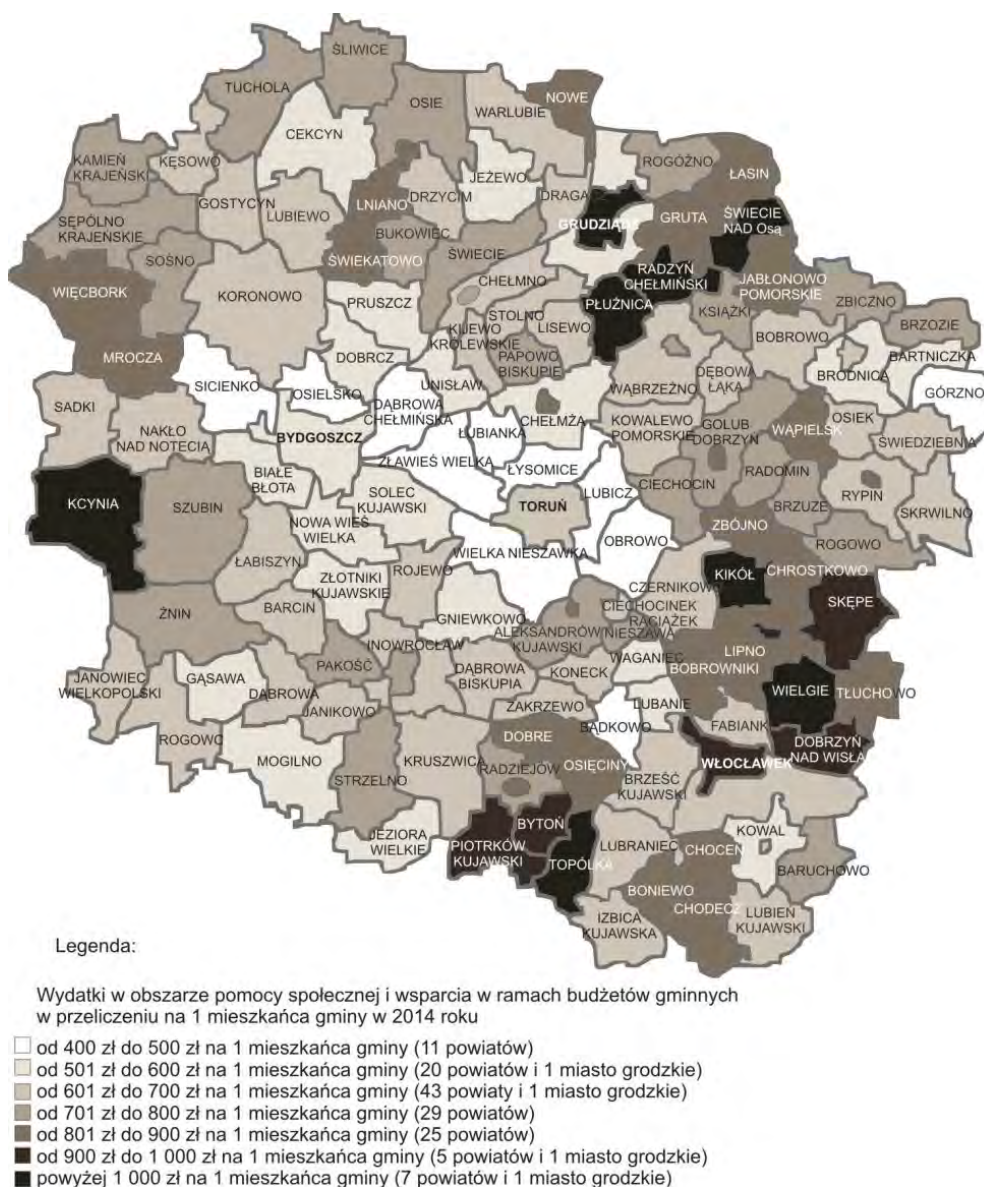
⁸⁰ Różnice wydatków finansowych między kwotą środków przeznaczonych w budżetach gmin, a kwotą środków wydatkowanych za pośrednictwem ops w dziale 852 w rozdziale ośrodki pomocy społecznej, wynika ze zwrotów świadczeń nienależnie pobranych, które są przekazywane do budżetów gmin, nie zaś do budżetów ops.

⁸¹ Koszty te uwzględniają, m.in. wydatki na prowadzenie żłobków, klubów dziecięcych, rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

⁸² Rodzaje i wysokość świadczeń rodzinnych, kryteria uzyskania, dostępny: <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/swiadczenia-rodzinne/rodzaje-i-wysokosc-swadczen-rodzinnych-kryteria-uzyskania-/>, zapis z dnia 15.05.2015 r.

W obszarze pomocy społecznej i wsparcia w ramach budżetów gminnych województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2014 w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano średniorocznie 690,53 zł (tj. o ok. 22 zł więcej w stosunku do roku 2013). Najniższe koszty świadczeń pomocy społecznej (tj. do 425 zł na 1 mieszkańca) odnotowano w 4 gminach województwa kujawsko-pomorskiego: gminie Osielsko (400,94 zł), gminie Wielka Nieszawka (416,95 zł), gminie Żławień Wielka (419,41 zł) oraz gminie Sicienko (420,16 zł). Najwyższe wydatki (powyżej 1 100 zł na 1 mieszkańca) w zakresie pomocy i wsparcia poniesiono w gminie Świecie nad Osą (1 132,98 zł), gminie Wielgie (1 138,07 zł) oraz gminie Radzyń Chełmiński (1 187,62 zł). Należy podkreślić, że wśród 71 ze 144 gmin wydatki na 1 mieszkańca były wyższe od średniej gminnej (690,53 zł).

Mapa 24. Wydatki w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w ramach budżetów gminnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy

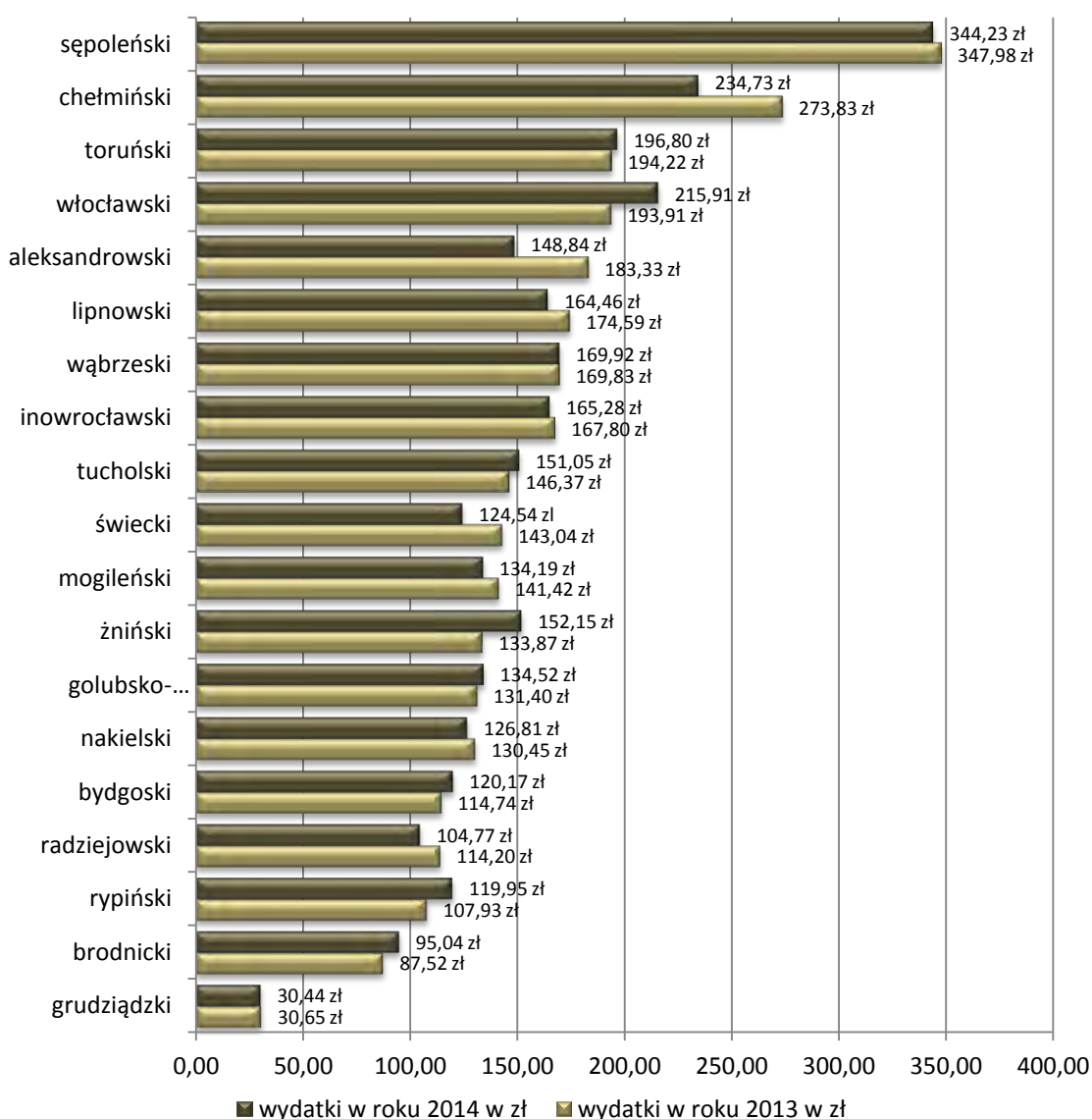

Źródło: dane OZPS za 2014

W roku 2013 środki finansowe w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w ujęciu rocznym w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy znajdowały się w przedziale od 370 zł do 1 111 zł, w roku 2014 był to już przedział od 401 zł do 1 188 zł.

W ramach budżetów powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2014 w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano średniorocznie 149,58 zł (tj. o ok 5 zł mniej w porównaniu do roku 2013). Najniższe wydatki (do 100 zł na 1 mieszkańca) odnotowano w powiecie grudziądzkim (30,65 zł) i powiecie brodnickim (87,52 zł), zaś najwyższe koszty (powyżej 300 zł na 1 mieszkańca) dotyczyły powiatu sępoleńskiego (347,98 zł). W przypadku ponad 40% powiatów ziemskich (8 z 19) wydatki w powyższym zakresie przekraczały średnie wydatki powiatów na 1 mieszkańca i plasowały się w przedziale od 168 zł do 328 zł.

Wykres 5. Wydatki w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w ramach budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu w roku 2013 i 2014

Źródło: dane OZPS za 2013 i 2014

Rekomendacje i uwagi

Rekomendacje wynikające z raportu

Infrastruktura społeczna

1.

Pomimo systematycznego wzrostu liczby lokali socjalnych w gminach nadal w województwie kujawsko-pomorskim występują deficyty w tym obszarze (w 2014 w 92 gminach województwa odnotowano ponad 4,8 tys. osób oczekujących na przyznanie tego rodzaju mieszkania).

W związku z powyższym wskazane jest podejmowanie działań mających na celu zwiększenie tego rodzaju infrastruktury w gminach województwa kujawsko-pomorskiego.

2.

Mimo niewielkiego wzrostu liczby gmin, w których funkcjonował żłobek (z 20 gmin w 2013 roku do 27 gmin w 2014 roku), skala zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 jest nadal w naszym województwie niewystarczająca.

Niezbędne jest zapewnienie środków finansowych w budżetach gmin oraz ich większa aktywność w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania tej formy wsparcia rodziny.

3.

W 2014 roku odnotowano wzrost odsetka osób starszych w województwie kujawsko-pomorskim, jednocześnie aż w 58 gminach nie funkcjonowała żadna placówka aktywizująca i integrująca osoby starsze (kluby/światlice dla seniorów).

Z uwagi na osamotnienie osób starszych spowodowane rozluźnieniem więzi społecznych i kontaktów rodzinnych wzrasta zapotrzebowanie na aktywizację i integrację ich ze środowiskiem lokalnym m.in. poprzez rozwój infrastruktury w tym obszarze.

Pomoc społeczna w województwie kujawsko-pomorskim

4.

W roku 2014 w województwie kujawsko-pomorskim świadczeniami środowiskowej pomocy społecznej objęto 11,2% mieszkańców. Wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej ponad połowę (56%) stanowiły osoby długotrwale z niej korzystające. Biorąc pod uwagę wskaźnik natężenia korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, najwyższe jego wartości odnotowuje się w gminach położonych we wschodniej i południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego.

W związku z powyższym, szczególną uwagę należy zwrócić na aktywizację osób i rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej, które wymagają indywidualnego podejścia, a proces wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znaleźli jest żmudny i czasochłonny. Z jednej strony rekomenduje się prowadzenie działań „naprawczych” w obszarze pomocowym, z wykorzystaniem instrumentów pomocy i integracji społecznej, z drugiej strony szeroko rozumianą profilaktykę (w szczególności w odniesieniu do dzieci i młodzieży), głównie pochodzących ze środowisk zagrożonych zjawiskiem dziedziczenia biedy, ze szczególnym uwzględnieniem gmin położonych w południowo-wschodniej części regionu.

Kadra pomocy społecznej

5.

Analizując sytuację w 2014 roku, 32 ośrodki nie spełniały obowiązującego wówczas ustawowego kryterium o zatrudnieniu pracowników socjalnych (wzrost o 6 ośrodków w porównaniu z rokiem 2013). Od dnia 1 stycznia 2015 r. wprowadzona została zmiana do ustawy o pomocy społecznej ustalająca, obok wymogów 1 pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców i nie mniej niż 3 pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, dodatkowe kryterium oceny dostępności kadry pomocy społecznej w ops - 1 pracownik socjalny na 50 rodzin objętych pracą socjalną.

Istnieje potrzeba zabezpieczenia przez gminy środków finansowych na zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych.

6.

W 2014 roku nadal zaledwie 1/3 pracowników socjalnych posiadała specjalizację I stopnia z zakresu pracy socjalnej. Pomimo, iż w skali województwa odnotowano wzrost odsetka pracowników legitymujących się specjalizacją II stopnia, stanowił on jedynie niecałe 12%. Należy pamiętać, że profesjonalizacja kadr pomocy i integracji społecznej m.in. poprzez osiąganie kolejnych stopni specjalizacji zapewnia podnoszenie jakości świadczonych przez ops usług społecznych w środowisku lokalnym.

Nadal istnieje potrzeba doksztalcenia kadry w tym zakresie, w celu podniesienia jakości świadczonej pracy socjalnej.

Wybrane świadczenia i usługi społeczne

7.

W 2014 roku odnotowany został znaczny spadek (o 25%) liczby zawartych kontraktów socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej w gminach naszego województwa. Wyniki badania pn. *Kontrakt socjalny w praktyce w województwie kujawsko-pomorskim* przeprowadzonego w 2014 roku przez ROPS w Toruniu wskazują, iż jednym z powodów zmniejszenia liczby zawieranych kontraktów socjalnych jest ukończenie projektów systemowych ops/pcpr w ramach Priorytetu VII

Promocja integracji społecznej PO KL. Wielu badanych wskazywało bowiem, iż praktyka korzystania z narzędzia kontraktu socjalnego zazwyczaj szła w parze z realizacją tych projektów, które wiązały się z obowiązkiem zawierania kontraktów z uczestnikami. Finansowanie kontraktów socjalnych ze środków EFS umożliwiało realizację szerokiego wsparcia z zastosowaniem różnorodnych instrumentów aktywizacji społeczno-zawodowej. Jako inną przyczynę braku upowszechnienia tego rodzaju narzędzia wskazuje się na ograniczone zasoby kadrowe, obciążenie obowiązkami pracowniczymi oraz nadmiar biurokracji.

Kontrakt socjalny stanowi jedno z głównych narzędzi pracy socjalnej, a jego znaczenie jest priorytetowe dla jej skuteczności. Z tego względu tak istotne jest regularne monitorowanie stopnia upowszechnienia kontraktów socjalnych w pracy z klientami pomocy społecznej. Niezbędne jest również podejmowanie szeroko zakrojonych działań na rzecz promowania efektywności tego narzędzia pracy socjalnej oraz zapewnienia źródeł finansowania umożliwiających jego skuteczną realizację.

8.

W 2014 roku 33 gminy województwa kujawsko-pomorskiego nie prowadziły zatrudnienia w zakresie asystentury rodziny, a w 72 gminach był zatrudniony tylko 1 asystent. Wyniki przeprowadzonego przez ROPS w Toruniu w 2014 roku badania pn. *Asystentura rodzinna w województwie kujawsko-pomorskim* potwierdziły duże zapotrzebowanie na pracę asystenta rodziny oraz rosnącą liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, co z kolei winno przekładać się na wzrost zatrudnienia w tym zakresie. Respondenci wskazywali na wymierne korzyści płynące z realizacji asystentury rodziny w gminach naszego województwa, osiągania nie tylko finansowych (wyjście rodziny z systemu pomocy społecznej), ale przede wszystkim ogólnospołecznych efektów (m.in. przywrócenie rodzicom pełni praw rodzicielskich).

Biorąc powyższe pod uwagę, jak również wprowadzenie obowiązku zatrudnienia przez gminy asystenta rodziny od stycznia 2015 roku, należy podejmować działania na rzecz rozwoju i upowszechniania tego rodzaju wsparcia, zwłaszcza dla rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

9.

W 2014 roku zaledwie 1,6% osób w wieku poprodukcyjnych objętych zostało usługami opiekuńczymi. Należy również nadmienić, iż w 21 gminach nie była świadczona tego rodzaju pomoc. Wyniki z badania opracowanego przez ROPS w Toruniu w roku 2014, pn. *Sytuacja życiowa i potrzeby osób starszych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w kontekście starzenia się społeczeństwa* potwierdziły, iż należy w perspektywie najbliższych lat uwzględniać kwestie związane z potrzebami osób starszych. Spośród ogółu badanych aż 2/3 przyznało bowiem, że cierpi na różnego rodzaju przewlekłe schorzenia w pewien sposób utrudniające im codzienne funkcjonowanie. Co trzeci badany posiadał orzeczoną niepełnosprawność, a co czwarty deklarował odczuwalne problemy z poruszaniem się. Analiza materiału badawczego dodatkowo wykazała, iż zaledwie, co dwunasty senior byłby skłonny ponosić opłaty za usługi opiekuńcze, w kwocie zazwyczaj nie wyższej niż 200 zł miesięcznie.

Należy uwzględnić prognozy dotyczące zjawiska starzenia się społeczeństwa i podejmować działania na rzecz promowania w gminach województwa kujawsko-pomorskiego potrzeby kreowania lokalnej polityki senioralnej z uwzględnieniem dostępnych źródeł finansowania. Niezbędne jest zwłaszcza podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój i zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych w gminach naszego regionu.

10.

Bezdomność jest problemem bardzo złożonym, wymagającym indywidualnego podejścia do klienta i doboru odpowiednich form pomocy. Jak wynika z OZPS w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2014 zaledwie 6% osób bezdomnych było objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności.

Wskazana jest zatem dalsza praca z osobami bezdomnymi ukierunkowana na wychodzenie z bezdomności poprzez objęcie większej liczby osób bezdomnych indywidualnymi programami zakładającymi wykorzystanie instrumentów aktywizacji społecznej i zawodowej.

System pieczy zastępczej

11.

Rodziny zastępcze stanowią alternatywną formę opieki nad dzieckiem w stosunku do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Od 2015 roku stanowią one jedyną dopuszczalną formę pieczy zastępczej w przypadku dzieci do 7 roku życia.

W województwie kujawsko-pomorskim wskazuje się na konieczność wzmocnienia i rozwoju rodzicielstwa zastępczego, aby największej liczbie dzieci umieszczonej w pieczy zastępczej zapewnić warunki najbardziej zbliżone do tych istniejących w prawidłowo funkcjonujących rodzinach.

12.

Zawodowe rodziny zastępcze są niezbędne dla zapewnienia odpowiedniej pomocy i wsparcia w opiece szczególnie nad najmłodszymi dziećmi, niedostosowanymi społecznie i z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Nadal ich odsetek wśród wszystkich typów rodzin zastępczych utrzymuje się na niskim poziomie (niecałe 5%), a w 3 powiatach województwa w 2014 roku wciąż nie funkcjonowała żadna tego typu rodzina.

Uzasadnione jest zatem promowanie tej formy rodzinnej pieczy zastępczej, tak aby zmniejszała się liczba powiatów, gdzie nadal nie funkcjonują zawodowe rodziny zastępcze.

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

13.

W roku 2014 w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonowało zaledwie 9 dziennych domów pomocy dla osób starszych, w tym 6 w miastach grodzkich. Warto podkreślić, że na przestrzeni ostatnich lat ich liczba pozostaje na tym samym poziomie.

W związku ze znaczącą rolą dziennych domów pomocy w utrzymaniu osób starszych w jak najlepszej kondycji psychofizycznej umożliwiając im jak najdłuższe pozostanie we własnym środowisku, wskazany jest rozwój tego typu placówek w województwie kujawsko-pomorskim.

14.

Nadal w nie wszystkich powiatach naszego województwa funkcjonują środowiskowe domy samopomocy udzielające fachowego wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, a w 13 powiatach działa zaledwie 1 tego typu placówka.

Wskazane jest, zatem tworzenie nowych środowiskowych domów samopomocy, szczególnie w powiatach, w których one nie funkcjonują, a również tam, gdzie ich liczba jest niewystarczająca w porównaniu do potrzeb.

15.

Ważnym elementem włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i społeczną marginalizacją są podmioty ekonomii społecznej, w szczególności o charakterze reintegracyjnym. Mimo systematycznego rozwoju w tym obszarze, liczba tego rodzaju podmiotów w naszym województwie jest nadal niewystarczająca.

Wskazany jest zatem dalszy rozwój tego typu podmiotów w województwie kujawsko-pomorskim, ze względu na ich ważną rolę w skutecznej reintegracji społeczno-zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rekomendacje wynikające z ocen zasobów pomocy społecznej opracowanych przez gminy i powiaty województwa kujawsko-pomorskiego:

Rekomendacje gminne

Wykres 1. Rekomendacje sporządzone przez ośrodki pomocy społecznej w ramach oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2014

Źródło: OZPS za rok 2014

Najczęściej wskazywaną rekomendacją była potrzeba rozwoju usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Spośród 101 jednostek ops, 47 wskazało zapotrzebowanie na ten obszar działań, zwłaszcza w formie zabezpieczenia środków finansowych na zatrudnienie opiekunów środowiskowych.

Liczba gmin, które sformułowały rekomendacje w tym obszarze (47)

2.

Drugim najczęściej zdefiniowanym obszarem gminnych rekomendacji (wskazany przez 45 ops) jest kwestia zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności, spowodowane zwłaszcza zjawiskiem niewydolności wychowawczej, specjalnego wsparcia w formie asystenta rodziny.

Mapa 26. Rekomendacje w obszarze zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności wsparcia w formie asystenta rodziny

Źródło: OZPS za rok 2014

3.

Trzecia w kolejności rekomendacja (zgłoszona przez 35 ops) dotyczy podejmowania wszelkich działań zmierzających do zwiększenia dostępności oraz upowszechnianie specjalistycznego poradnictwa, tak aby osoby zainteresowane tą formą pomocy mogły w pełni korzystać ze wsparcia różnego typu specjalistów. Najczęściej zgłaszano zapotrzebowanie na rozwój poradnictwa psychologicznego (20 rekomendacji) oraz prawnego (13).

Mapa 27. Rekomendacje w obszarze rozszerzenia skali realizacji poradnictwa specjalistycznego

Źródło: OZPS za rok 2014

4.

Pracownicy 35 ops za ważne uznali konieczność podejmowania działań w obszarze zawiązywania współpracy pomiędzy różnego typu podmiotami działającymi na rzecz rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wskazano na potrzebę stworzenia zintegrowanego systemu współdziałania instytucji zarówno publicznych, jak i niepublicznych w tym obszarze. W tej grupie 9 ośrodków podkreśliło zwłaszcza niezbędność zacieśniania współpracy z instytucjami rynku pracy.

5.

Kolejne rekomendacje dotyczą pomocy i wsparcia dla osób starszych w następujących obszarach: tworzenia dziennych domów pomocy (27 wskazań), rozwój podmiotów aktywizujących i integrujących seniorów, w tym UTW, klubów seniora, grup samopomocowych (25), zabezpieczenie środków na finansowanie miejsc w dps dla osób w podeszłym wieku (23).

6.

Na konieczność zwiększania nakładów finansowych za realizację zadań w obszarze pomocy społecznej wskazały 24 ops. W przypadku 7 jednostek rekomendowano podjęcie starań o pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania.

7.

Potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury mieszkań chronionych i socjalnych wskazało 19 ops, w tym szczególnie dla osób usamodzielniających się po opuszczeniu całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych lub rodzin zastępczych.

8.

Kolejne rekomendacje odnosiły się do kadry pomocy społecznej i dotyczyły zapewnienia warunków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych (17) oraz potrzeb w zakresie zwiększenia zatrudnienia pracowników socjalnych (16). 7 jednostek rekomendowało dodatkowo potrzebę podjęcia inicjatyw ukierunkowanych na zwiększenie stopnia profesjonalizacji pracy socjalnej, m.in. poprzez opracowanie i wdrożenie standardów.

9.

Wskazywano również (16 rekomendacji) na podejmowanie działań w zakresie organizacji form zatrudnienia subsydiowanego dla klientów ops w formie robót publicznych, prac społecznie użytecznych czy staży. Ponadto 9 jednostek podkreśliło zapotrzebowanie na zapewnienie klientom ośrodka możliwości skorzystania z instrumentów aktywizacji społeczno-zawodowej.

10.

Wśród rekomendacji pojawiły się również te odnoszące się do wsparcia świadczonego na rzecz rodzin z dziećmi w obszarze zapewnienia opieki dla dzieci do lat 3 oraz zwiększenia dostępu do placówek wsparcia dziennego (świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych i in.).

11.

Kolejna z najczęściej wskazywanych rekomendacji odnosiła się do zapotrzebowania na organizację inicjatyw związanych z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, m.in. poprzez doskonalenie systemu pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, rozszerzenie działalności zespołów interdyscyplinarnych.

12.

Ostatni z obszarów, który był częściej rekomendowany przez gminy, dotyczył podejmowania inicjatyw na rzecz wychodzenia z bezdomności osób pozbawionych dachu nad głową. Wskazywano zwłaszcza na potrzebę tworzenia dodatkowych miejsc noclegowych, jak i organizowania programów adresowanych do osób bezdomnych.

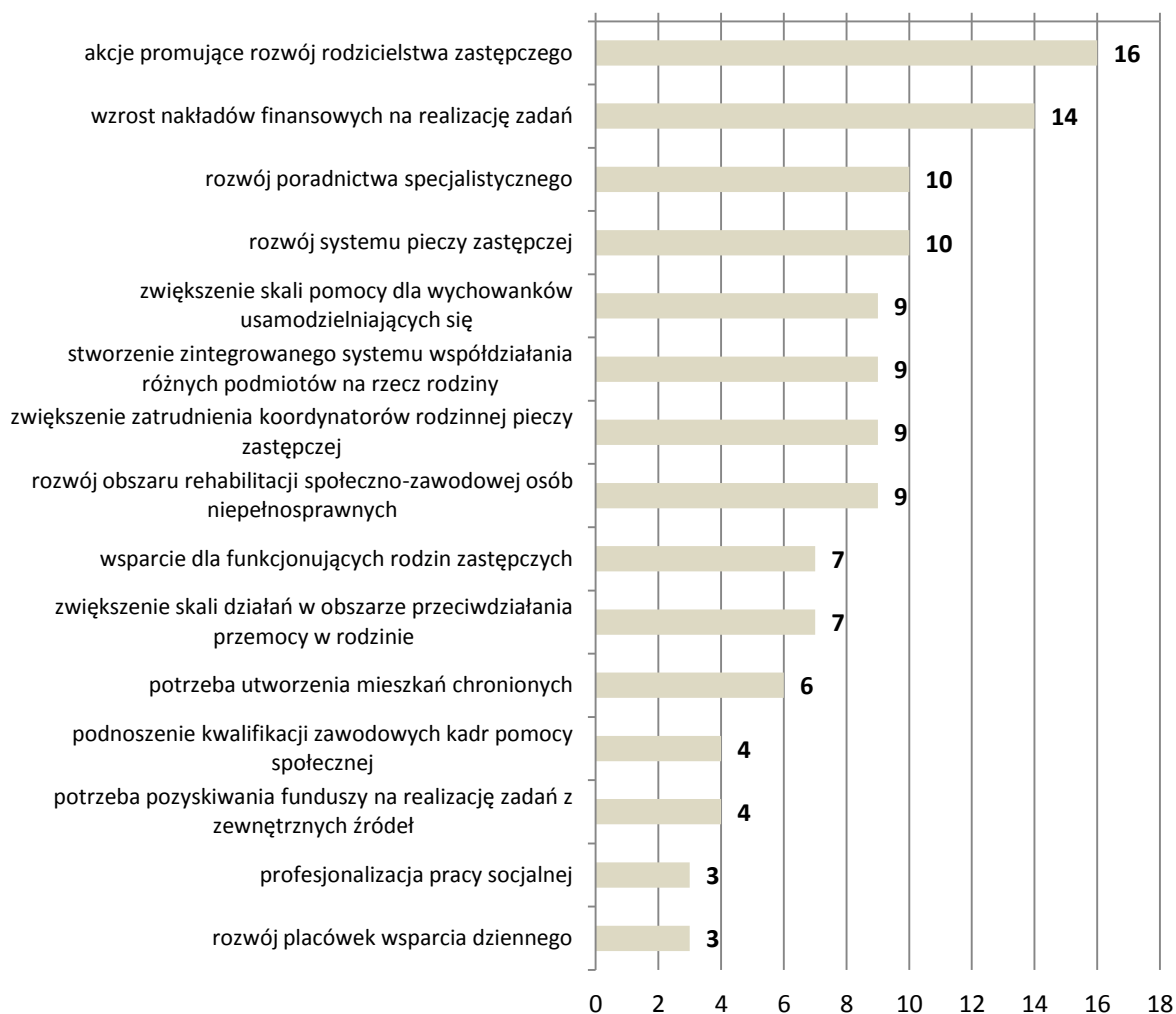
Innymi obszarami, które pojawiły się w rekomendacjach z ośrodków pomocy społecznej w naszym województwie były:

- ✓ zapewnienie możliwości pobytu w środowiskowych domach samopomocy (8 wskazań),
- ✓ zabezpieczenie dożywiania, nie tylko dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, ale także osób samotnych, niepełnosprawnych i bezdomnych (7 rekomendacji),

- ✓ tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, w tym zwłaszcza KIS i spółdzielni socjalnej (7 wskazań),
- ✓ organizacji wolontariatu w gminie, szczególnie na rzecz osób starszych (6 wskazań),
- ✓ zwiększenie częstotliwości wykorzystania narzędzia kontraktu socjalnego w pracy socjalnej (5 wskazań).

Rekomendacje powiatowe

Wykres 2. Rekomendacje sporządzone przez powiatowe centra pomocy rodzinie i miejskie ośrodki pomocy rodzinie w ramach oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2014

Źródło: OZPS za rok 2014

1.

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Miejskie Ośrodki Pomocy Rodzinie (w tym MOPS w Bydgoszczy) najczęściej wśród rekomendacji opracowanych w ramach oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2014 odnosiły się do potrzeb w obszarze pieczy zastępczej. Najważniejsze rekomendacje w tym zakresie to:

- ✓ 16 jednostek (w tym 2 MOPR-y) wskazało przede wszystkim na potrzebę rozwoju rodzicielstwa zastępczego poprzez podejmowanie różnego rodzaju akcji promocyjnych aby pozyskać nowych kandydatów na rodziców zastępczych, zwłaszcza zawodowych;
- ✓ 10 jednostek (w tym 2 MOPR-y) wskazało jako niezbędny rozwój systemu pieczy zastępczej poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci jej pozbawionych; wśród wskazań 4 jednostki (powiaty: chełmiński, lipnowski, świecki i włocławski) zadeklarowały potrzebę utworzenia całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, 2 jednostki uruchomienie rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego, 1 jednostka powołanie rodzinnego domu dziecka;
- ✓ 9 jednostek (w tym 3 MOPR-y) zgłosiło potrzeby w obszarze zwiększenia zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
- ✓ 9 jednostek (w tym 1 MOPR) zasygnalizowało konieczność zwiększenia forma pomocy i wsparcia udzielanych usamodzielniającym się wychowankom całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, zwłaszcza rekomendowane jest uruchomienie mieszkań chronionych (6 wskazań), które byłyby adresowane m.in. do tej grupy odbiorców;
- ✓ 7 jednostek rekomendowało rozwój form wsparcia dla funkcjonujących już rodzin zastępczych, zwłaszcza poprzez: szkolenia przeciwdziałające wypaleniu i zwiększające kompetencje, tworzenie grup wsparcia, organizowanie wsparcia wolontariuszy i rodzin pomocowych.

2.

Spośród 21 placówek 14 podkreśliło zapotrzebowanie na zwiększenie nakładów finansowych na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej i pieczy zastępczej. Dodatkowo 4 jednostki wskazały na potrzebę pozyskiwania środków z zewnętrznych źródeł.

3.

Innym ważnym aspektem zasygnalizowanym w rekomendacjach jest konieczność nawiązywania współpracy z różnymi podmiotami, zarówno publicznymi, jak i niepublicznymi, na rzecz rodzin i osób wymagających pomocy i wsparcia, zagrożonych marginalizacją. Współpraca ta winna być realizowana w ramach utworzonego zintegrowanego systemu, tak aby maksymalnie zintensyfikować skalę oddziaływania oraz zwiększyć jego efektywność.

4.

Następnym obszarem wymagającym rozwoju jest poradnictwo specjalistyczne. W opinii pracowników z 10 jednostek (9 pcpr i 1 mopr) niezbędne jest podejmowanie wszelkich działań zmierzających do zwiększania dostępności do specjalistycznego poradnictwa oraz jego zwiększania

tak, aby osoby zainteresowane tą formą pomocy mogły korzystać z pełnej oferty wsparcia specjalistów (psychologów, prawników, pedagogów, terapeutów).

5.

Potrzeby w obszarze zwiększenia skali aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz podnoszenia standardu ich życia poprzez rehabilitację społeczno-zawodową wskazało 9 pcpr, w tym m.in. na potrzebę realizacji dodatkowych programów finansowanych ze środków PFRON.

6.

Jako ważne 4 jednostki wskazały dalsze podnoszenie kwalifikacji kadr pracy socjalnej, a 3 wskazania dotyczyły działań w obszarze profesjonalizacji pracy socjalnej, która jest ściśle związana z możliwością realizacji procesu kształcenia ustawicznego.

Spis tabel

Tabela 1. Charakterystyka demograficzna województwa kujawsko-pomorskiego	6
Tabela 2. Mieszkania komunalne i socjalne	7
Tabela 3. Żłobki w województwie kujawsko-pomorskim.....	9
Tabela 4. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3	9
Tabela 5. Przedszkola w województwie kujawsko-pomorskim.....	11
Tabela 6. Edukacja przedszkolna w województwie kujawsko-pomorskim	11
Tabela 7. Kluby i świetlice dla seniorów	12
Tabela 8. Bezrobocie w województwie kujawsko-pomorskim	14
Tabela 9. Natężenie korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.....	17
Tabela 10. Pomoc pieniężna i niepieniężna	21
Tabela 11. Dostępność kadry pracy socjalnej.....	23
Tabela 12. Wykształcenie i profesjonalizacja kadry pracowników socjalnych.....	26
Tabela 13. Kontrakt socjalny w województwie kujawsko-pomorskim	28
Tabela 14. Poradnictwo specjalistyczne w województwie kujawsko-pomorskim	30
Tabela 15. Asystentura rodziny w województwie kujawsko-pomorskim	32
Tabela 16. Usługi opiekuńcze w województwie kujawsko-pomorskim	34
Tabela 17. Posiłek w województwie kujawsko-pomorskim	36
Tabela 18. Świadczenia w formie posiłku, zasiłku celowego lub świadczenia rzeczowego w roku 2014	36
Tabela 19. Stypendia socjalne i zasiłki szkolne w województwie kujawsko-pomorskim.....	37
Tabela 20. Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności w województwie kujawsko- -pomorskim	39
Tabela 21. Rodzinna piecza zastępcza w województwie kujawsko-pomorskim.....	42
Tabela 22. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze w województwie kujawsko-pomorskim	46
Tabela 23. Ośrodki wsparcia w województwie kujawsko-pomorskim.....	49
Tabela 24. Dienne domy pomocy w województwie kujawsko-pomorskim	50
Tabela 25. Środowiskowe domy samopomocy w województwie kujawsko-pomorskim	51
Tabela 26. Noclegownie, schroniska i inne miejsca schronienia dla osób bezdomnych w województwie kujawsko-pomorskim	52
Tabela 27. Domy pomocy społecznej w województwie kujawsko-pomorskim	54
Tabela 28. Dostępność infrastruktury domów pomocy społecznej	54
Tabela 29. Ośrodki interwencji kryzysowej w województwie kujawsko-pomorskim	56

Tabela 30. Podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym w województwie kujawsko-pomorskim	59
Tabela 31. Placówki wsparcia dziennego w województwie kujawsko-pomorskim	62
Tabela 32. Wydatki na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej	67
Tabela 33. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej	68

Spis map

Mapa 1. Mieszkania socjalne w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym).....	8
Mapa 2. Żłobki w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym)	10
Mapa 3. Kluby i świetlice dla seniorów w województwie kujawsko-pomorskim	13
Mapa 4. Bezrobocie w gminach województwa kujawsko-pomorskiego	15
Mapa 5. Długotrwałe bezrobocie w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego.....	16
Mapa 6. Natężenie korzystania z pomocy społecznej w gminach województwa kujawsko-pomorskiego	19
Mapa 7. Udział długotrwałe korzystających w ogólnej liczbie klientów pomocy społecznej (w gminach w układzie powiatowym)	20
Mapa 8. Dostępność pracowników socjalnych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego	24
Mapa 9. Realizacja kontraktów socjalnych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego	29
Mapa 10. Realizacja poradnictwa specjalistycznego wykazana przez ops w województwie kujawsko-pomorskim	31
Mapa 11. Realizacja asystentury rodziny w gminach województwa kujawsko-pomorskiego	33
Mapa 12. Realizacja usług opiekuńczych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego	35
Mapa 13. Realizacja wsparcia w formie stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych (w gminach w układzie powiatowym)	38
Mapa 14. Realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (w gminach w układzie powiatowym).....	40
Mapa 15. Rodziny zastępcze zawodowe w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego.....	43
Mapa 16. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego.....	46
Mapa 17. Noclegownie, schroniska i inne miejsca schronienia dla osób bezdomnych w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym)	53
Mapa 18. Domy pomocy społecznej w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego	55
Mapa 19. Ośrodki interwencji kryzysowej w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku.....	57
Mapa 20. Podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym w województwie kujawsko-pomorskim	59
Mapa 21. Placówki wsparcia dziennego w województwie kujawsko-pomorskim	63
Mapa 22. Infrastruktura w obszarze pomocy dla osób starszych w województwie kujawsko-pomorskim	64

Mapa 23. Infrastruktura w obszarze pomocy dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i z zaburzeniami psychicznymi w województwie kujawsko-pomorskim	65
Mapa 24. Wydatki w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w ramach budżetów gminnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy	69

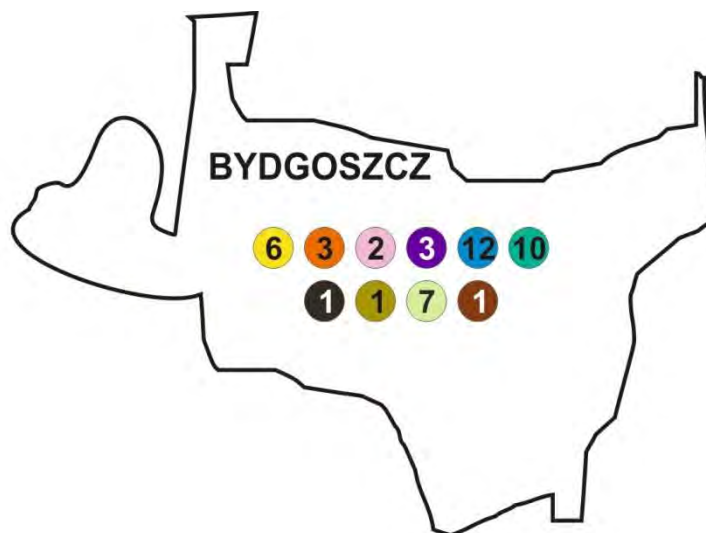
Spis wykresów

Wykres 1. Odsetek klientów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim (w gminach w układzie powiatowym)	18
Wykres 2. Wykształcenie i profesjonalizacja kadry kierowniczej jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (ops i pcpr).....	25
Wykres 3. Procentowy udział poszczególnych typów rodzin zastępczych w liczbie rodzin zastępczych ogółem w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego	44
Wykres 4. Liczba miejsc w dps przypadająca na 10 tys. mieszkańców powiatów i miast grodzkich	56
Wykres 5. Wydatki w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w ramach budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu w roku 2013 i 2014	70

Załącznik

Karta miasta Bydgoszczy

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dzienny dom pomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- centrum integracji społecznej
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej
- zakład aktywności zawodowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013 ⁸³
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	361 254	359 428
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	52,9%	52,9%
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	15,7%	15,7%
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,5%	62,7%
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	20,8%	21,6%

⁸³ W związku z brakiem danych GUS za rok 2014 (raport OZPS sporządzany jest w miesiącu maju), do wskaźników wykorzystane są dane za rok 2013.

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013 ⁸³
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	9,1%	8,6%
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	79,9%	83,0%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	8	8
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	912	912
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	128	135
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	11 701	11 950
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	214	201
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	31,3	29,8
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	2,8	3,0
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	9	9
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	6,3%	5,4%
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	47,1%	53,5%
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	5,2%	5,0%
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	43,9%	43,9%
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	70,4%	75,7%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	41,2%	38,5%
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	141	142
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	2 549	2 531
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	39	39
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	10	14
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	834	367
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	4,9%	2,1%
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	7,1%	8,2%
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	X	X
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazany przez ośrodki pomocy społecznej	6,9%	7,7%
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	10	9
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	74	78
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	0,7%	0,7%
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	130

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	4 879	4 803
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	7,9%	7,8%
	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	520,70 zł	540,63 zł
Wydatki na pomoc społeczną	39.	Liczba rodzin zastępczych	410	365
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	72,3%	74,0%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	13,0%	7,8%
Piecza zastępcza	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	8,4	8,4
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	x	x
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	4,7	5,1
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	2,7	4,3
Infrastruktura pomocy i wsparcia				

Karta miasta Grudziądz

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dzienny dom pomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	97 971	97 676
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	52,3%	52,3%
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	17,5%	17,6%
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,7%	62,9%
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	18,8%	19,5%
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	1,7%	2,1%
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	65,7%	70,9%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	4	4
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	111	94
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	20	20
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	2 350	2 262
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	108	166
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	57,0	56,2
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	5,8	6,1
	15.	Liczba klubów/światlic dla seniorów	4	4
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	12,2%	9,5%
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	60,4%	60,5%
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	12,3%	10,8%
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	49,1%	54,8%
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	91,1%	92,8%
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	36,1%	38,5%
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	52	50
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 878	1 954

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	13	9
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	4	8
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	890	913
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	7,5%	9,1%
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	11,9%	17,5%
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	X	X
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazany przez ośrodki pomocy społecznej	36,1%	40,1%
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	5	5
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	43	90
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	2,1%	2,0%
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	9	24
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2760	2 562
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	15,1%	14,0%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	990,13 zł	1 004,56 zł
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	129	121
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	52,2%	58,5%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	0	1,9%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	45,4	43,8
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	x	x
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	3,1	4,1
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	1,2	1,2

Karta miasta Torunia

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dzienny dom pomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- centrum integracji społecznej
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	204 299	203 447
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	53,5%	53,5%
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	16,4%	16,4%
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	65,0%	64,1%
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	18,6%	19,5%
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	7,0%	10,6%
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	77,9%	81,8%

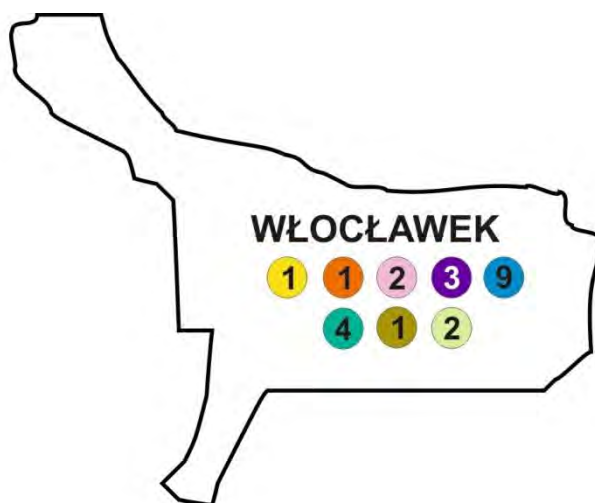
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	14	20
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	580	742
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	79	77
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	7 540	6 424
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	300	398
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	29,0	28,3
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	3,7	3,9
	15.	Liczba klubów/świećlic dla seniorów	9	9
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	7,2%	5,7%
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	47,9%	57,7%
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	6,0%	5,7%
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	66,4%	71,9%
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	45,2%	80,7%
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	95,7%	92,8%
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	91	96
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	2 236	2 119

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	45	42
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	7	16
	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	547	113
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	5,3%	1,2%
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	6,7%	15,0%
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	X	X
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	16,8%	12,7%
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	10	12
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	208	175
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,3%	1,4%
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	15	43
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 433	2 484
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	6,6%	6,7%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	581,58 zł	627,97 zł
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	295	297
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	69,2%	75,8%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	12,5%	8,9%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	7,6	7,6
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	x	x
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	7,0	7,0
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	2,3	5,8

Karta miasta Włocławka

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dzienny dom pomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	115 546	114 885
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	52,8%	52,8%
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	16,5%	16,4%
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,1%	63,2%
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	19,5%	20,5%
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	4,8%	6,0%
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	65,0%	69,6%

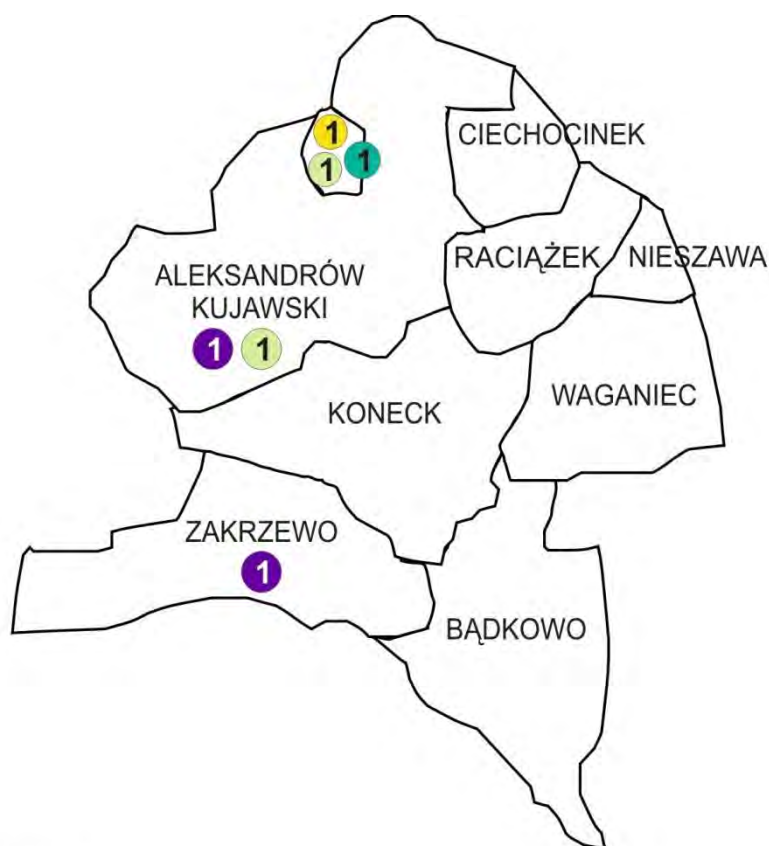
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	7	6
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	243	252
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	47	48
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	3 680	3 317
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	0	0
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	38,3	38,2
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	2,5	2,7
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	8	8
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	14,0%	12,9%
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	68,8%	71,4%
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	13,7%	12,4%
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	48,8%	53,1%
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	88,2%	89,6%
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	38,5%	33,4%
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	82	94
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 401	1 368

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	26	28
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	9	12
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	857	456
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	5,8%	3,2%
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	14,1%	20,3%
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	X	X
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	6,6%	5,6%
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	11	10
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	91	103
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	2,6%	2,8%
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	28	11
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	1 783	1 488
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	8,5%	7,1%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem	Wartość ogółem
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	949,50 zł	961,24 zł
Pieczą zastępczą	39.	Liczba rodzin zastępczych	162	135
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	56,2%	59,6%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	2,4%	4,6%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	10,6	14,2
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	x	x
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	3,5	3,5
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	1,8	1,2

Karta powiatu aleksandrowskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dom pomocy społecznej
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	56 034	55 919	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	51,5%	51,5%	54,7% (Ciechocinek)	49,2% (Raciążek)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	18,7%	18,3%	21,3% (g. wiejska Aleksandrów Kujawski)	14,8% (Ciechocinek)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,2%	63,0%	65,0% (Waganiec)	59,2% (Ciechocinek)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	18,1%	18,7%	26,0% (Ciechocinek)	13,7% (g. wiejska Aleksandrów Kujawski)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	60,7%	65,2%	85,4% (g. miejska Aleksandrów Kujawski)	47,1% (Bądkowo)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	1	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	15	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	30	35	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 373	1 810	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	23	11	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	14,0	13,9	54,7 (Nieszawa)	1,9 ⁸⁴ (Zakrzewo)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,6	1,8	13,7 (Nieszawa)	0,2 ⁸⁵ (g. wiejska Aleksandrów Kujawski)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	1	4	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	14,3%	13,0%	17,4% (Nieszawa)	10,3% (Ciechocinek)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	60,4%	63,8%	68,2% (Bądkowo)	61,9% (Waganiec)

⁸⁴ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania komunalne (była to gmina Raciążek).

⁸⁵ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 5 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (była to gminy: Bądkowo, Koneck, Raciążek, Waganiec i Zakrzewo).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	15,4%	14,0%	22,7% (Koneck)	9,1% (Ciechocinek)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	63,7%	64,7%	94,0% (g. wiejska Aleksandrów Kujawski)	19,9% (Raciążek)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	58,5%	77,7%	97,1% (g. miejska Aleksandrów Kujawski)	43,2% (Koneck)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	34,9%	31,7%	84,3% (Ciechocinek)	2,9% (g. miejska Aleksandrów Kujawski)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	37	36	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 511	1 553	2 223 (Bądkowo)	789 (Raciążek)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	6	6	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	0	0	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	116	117	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	2,2%	2,0%	4,9% (Raciążek)	0,9% ⁸⁶ (g. miejska Aleksandrów Kujawski)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	15,0%	20,5%	33,0% (Koneck)	9,2% (Ciechocinek)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	4	4	x	x

⁸⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (były to następujące gminy: Waganiec i Zakrzewo).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	2,1%	2,1%	14,2% (Waganiec)	1,6% ⁸⁷ (g. wiejska Aleksandrów Kujawski)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	9	9	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	95	132	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	8	8	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,5%	1,5%	1,9% (Ciechocinek)	0,1% ⁸⁸ (Waganiec)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	1 811	1 785	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	15,8%	15,6%	33,3% (Zakrzewo)	10,6% (Ciechocinek)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	666,14 zł	702,70 zł	843,87 zł (Nieszawa)	499,66 zł (Bądkowo)

⁸⁷ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 5 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Bądkowo, Ciechocinek, Koneck, Nieszawa i Raciążek).

⁸⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, która w 2014 roku nie realizowała wsparcia w formie usług opiekuńczych (była to gmina Raciążek).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Pieczą zastępczą	39.	Liczba rodzin zastępczych	82	69
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	81,3%	78,3%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	16,2%	16,7%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	30,4	30,4
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	6,8	7,2
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	148,84 zł	183,33 zł

Karta powiatu brodnickiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- warsztat terapii zajęciowej
- zakład aktywności zawodowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	78 003	78 102	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,5%	50,5%	52,2% (g. miejska Brodnica)	48,4% (Brzozie)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	21,1%	20,8%	23,2% (Brzozie)	19,7% (g. miejska Brodnica)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,9%	63,6%	65,8% (g. wiejska Brodnica)	62,1% (Brzozie)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	15,0%	15,5%	16,5% (Osiek)	11,3% (g. wiejska Brodnica)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	53,8%	58,9%	86,4% (g. miejska Brodnica)	26,0% (Brzozie)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	1	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	27	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	38	50	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	2 211	2 494	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	146	5	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	13,7	13,7	34,8 (Jabłonowo Pomorskie)	2,2 ⁸⁹ (Osiek)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	0,7	1,2	2,5 (g. miejska Brodnica)	0,2 ⁹⁰ (Bartniczka i Osiek)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	6	14	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	9,7%	8,2%	10,2% (Jabłonowo Pomorskie)	7,1% (Brzozie)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	49,2%	55,7%	64,0% (Osiek)	48,1% (Górzno)

⁸⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania komunalne (była to gmina Brzozie).

⁹⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 4 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: gmina wiejska Brodnica, Brzozie, Świdziebnia i Zbiczno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	13,7%	12,3%	17,5% (Brzozie)	7,8% (Górzno)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	57,7zł	57,5%	100,0% (Zbiczno)	24,3% (Bobrowo)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	52,6%	59,5%	97,9% (Jabłonowo Pomorskie)	40,3% (Świdziebnia)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	48,2%	43,5%	60,9% (Świdziebnia)	2,1% (Jabłonowo Pomorskie)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	44	45	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 775	1 736	2 532 (g. wiejska Brodnica)	1 255 (Brzozie)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	21	25	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	7	9	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	224	148	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	2,2%	1,6%	4,9% (g. wiejska Brodnica)	0,3% ⁹¹ (g. miejska Brodnica)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	14,9%	17,8%	28,3% (Osiek)	8,4% (Górzno)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	5	6	x	x

⁹¹Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (były to następujące gminy: Górzno, Jabłonowo Pomorskie, Świdziebnia).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	11,9%	15,6%	44,6% (Osiek)	0,4% ⁹² (Zbiczno)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	5	6	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	64	65	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	8	8	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,1%	1,1%	2,5% (Osiek)	0,2% ⁹³ (Górzno)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	7	6	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	3 712	3 674	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	20,7%	20,5%	5,6% (g. wiejska Brodnica)	58,0% (g. miejska Brodnica)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	647,28 zł	660,52 zł	891,27 zł (Jabłonowo Pomorskie)	441,08 zł (Górzno)

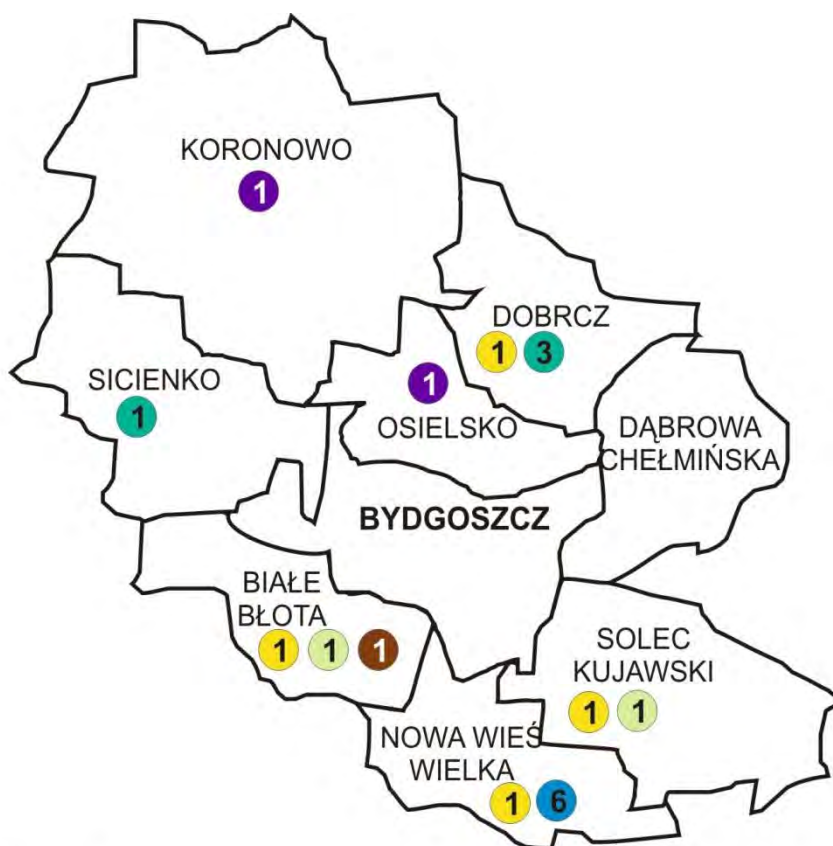
⁹² Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 4 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Bartniczka, Górzno, Jabłonowo Pomorskie i Świdziebnia).

⁹³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, które w 2014 roku nie realizowały wsparcia w formie usług opiekuńczych (były to następujące gminy: Bobrowo i Świdziebnia).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Pieczą zastępczą	39.	Liczba rodzin zastępczych	83	62
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	63,0%	63,3%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	4,8%	3,4%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	5,9	9,1
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	3,8	3,8
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	3,0	3,0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	95,04 zł	87,52 zł

Karta powiatu bydgoskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- warsztat terapii zajęciowej
- zakład aktywności zawodowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	109 350	110 565	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,4%	50,5%	51,4% (Solec Kujawski)	49,3% (Sicienko)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	21,5%	21,2%	23,2% (Białe Błota)	19,1% (Solec Kujawski)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	65,0%	64,8%	65,6% (Nowa Wieś Wielka)	63,7% (Solec Kujawski, Dobrcz)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	13,5%	14,1%	17,2% (Solec Kujawski)	11,5% (Białe Błota)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	2,2%	3,2%	13,8% (Białe Błota)	3,3% ⁹⁴ (Osielesko)
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	56,6%	62,9%	75,4% (Osielesko)	53,4% (Koronowo)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	4	4	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	119	150	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	112	49 ⁹⁵	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	3 606	3 575	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	203	53	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	13,6	12,8	29,0 (Solec Kujawski)	1,8 (Nowa Wieś Wielka)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,8	1,6	4,8 (Solec Kujawski)	0,6 ⁹⁶ (Białe Błota)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	24	50	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	7,6%	6,6%	10,4% (Koronowo)	4,4% (Osielesko)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	49,8%	54,9%	63,1% (Koronowo)	46,6% (Białe Błota)

⁹⁴ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 5 gmin, w których w 2013 roku nie funkcjonował żłobek (były to następujące gminy: Dąbrowa Chełmińska, Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Sicienko i Solec Kujawski).

⁹⁵ Znaczący spadek liczby przedszkoli w porównaniu do roku 2013 spowodowany jest wykazywaniem przez gminy powiatu bydgoskiego w formularzu OZPS za rok 2013 grup w przedszkolach i oddziałach przyszkolnych.

⁹⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (była to gmina Nowa Wieś Wielka).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	9,1%	8,1%	10,8% (Koronowo, Dąbrowa Chełmińska)	4,4% (Białe Błota)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	51,7%	58,0%	80,4% (Sicienko)	45,6% (Nowa Wieś Wielka)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	50,6%	57,1%	63,1% (Osielsko)	46,5% (Dąbrowa Chełmińska)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	58,5%	53,3%	65,4% (Osielsko)	44,9% (Białe Błota)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	57	58	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 940	1 906	2 162 (Dobrcz)	1 724 (Koronowo)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	17	15	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	3	12	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	236	168	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	4,9%	2,1%	5,3% (Solec Kujawski)	0,5% ⁹⁷ (Białe Błota)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	9,7%	11,1%	15,7% (Dąbrowa Chełmińska)	6,3% (Białe Błota)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	8	8	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez OPS	14,2%	8,6%	33,0% (Białe Błota)	1,9% (Koronowo)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	12	11	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	139	139	x	x

⁹⁷ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina Dąbrowa Chełmińska).

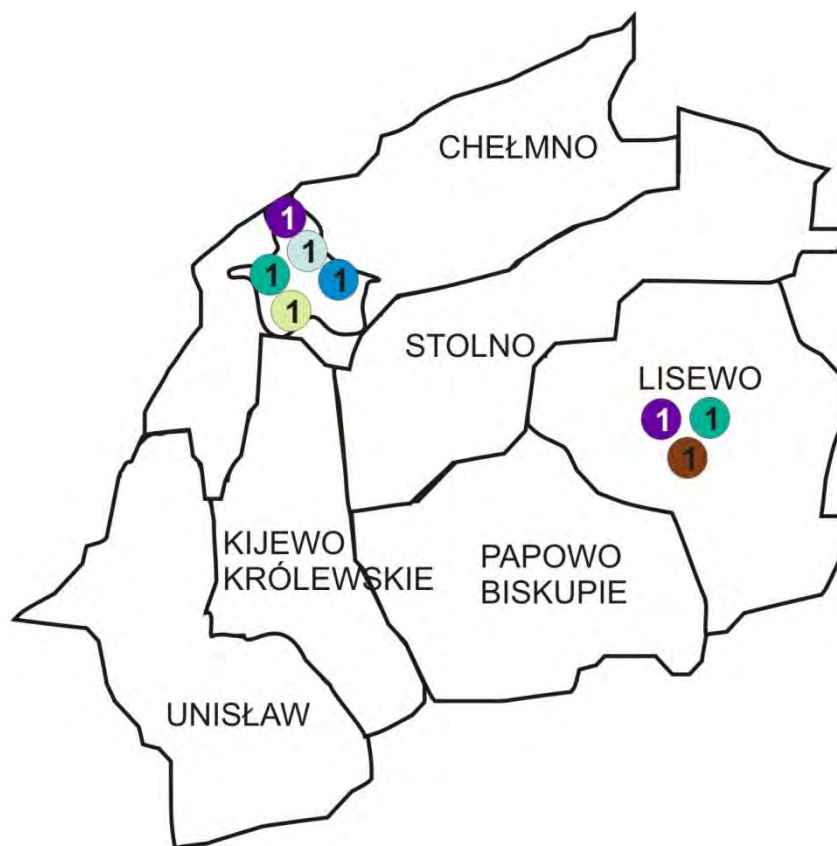
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	8	8	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,3%	1,3%	3,3% (Solec Kujawski)	0,3% (Osielsko)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 464	2 416	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	9,7%	9,5%	17,2% (Dobrcz)	2,9% (Białe Błota)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	507,25 zł	529,33 zł	615,12 zł (Koronowo)	400,94 zł (Osielsko)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Pieczą zastępczą	39.	Liczba rodzin zastępczych	139	128
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	74,8%	79,4%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	14,1%	12,3%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	15,0	15,0
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	11,3	12,0
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	120,17 zł	114,74 zł

Karta powiatu chełmińskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- dom pomocy społecznej
- ośrodek interwencji kryzysowej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- warsztat terapii zajęciowej
- zakład aktywności zawodowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	52 754	52 610	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	51,0%	51,0%	52,2% (g. miejska Chełmno)	48,8% (Papowo Biskupie)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	20,3%	20,0%	23,5% (g. wiejska Chełmno)	17,8% (g. miejska Chełmno)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,3%	64,1%	65,2% (Stolno)	63,5% (g. wiejska Chełmno)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	15,4%	15,9%	18,4% (g. miejska Chełmno)	13,0% (g. wiejska Chełmno, Stolno)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	52,2%	62,9%	88,2% (Unisław)	24,7% (Papowo Biskupie)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	16	23	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 139	1 370	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	17	13	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	14,4	15,0	27,9 (g. miejska Chełmno)	1,9 (Stolno)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	3,2	3,3	6,1 (g. miejska Chełmno)	0,2 ⁹⁸ (g. wiejska Chełmno)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	3	16	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	13,6%	11,0%	15,8% (Papowo Biskupie)	9,7% (g. wiejska Chełmno)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	59,8%	64,8%	69,8% (Lisewo)	62,0% (Papowo Biskupie)

⁹⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (była to gmina Papowo Biskupie).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Należenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	16,7%	14,4%	26,3% (Papowo Biskupie)	12,5% (g. miejska Chełmno)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	48,0%	42,8%	64,5% (g. wiejska Chełmno)	18,8% (Lisewo)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	71,1%	61,7%	70,1% (g. miejska Chełmno)	52,2% (Lisewo)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	64,7%	43,8%	57,5% (Lisewo)	30,6% (Papowo Biskupie)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	36	34	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 461	1 547	1 896 (g. wiejska Chełmno)	1 111 (Kijewo Królewskie)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	19	20	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	1	2	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	179	81	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	4,5%	2,9%	16,1% (g. wiejska Chełmno)	0,3% ⁹⁹ (Unisław)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	14,5%	19,8%	35,7% (g. wiejska Chełmno)	16,3% (g. miejska Chełmno)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	3	4	x	x

⁹⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina Stolno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	4,0%	7,3%	43,9% (Unisław)	1,9% ¹⁰⁰ (g. wiejska Chełmno)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	13	9	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	52	68	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	3	3	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	0,8%	0,7%	1,3% (g. miejska Chełmno)	0,3% ¹⁰¹ (Papowo Biskupie)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	1 371	1 569	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	11,9%	13,6%	26,7% (Papowo Biskupie)	8,8% (Unisław)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	682,63 zł	686,03 zł	785,33 zł (Papowo Biskupie)	568,86 zł (Unisław)

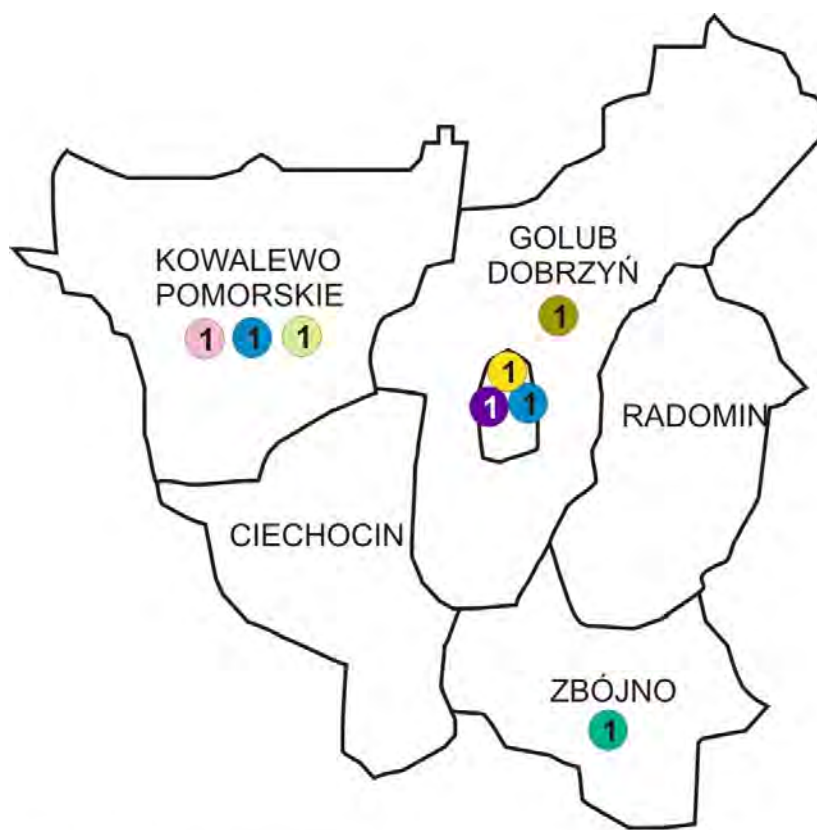
¹⁰⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: gmina miejska Chełmno, Papowo Biskupie i Stolno).

¹⁰¹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 4 gmin, które w 2014 roku nie realizowały wsparcia w formie usług opiekuńczych (były to następujące gminy: gmina wiejska Chełmno, Kijewo Królewskie, Stolno i Unisław).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Pieczą zastępczą	39.	Liczba rodzin zastępczych	86	67
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	65,7%	64,4%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	11,9%	12,6%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	42,8	43,7
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	0	0
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	234,73 zł	273,83 zł

Karta powiatu golubsko-dobrzyńskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- noclegowanie, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	45 449	45 480	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,5%	50,4%	52,2% (g. miejska Golub-Dobrzyń)	49,0% (Zbójno)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	20,9%	20,5%	22,6% (Zbójno)	19,6% (g. miejska Golub-Dobrzyń, Radomin)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,6%	63,5%	64,6% (g. miejska Golub-Dobrzyń)	60,7% (Zbójno)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	15,5%	15,9%	17,0% (Radomin)	14,9% (g. wiejska Golub-Dobrzyń)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0,2%	0,6% ¹⁰² (g. miejska Golub-Dobrzyń)	
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	53,6%	60,2%	71,1% (g. miejska Golub-Dobrzyń)	48,4% (Kowalewo Pomorskie)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	2	2	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	23	23	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	31	32	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	841	731	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	25	56	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	14,8	13,9	25,3 (g. miejska Golub-Dobrzyń)	1,7 (Ciechocin)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	2,3	2,3	5,6 (g. miejska Golub-Dobrzyń)	0,8 ¹⁰³ (Radomin)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	1	4	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	14,8%	12,7%	16,4% (Zbójno)	10,5% (Ciechocin)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	59,4%	66,5%	68,6% (Kowalewo Pomorskie)	63,2% (g. wiejska Golub-Dobrzyń)

¹⁰² W związku z tym, że w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2013 roku tylko w 1 gminie funkcjonował żłobek, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

¹⁰³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Ciechocin, gmina wiejska Golub-Dobrzyń i Zbójno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	15,7%	14,1%	20,0% (Zbójno)	11,0% (Kowalewo Pomorskie)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	39,3%	50,3%	71,0% (g. miejska Golub-Dobrzyń)	23,7% (g. wiejska Golub-Dobrzyń)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	55,6%	57,2%	64,6% (Kowalewo Pomorskie)	37,7% (Radomin)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	50,6%	45,5%	62,3% (Radomin)	39,8% (Kowalewo Pomorskie)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	28	26	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 624	1 749	2 022 (Ciechocin)	1 306 (Radomin)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	7	9	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	3	3	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	144	163	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	2,1%	2,5%	4,2% (g. wiejska Golub-Dobrzyń)	3,6% ¹⁰⁴ (Zbójno)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	18,3%	20,9%	25,2% (Zbójno)	17,7% (Kowalewo Pomorskie)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	1	1	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazany przez ośrodki pomocy społecznej	0,1%	0,05%	0,1% ¹⁰⁵ (g. miejska Golub-Dobrzyń)	

¹⁰⁴ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (były to następujące gminy: gmina miejska Golub-Dobrzyń i Radomin).

¹⁰⁵ W związku z tym, że w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2014 roku tylko w 1 gminie OPS wykazał realizację poradnictwa specjalistycznego, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	11	10	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	73	76	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	5	5	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,3%	1,2%	1,8% (g. miejska Golub-Dobrzyń)	0,4% ¹⁰⁶ (Zbójno)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 286	2 413	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	21,6%	22,8%	40,1% (Zbójno)	19,2% (g. wiejska Golub-Dobrzyń)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	738,85 zł	758,12 zł	816,77 zł (g. miejska Golub-Dobrzyń)	688,64 zł (Kowalewo Pomorskie)

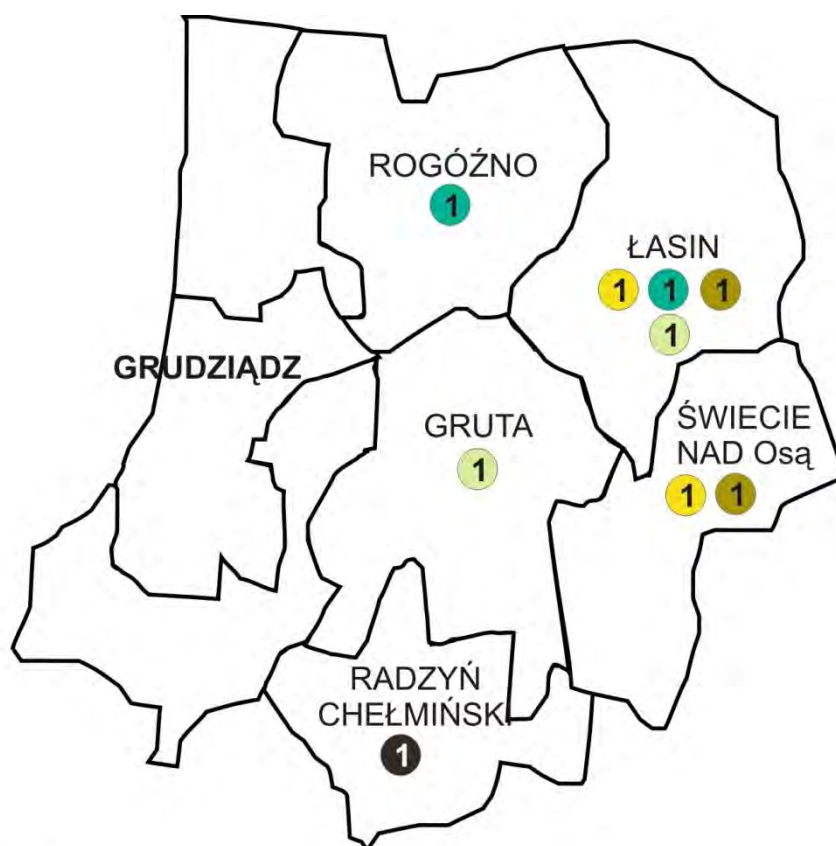
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	68	64
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	88,7%	87,2%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	28,2%	24,2%

¹⁰⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, która w 2014 roku nie realizowała wsparcia w formie usług opiekuńczych (była to gmina Ciechocin).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	2,6	2,6
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	9,9	9,9
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	3,4	3,1
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	134,52 zł	131,40 zł

Karta powiatu grudziądzkiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- centrum integracji społecznej
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	40 219	40 135	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	49,9%	50,0%	50,8% (Łasin)	48,9% (Świecie nad Osą)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	21,9%	21,4%	23,3% (Rogóźno)	19,9% (Łasin)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,0%	63,8%	64,4% (g. wiejska Grudziądz, Gruta)	61,3% (Rogóźno)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	14,1%	14,7%	16,0% (Łasin)	13,7% (Świecie nad Osą)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	1,1%	6,8 ¹⁰⁷ (Gruta)	
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	43,8%	44,7%	56,4% (Łasin)	28,4% (Rogóżno)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	1	1	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	15	15	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	17	26	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	773	969	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	21	9	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	17,0	16,5	29,9 (Łasin)	10,1 (g. wiejska Grudziądz)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	0,5	0,5	2,9 (Radzyń Chełmiński)	0,2 ¹⁰⁸ (Rogóżno)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	1	3	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	15,1%	11,6%	14,2% (Rogóżno)	9,4% (g. wiejska Grudziądz)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	61,4%	63,7%	69,1% (Łasin)	59,5% (Gruta)

¹⁰⁷ W związku z tym, że w powiecie grudziądzki w 2013 roku tylko w 1 gminie funkcjonował żłobek, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

¹⁰⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: gmina wiejska Grudziądz, Gruta i Łasin).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	20,5%	19,6%	37,3% (Radzyń Chełmiński)	12,5% (g. wiejska Grudziądz)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	53,3%	56,0%	68,9% (Świecie nad Osą)	33,3% (g. wiejska Grudziądz)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	53,5%	52,5%	56,8% (Radzyń Chełmiński)	43,2% (Świecie nad Osą)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	47,5%	41,9%	57,4% (Świecie nad Osą)	22,1% (Gruta)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	25	25	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 605	1 605	1 713 (g. wiejska Grudziądz)	1 401 (Rogóźno)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	9	9	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	4	5	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	179	152	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	2,5%	2,0%	4,5% (Łasin)	1,2% ¹⁰⁹ (Rogóźno)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	23,2%	28,3%	45,3% (Radzyń Chełmiński)	18,1% (g. wiejska Grudziądz)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	2	3	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazany przez ośrodki pomocy społecznej	11,2%	13,8%	61,4% (g. wiejska Grudziądz)	5,9% ¹¹⁰ (Świecie nad Osą)

¹⁰⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (były to gmina Radzyń Chełmiński).

¹¹⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Łasin, Radzyń Chełmiński i Rogóźno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	7	7	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	90	96	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	5	5	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,0%	1,1%	3,3% (Gruta)	0,5% ¹¹¹ (Świecie nad Osą)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 508	2 085	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	26,4%	21,9%	40,6% (Gruta)	9,7% (g. wiejska Grudziądz)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	812,88 zł	817,81 zł	1187,62 zł (Radzyń Chełmiński)	569,53 zł (g. wiejska Grudziądz)

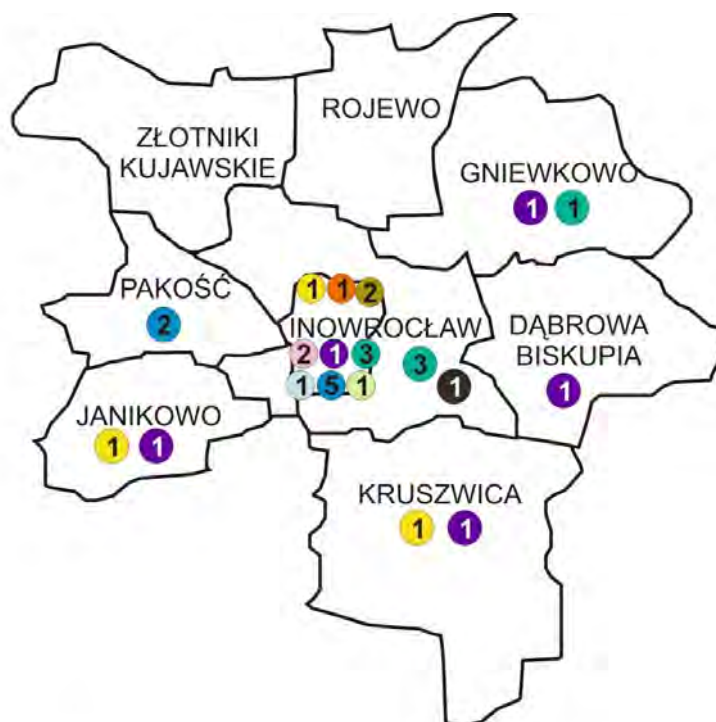
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	31	32
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	37,2%	40,0%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	0	0

¹¹¹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, która w 2014 roku nie realizowała wsparcia w formie usług opiekuńczych (była to gmina Rogóźno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	0	0
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	12,5	12,5
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	30,44 zł	30,65 zł

Karta powiatu inowrocławskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dzienny dom pomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- ośrodek interwencji kryzysowej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- centrum integracji społecznej
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	164 401	163 682	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	51,4%	51,4%	52,5% (g. miejska Inowrocław)	49,6% (Rojewo, Złotniki Kujawskie)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	17,8%	17,4%	21,3% (Rojewo)	15,9% (g. miejska Inowrocław)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	65,1%	64,7%	66,6% (Złotniki Kujawskie)	63,8% (Gniewkowo)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	17,1%	17,9%	19,4% (g. miejska Inowrocław)	14,2% (Rojewo)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	4,1%	3,5%	8,3% ¹¹² (g. miejska Inowrocław)	
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	64,4%	71,8%	83,1% (g. miejska Inowrocław)	32,2% (Rojewo)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	2	3	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	180	195	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	75	75	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	5 000	5 117	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	6	2	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	35,6	35,0	65,3 (Janikowo)	2,9 (Dąbrowa Biskupia)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	5,6	6,0	11,7 (g. miejska Inowrocław)	0,2 ¹¹³ (Kruszwica)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	6	34	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	14,4%	11,7%	12,6% (Pakość, Złotniki Kujawskie)	10,9% (Janikowo)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	59,6%	61,4%	65,5% (Dąbrowa Biskupia)	57,0% (Gniewkowo)

¹¹² W związku z tym, że w powiecie inowrocławskim w 2013 roku zgodnie z danymi GUS tylko w 1 gminie funkcjonował żłobek, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

¹¹³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (była to gmina Dąbrowa Biskupia).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	10,9%	10,2%	14,5% (Złotniki Kujawskie)	9,1% (g. miejska Inowrocław)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	51,4%	53,5%	94,0% (Kruszwica)	39,6% (g. miejska Inowrocław)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	65,9%	64,8%	69,3% (Rojewo)	56,6% (Janikowo)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	39,7%	39,7%	59,6% (Janikowo)	31,0% (Rojewo)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	101	96	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 621	1 705	1 977 (Pakość)	1 189 (Rojewo)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	38	34	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	6	8	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	577	426	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	3,6%	3,6%	17,8% (g. wiejska Inowrocław)	1,2% ¹¹⁴ (Kruszwica)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	9,4%	15,9%	20,2% (Dąbrowa Biskupia)	14,5% (g. miejska Inowrocław)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	6	7	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	13,3%	15,3%	25,2% (g. miejska Inowrocław)	3,7% ¹¹⁵ (Złotniki Kujawskie)

¹¹⁴ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina Janikowo).

¹¹⁵ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Dąbrowa Biskupia i Pakość).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	11	10	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	131	148	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	8	7	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,6%	1,9%	2,9% (g. miejska Inowrocław)	0,6% ¹¹⁶ (g. wiejska Inowrocław, Kruszwica)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	7	7	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	3 942	3 722	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	12,0%	11,3%	27,9% (Rojewo)	7,3% (Pakość)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	639,67 zł	683,38 zł	742,98 zł (g. miejska Inowrocław)	593,97 zł (Gniewkowo)

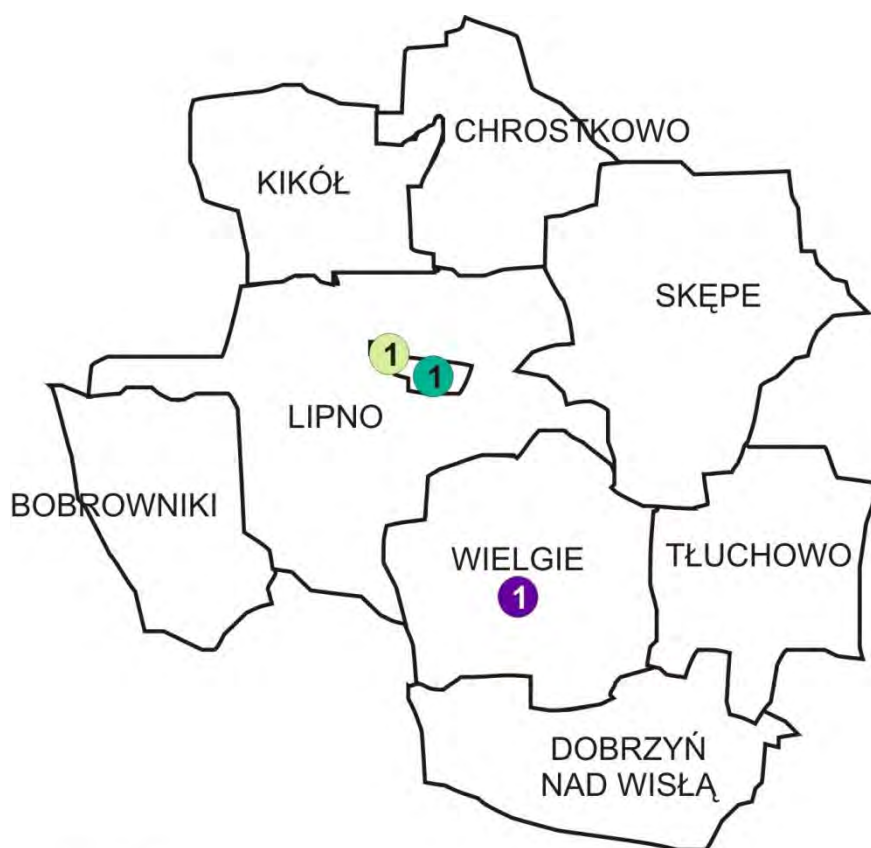
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	195	166
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	62,3%	65,5%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	10,0%	12,2%

¹¹⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, które w 2014 roku nie realizowały wsparcia w formie usług opiekuńczych (były to następujące gminy: Dąbrowa Biskupia i Rojewo).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	26,7	26,7
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	1	1
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	4,8	7,8
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	3,2	1,5
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	165,28 zł	167,80 zł

Karta powiatu lipnowskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- dom pomocy społecznej
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	67 474	67 231	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,3%	50,3%	51,7% (g. miejska Lipno)	48,9% (Chrostkowo)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	21,5%	21,0%	22,6% (Tłuchowo)	19,3% (g. miejska Lipno)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,4%	63,4%	64,4% (Dobrzyń nad Wisłą)	61,5% (Chrostkowo)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	15,1%	15,5%	17,4% (Chrostkowo)	13,9% (Bobrowniki)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	50,0%	58,7%	74,2% (g. miejska Lipno)	44,9% (g. wiejska Lipno)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	2	2	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	24	24	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	53	50	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 712	1 781	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	29	27	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	9,5	8,0	18,2 (g. miejska Lipno)	1,7 ¹¹⁷ (Skępe)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,7	1,9	5,0 (Wielgie)	0,5 ¹¹⁸ (g. wiejska Lipno)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	2	5	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	17,1%	14,7%	16,8% (g. wiejska Lipno)	12,0% (g. miejska Lipno)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	60,6%	63,7%	67,3% (Dobrzyń nad Wisłą)	60,1% (g. wiejska Lipno)

¹¹⁷ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania komunalne (była to gmina Chrostkowo).

¹¹⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 4 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Bobrowniki, Chrostkowo, Skępe i Tłuchowo).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	24,5%	23,4%	34,6% (Wielgie)	18,7% (g. wiejska Lipno)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	62,9%	63,6%	98,7% (Wielgie)	36,0% (Kikół)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	57,2%	58,2%	100,0% (Bobrowniki)	41,7% ¹¹⁹ (Skępe)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	51,2%	47,5%	73,0% (Chrostkowo)	32,7% (Dobrzyń nad Wisłą)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	45	45	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 494	1 494	1 939 (g. wiejska Lipno)	793 (Bobrowniki)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	12	12	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	2	3	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	285	233	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	1,8%	1,6%	3,5% (Bobrowniki)	0,4% ¹²⁰ (Tłuchowo)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	28,6%	27,9%	52,5% (Wielgie)	17,6% (g. wiejska Lipno)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	6	6	x	x

¹¹⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźników nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie udzielono pomocy niepieniężnej (była to gmina Bobrowniki).

¹²⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (były to następujące gminy: Chrostkowo, Kikół).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	1,5%	3,8%	24,5% (Skępe)	0,8% ¹²¹ (Tłuchowo)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	5	8	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	51	74	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	7	7	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,5%	1,7%	5,1% (g. miejska Lipno)	0,2% ¹²² (g. wiejska Lipno)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	5 351	4 895	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	33,4%	30,6%	53,2% (Wielgie)	19,9% (g. miejska Lipno)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	909,55 zł	940,74 zł	1 138,07 zł (Wielgie)	831,86 zł (Tłuchowo)

¹²¹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Bobrowniki, gmina miejska Lipno i gmina wiejska Lipno).

¹²² Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, które w 2014 roku nie realizowały wsparcia w formie usług opiekuńczych (były to następujące gminy: Bobrowniki i Dobrzyń nad Wisłą).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	51	55
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	72,5%	76,1%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	7,6%	13,5%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	21,3	21,3
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	0	0
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	164,46 zł	174,59 zł

Karta powiatu mogileńskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- ośrodek interwencji kryzysowej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	46 855	46 590	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	51,0%	51,1%	51,3% (Jeziora Wielkie, Strzelno)	50,5% (Dąbrowa)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	19,4%	19,0%	20,5% (Dąbrowa)	18,7% (Jeziora Wielkie)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,1%	63,9%	64,4% (Dąbrowa)	63,8% (Mogilno)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	16,5%	17,0%	17,3% (Mogilno)	15,1% (Dąbrowa)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	66,6%	69,6%	91,2% (Dąbrowa)	62,1% (Jeziora Wielkie)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	22	25	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 375	1 419	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	0	0	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	26,0	25,7	56,3 (Strzelno)	0,8 (Jeziora Wielkie)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	0,2	0,3	0,8 (Jeziora Wielkie)	0,3 ¹²³ (Mogilno)
	15.	Liczba klubów/świećlic dla seniorów	2	3	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	13,5%	10,9%	12,1% (Jeziora Wielkie)	10,2% (Mogilno)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	56,0%	60,0%	62,0% (Mogilno)	57,1% (Strzelno)

¹²³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Dąbrowa i Strzelno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	19,3%	20,6%	50,0% (Strzelno)	10,0% (Dąbrowa)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	37,7%	41,5%	48,3% (Mogilno)	21,4% (Jeziora Wielkie)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	76,7%	67,5%	79,7% (Strzelno)	48,8% (Dąbrowa)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	33,1%	34,2%	49,0% (Mogilno)	20,3% (Strzelno)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	25	26	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 864	1 792	2 073 (Mogilno)	1 176 (Dąbrowa)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	15	12	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	1	3	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	132	71	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	2,7%	0,7%	6,1% (Dąbrowa)	0,3% ¹²⁴ (Strzelno)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	12,1%	19,0%	34,4% (Strzelno)	11,5% (Dąbrowa)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	1	1	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	1,9%	1,8%	5,6% ¹²⁵ (Mogilno)	

¹²⁴ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina Mogilno).

¹²⁵ W związku z tym, że w powiecie mogileńskim w 2014 roku tylko w 1 gminie OPS wykazał realizację poradnictwa specjalistycznego, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

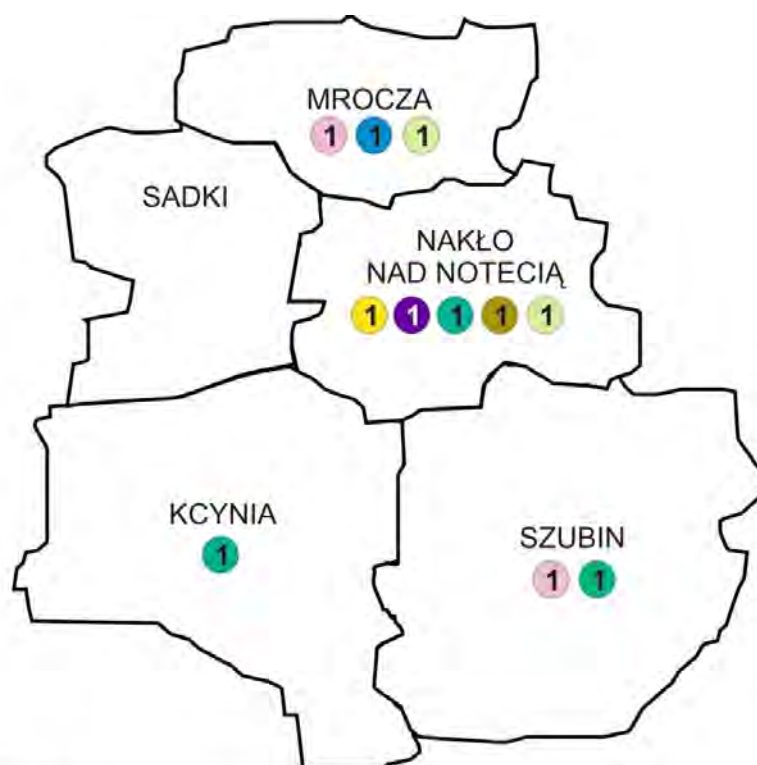
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	6	7	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	46	45	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	4	4	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	2,1%	1,8%	2,1% (Strzelno)	0,4% (Dąbrowa)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	1 263	1 307	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	12,5%	13,0%	31,8% (Jeziora Wielkie)	8,2% (Mogilno)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	606,02 zł	628,81 zł	717,31 zł (Strzelno)	578,29 zł (Jeziora Wielkie)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	46	43
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	100,0%	33,8%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	100,0%	42,4%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	21,0	21,0
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	7,5	7,5
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	1,8	1,4
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	134,19 zł	141,42 zł

Karta powiatu nakielskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	86 839	86 969	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,4%	50,4%	51,4% (Nakło nad Notecią)	49,2% (Mrocza)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	20,8%	20,5%	22,4% (Sadki)	19,8% (Nakło nad Notecią)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,4%	64,3%	64,8% (Szubin)	63,8% (Sadki)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	14,8%	15,3%	16,1% (Nakło nad Notecią)	13,8% (Sadki)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	1,9%	1,8%	4,7% (Szubin)	1,5% ¹²⁶ (Nakło nad Notecią)
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	60,5%	64,1%	75,4% (Szubin)	45,9% (Mrocza)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	3	3	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	53	57	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	50	50	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	2 291	2 698	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	94	18	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	14,6	15,3	21,4 (Nakło nad Notecią)	2,3 (Sadki)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,1	1,2	2,1 (Nakło nad Notecią)	0,7 ¹²⁷ (Kcynia i Szubin)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	1	5	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	12,0%	10,5%	12,7% (Mrocza)	9,5% (Szubin)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	53,1%	56,4%	61,5% (Kcynia)	52,6% (Szubin)

¹²⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których w 2013 roku nie funkcjonował żłobek (były to następujące gminy: Kcynia, Mrocza i Sadki).

¹²⁷ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (była to gmina Sadki).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	13,2%	12,2%	17,9% (Kcynia)	8,8% (Nakło nad Notecią)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	47,3%	55,2%	62,5% (Kcynia)	34,3% (Mrocza)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	60,8%	61,3%	71,5% (Kcynia)	54,0% (Sadki)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	45,5%	43,6%	52,5% (Nakło nad Notecią)	29,7% (Kcynia)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	52	53	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 672	1 641	1 831 (Sadki)	1 358 (Kcynia)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	23	23	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	2	5	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	559	599	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	5,5%	5,0%	8,8% (Nakło nad Notecią)	2,3% (Kcynia)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	12,8%	18,1%	25,7% (Mrocza)	13,6% (Nakło nad Notecią)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	4	4	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	5,0%	7,2%	46,4% (Mrocza)	0,6% ¹²⁸ (Szubin)

¹²⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której ośrodek pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazał realizacji poradnictwa specjalistycznego (była to gmina Nakło nad Notecią).

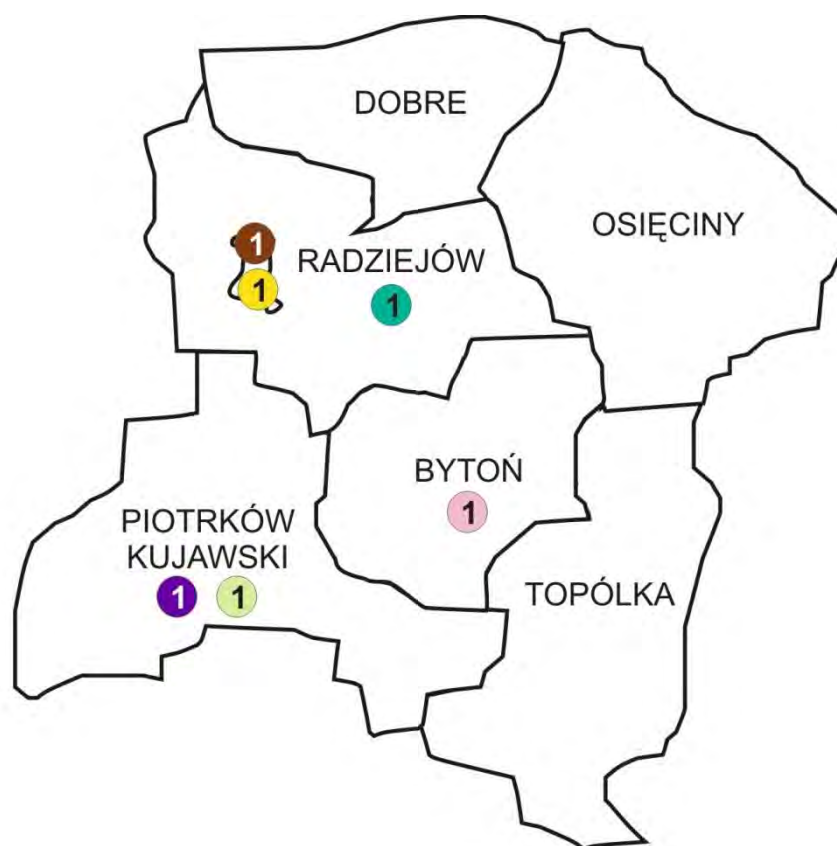
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	9	11	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	131	143	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	5	5	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	2,2%	2,4%	3,7% (Szubin)	0,5% (Mrocza)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	9	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	3 045	2 375	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	15,4%	12,0%	28,4% (Sadki)	6,8% (Nakło nad Notecią)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	700,76 zł	722,58 zł	1003,01 zł (Kcynia)	604,67 zł (Nakło nad Notecią)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	91	86
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	81,1%	81,5%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	10,1%	19,1%

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	8,5	8,5
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	2,5	2,5
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	1,1	1,6
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	126,81 zł	130,45 zł

Karta powiatu radziejowskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- warsztat terapii zajęciowej
- zakład aktywności zawodowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	41 905	41 646	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,5%	50,5%	52,2% (g. miejska Radziejów)	48,8% (Topółka)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	18,4%	17,9%	18,7% (g. wiejska Radziejów)	16,7% (g. miejska Radziejów)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,0%	63,9%	65,5% (Dobre)	62,4% (Bytów)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	17,6%	18,1%	20,1% (Bytów)	17,3% (Topółka)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	47,4%	55,9%	79,2% (g. miejska Radziejów)	33,3% (g. wiejska Radziejów)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	15	15	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	938	971	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	65	32	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	3,5	3,6	12,9 (g. miejska Radziejów)	1,1 (g. wiejska Radziejów)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	0,9	0,8	5,7 (g. miejska Radziejów)	0,1 ¹²⁹ (Piotrków Kujawski)
	15.	Liczba klubów/świećlic dla seniorów	3	5	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	16,2%	13,9%	17,3% (Dobre)	10,6% (g. wiejska Radziejów)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	61,3%	67,0%	72,4% (Osiężyny)	60,0% (g. miejska Radziejów)

¹²⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 5 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Bytów, Dobre, Osiężyny, gmina wiejska Radziejów i Topólka).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	15,8%	14,2%	27,5% (g. wiejska Radziejów)	8,3% (Topółka)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	51,2%	52,4%	95,9% (Topółka)	35,9% (g. wiejska Radziejów)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	55,5%	62,4%	73,8% (Dobre)	49,6% (g. wiejska Radziejów)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	50,3%	44,5%	65,6% (Bytów)	31,8% (Osiężyn)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	29	26	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 436	1 602	1 939 (g. miejska Radziejów)	1 372 (Dobre)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	9	7	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia w zawodzie	2	4	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	197	216	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	4,0%	3,9%	9,7% (Topółka)	0,2% (Bytów)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	19,5%	17,4%	25,2% (g. wiejska Radziejów)	11,2% (Topółka)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	2	3	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	0,8%	6,1%	25,4% (Piotrków Kujawski)	0,5% ¹³⁰ (Osiężyn)

¹³⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 4 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Bytów, Dobre, gmina wiejska Radziejów i Topółka).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	6	9	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	63	89	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	4	6	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	0,6%	0,7%	2,6% (g. miejska Radziejów)	0,2% ¹³¹ (Dobre)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 012	1 971	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	22,3%	21,8%	32,9% (Topólka)	10,1% (Piotrków Kujawski)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	861,68 zł	885,24 zł	1036,66 zł (Topólka)	764,18 zł (g. wiejska Radziejów)

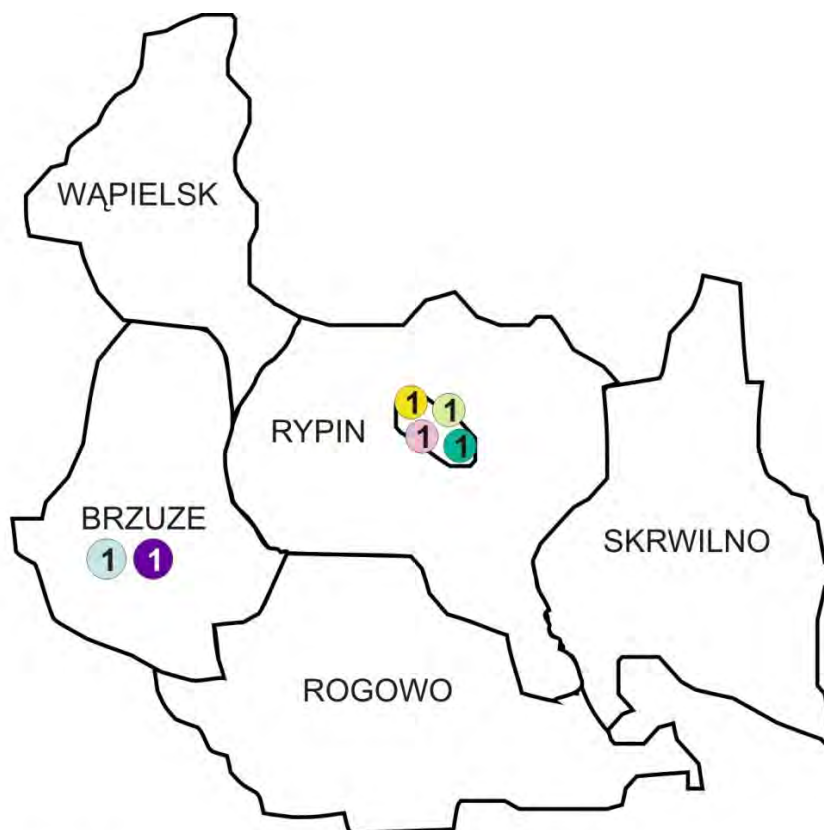
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	22	21
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	78,7%	75,7%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	0	0

¹³¹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, która w 2014 roku nie realizowała wsparcia w formie usług opiekuńczych (była to gmina Bytów).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	16,8	16,8
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	7,2	8,4
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0,1
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	104,77 zł	114,20 zł

Karta powiatu rypińskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- ośrodek interwencji kryzysowej
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	44 811	44 723	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,6%	50,5%	52,1% (g. miejska Rypin)	48,4% (g. wiejska Rypin)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	20,6%	20,2%	21,7% (Rogowo)	18,8% (g. miejska Rypin)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	62,8%	62,9%	64,3% (g. miejska Rypin)	61,4% (Skrwilno, Wąpielsk)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	16,6%	17,0%	18,0% (Skrwilno)	16,1% (g. wiejska Rypin)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	48,2%	55,6%	74,0% (g. miejska Rypin)	32,8% (Skrwilno)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	13	23	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	986	1 191	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	92	71	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	15,6	15,5	35,3 (g. miejska Rypin)	1,5 (Skrwilno)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,5	1,5	4,5 (g. miejska Rypin)	0,2 ¹³² (Brzuze)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	2	2	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	13,0%	11,1%	12,3% (Brzuze)	10,6% (Skrwilno)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	61,2%	63,2%	67,4% (Wąpielsk)	59,5% (Rogowo)

¹³² Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Rogowo, Skrwilno i Wąpielsk).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	22,8%	21,3%	38,4% (g. wiejska Rypin)	11,5% (Skrwilno)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	43,6%	56,9%	91,4% (Skrwilno)	44,5% (g. wiejska Rypin)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	48,8%	46,8%	100,0% (Skrwilno)	17,6% (Rogowo)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	77,5%	63,8%	100,0% (Skrwilno)	38,6% (g. miejska Rypin)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	25	25	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 789	1 789	2 104 (g. miejska Rypin)	1 371 (Wąpielsk)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	14	14	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	3	3	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	164	178	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	1,9%	3,2%	17,2% (Skrwilno)	1,1% ¹³³ (g. wiejska Rypin)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	33,8%	32,2%	50,0% (Brzuze)	20,5% (g. wiejska Rypin)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	4	4	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	15,3%	20,9%	82,2% (Brzuze)	8,4% ¹³⁴ (g. wiejska Rypin)

¹³³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina miejska Rypin).

¹³⁴ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Rogowo i Wąpielsk).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	2	3	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	12	27	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	5	5	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	0,7%	0,7%	1,1% (Rogowo)	0,4% ¹³⁵ (Wąpielsk)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 284	2 256	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	22,7%	22,4%	39,5% (Brzuze)	13,5% (g. miejska Rypin)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	722,34 zł	751,77 zł	816,20 zł (Wąpielsk)	682,32 zł (g. wiejska Rypin)

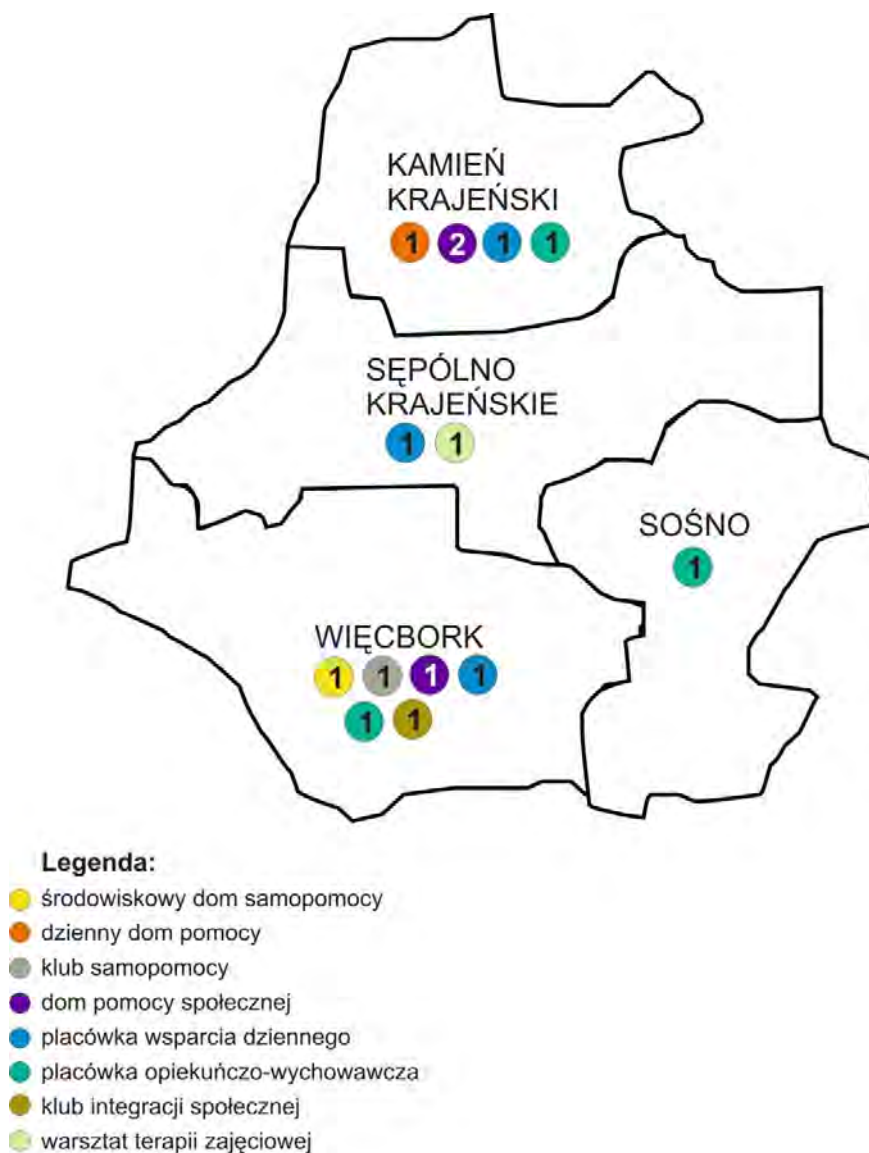
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	17	18
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	49,2%	48,4%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	17,2%	20,0%

¹³⁵ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, która w 2014 roku nie realizowała wsparcia w formie usług opiekuńczych (była to gmina Skrwilno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	11,2	11,2
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	8,9	8,9
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	2,3	0,4
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	119,95 zł	107,93 zł

Karta powiatu sępoleńskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	41 689	41 636	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,2%	50,1%	51,2% (Sępólno Krajeńskie)	48,1% (Sośno)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	21,1%	20,7%	21,7% (Sośno)	20,1% (Sępólno Krajeńskie)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,2%	63,2%	63,7% (Sępólno Krajeńskie)	62,4% (Więcbork)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	15,7%	16,1%	17,0% (Więcbork)	14,8% (Kamień Krajeński)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	4,5%	11,6% ¹³⁶ (Sępólno Krajeńskie)	
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	47,8%	55,9%	60,4% (Więcbork)	50,5% (Sośno)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	3	2	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	73	60	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	19	34	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 345	1 260	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	34	9	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	16,1	16,4	19,2 (Więcbork)	3,3 (Sośno)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,1	1,1	2,1 (Sępólno Krajeńskie)	0,2 (Więcbork)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	1	1	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	13,7%	11,6%	12,2% (Sośno)	11,3% (Więcbork)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	52,1%	55,1%	60,8% (Sośno)	50,2% (Sępólno Krajeńskie)

¹³⁶ W związku z tym, że w powiecie sępoleńskim w 2013 roku tylko w 1 gminie funkcjonował żłobek, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	13,6%	12,0%	18,1% (Sośno)	8,1% (Sępólno Krajeńskie)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	44,6%	53,8%	76,6% (Sośno)	28,1% (Sępólno Krajeńskie)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	41,3%	50,2%	61,1% (Więcbork)	36,4% (Kamień Krajeński)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	63,7%	60,7%	79,0% (Kamień Krajeński)	50,2% (Więcbork)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	26	26	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 601	1 601	1 715 (Sośno)	1 406 (Kamień Krajeński)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	5	5	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	1	1	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	223	258	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	4,1%	5,2%	11,4% (Sępólno Krajeńskie)	3,8% ¹³⁷ (Kamień Krajeński)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	16,6%	16,9%	25,5% (Kamień Krajeński)	12,1% (Sępólno Krajeńskie)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	3	4	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazany przez ośrodki pomocy społecznej	14,1%	12,9%	19,0% (Więcbork)	0,3% (Kamień Krajeński)

¹³⁷ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina Sośno).

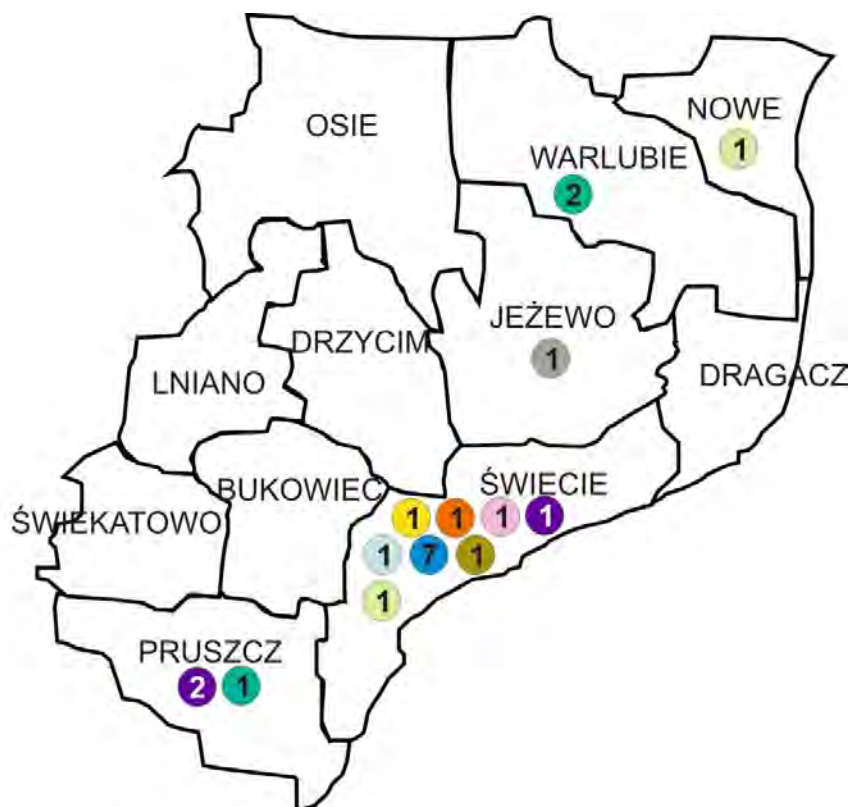
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	6	7	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	78	77	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	4	4	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	2,9%	2,7%	5,7% (Sośno)	1,6% (Sępólno Krajeńskie)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	2	2	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 289	2 206	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	24,2%	23,3%	30,4% (Kamień Krajeński)	14,7% (Sępólno Krajeńskie)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	768,76 zł	778,53 zł	844,78 zł (Więcbork)	717,20 zł (Kamień Krajeński)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	50	45
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	43,9%	50,8%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	0	0

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	46,8	46,8
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	1	1
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	7,2	8,4
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	344,23 zł	347,98 zł

Karta powiatu świeckiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dzienny dom pomocy
- noclegowania, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- klub samopomocy
- dom pomocy społecznej
- ośrodek interwencji kryzysowej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	99 949	99 839	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,8%	50,7%	51,9% (Świecie)	49,0% (Drzycim)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	20,2%	19,8%	21,5% (Lnianio, Świekatowo)	18,3% (Nowe)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,6%	64,3%	65,3% (Drzycim)	63,3% (Świekatowo)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	15,2%	15,8%	17,1% (Nowe, Świecie)	14,1% (Bukowiec)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	1,8%	1,5%	4,8% ¹³⁸ (Świecie)	
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	56,4%	61,4%	76,6% (Świecie)	36,3% (Jeżewo)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	1	1	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	65	65	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	51	49	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	2 972	2 895	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	93	35	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	19,8	20,9	42,0 (Świecie)	2,1 (Lniano, Pruszcz)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,8	2,0	3,9 (Świecie)	0,2 ¹³⁹ (Jeżewo)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	9	16	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	9,9%	8,2%	13,8% (Nowe)	6,6% (Osie)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	57,1%	58,8%	66,1% (Nowe)	52,6% (Osie)

¹³⁸ W związku z tym, że w powiecie świeckim w 2013 roku tylko w 1 gminie funkcjonował żłobek, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

¹³⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 4 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Bukowiec, Drzycim, Osie i Świekatowo).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	13,7%	12,5%	16,2% (Dragacz)	10,0% (Pruszcz)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	62,4%	59,8%	74,0% (Nowe)	29,8% (Jeżewo)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	54,0%	58,8%	64,8% (Świecie)	44,4% (Warlubie)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	50,1%	45,8%	56,2% (Warlubie)	39,0% (Drzycim)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	61	55	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 637	1 815	2 677 (Jeżewo)	1 177 (Świekatowo)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	18	20	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	1	7	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	406	373	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	5,0%	4,6%	32,0% (Bukowiec)	0,6% (Warlubie)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	16,5%	19,9%	27,7% (Dragacz)	15,3% (Pruszcz)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	3	6	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	8,7%	4,0%	8,8% (Świecie)	0,6% ¹⁴⁰ (Dragacz, Nowe)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	14	10	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	91	137	x	x

¹⁴⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 5 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Drzycim, Lniano, Osie, Pruszcz i Warlubie).

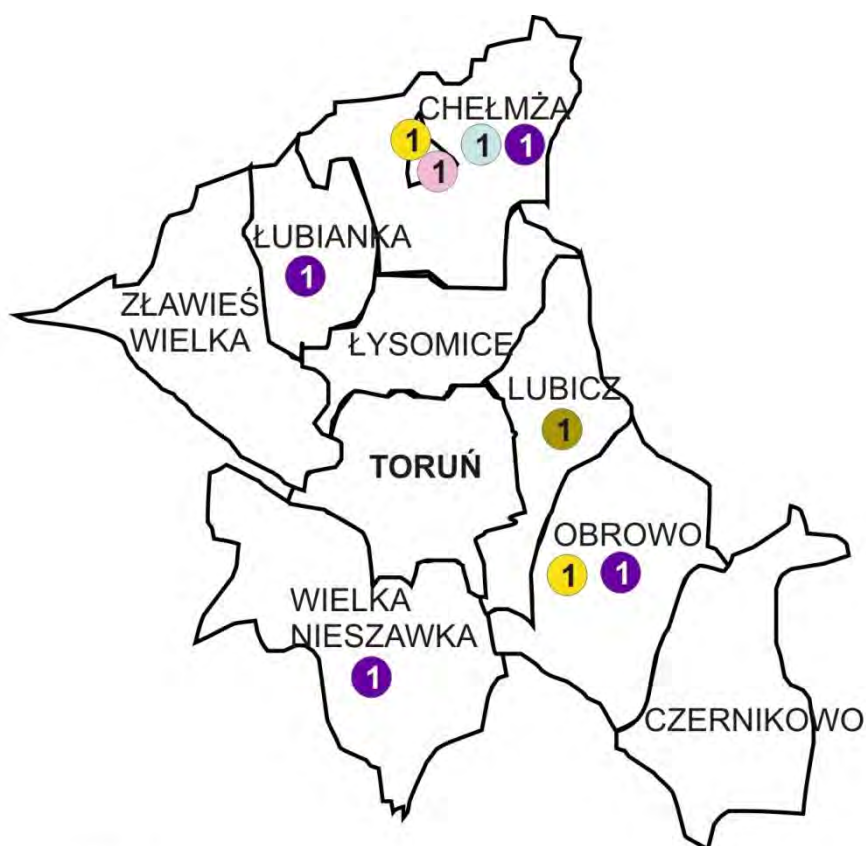
Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	11	11	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,6%	1,7%	4,7% (Osie)	0,3% (Drzycim)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	6	4	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	3 000	2 802	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	13,8%	12,9%	30,9% (Bukowiec)	6,1% (Świecie)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	699,95 zł	724,04 zł	862,83 zł (Świekatowo)	584,87 zł (Jeżewo)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	112	117
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	75,1%	72,4%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	12,8%	2,7%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	22,6	22,6
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	1	1
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	3,0	3,0
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	4,7	3,3

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	124,54 zł	143,04 zł

Karta powiatu toruńskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- noclegownia, schronisko i inne miejsce schronienia dla osób bezdomnych
- dom pomocy społecznej
- ośrodek interwencji kryzysowej
- klub integracji społecznej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	99 891	100 972	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,7%	50,6%	52,0% (g. miejska Chełmża)	49,9% (Łubianka)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	22,3%	21,9%	23,9% (Obrowo)	18,9% (g. miejska Chełmża)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,7%	64,6%	65,8% (Lubicz)	62,9% (Wielka Nieszawka)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	13,0%	13,4%	16,3% (g. miejska Chełmża)	11,5% (Obrowo)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0,2%	1,2%	4,6% (Obrowo)	3,4% ¹⁴¹ (g. miejska Chełmża)
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	48,0%	60,7%	87,4% (Lubicz)	46,2% (Zławieś Wielka)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	2	3	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	55	74	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	64	75	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	2 801	3 064	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	42	57	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	11,8	11,7	56,2 (g. miejska Chełmża)	0,5 ¹⁴² (Obrowo)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	0,8	0,8	4,5 (g. miejska Chełmża)	0,2 ¹⁴³ (Lubicz)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	8	10	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	11,3%	9,5%	15,7% (Czernikowo)	6,1% (Wielka Nieszawka)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	53,1%	54,5%	62,9% (g. miejska Chełmża, Czernikowo)	45,0% (Łubianka)

¹⁴¹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 7 gmin, w których w 2013 roku nie funkcjonował żłobek (były to następujące gminy: gmina wiejska Chełmża, Czernikowo, Lubicz, Łubianka, Łysomice, Wielka Nieszawka i Zławieś Wielka).

¹⁴² Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania komunalne (była to gmina Wielka Nieszawka).

¹⁴³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 5 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to gminy: Czernikowo, Łysomice, Obrowo, Wielka Nieszawka i Zławieś Wielka).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	12,1%	11,5%	18,9% (g. miejska Chełmża)	8,0% (Zławieś Wielka)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	49,7%	47,6%	63,1% (Wielka Nieszawka)	27,9% (Obrowo)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	55,7%	58,6%	70,9% (g. miejska Chełmża)	45,5% (Łysomice)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	47,7%	43,8%	55,8% (Łysomice)	32,3% (g. miejska Chełmża)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	48	46	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	2 104	2 195	3 227 (g. wiejska Chełmża)	1 632 (Wielka Nieszawka)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	15	10	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	2	6	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	358	204	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	3,4%	2,2%	5,6% (Obrowo)	0,3% ¹⁴⁴ (Łysomice)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	11,8%	15,6%	27,1% (g. miejska Chełmża)	8,5% (Zławieś Wielka)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	4	4	x	x

¹⁴⁴ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (były to następujące gminy: gmina miejska Chełmża, gmina wiejska Chełmża).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	7,2%	7,0%	23,3% (Lubicz, Łysomice)	5,2% ¹⁴⁵ (Czernikowo)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	20	15	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	144	171	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	6	6	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,1%	1,2%	2,9% (g. miejska Chełmża)	0,7% ¹⁴⁶ (Czernikowo)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 895	3 300	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	12,3%	14,0%	26,9% (g. miejska Chełmża)	4,6% (Wielka Nieszawka)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	509,53 zł	535,65 zł	890,30 zł (g. miejska Chełmża)	416,95 zł (Wielka Nieszawka)

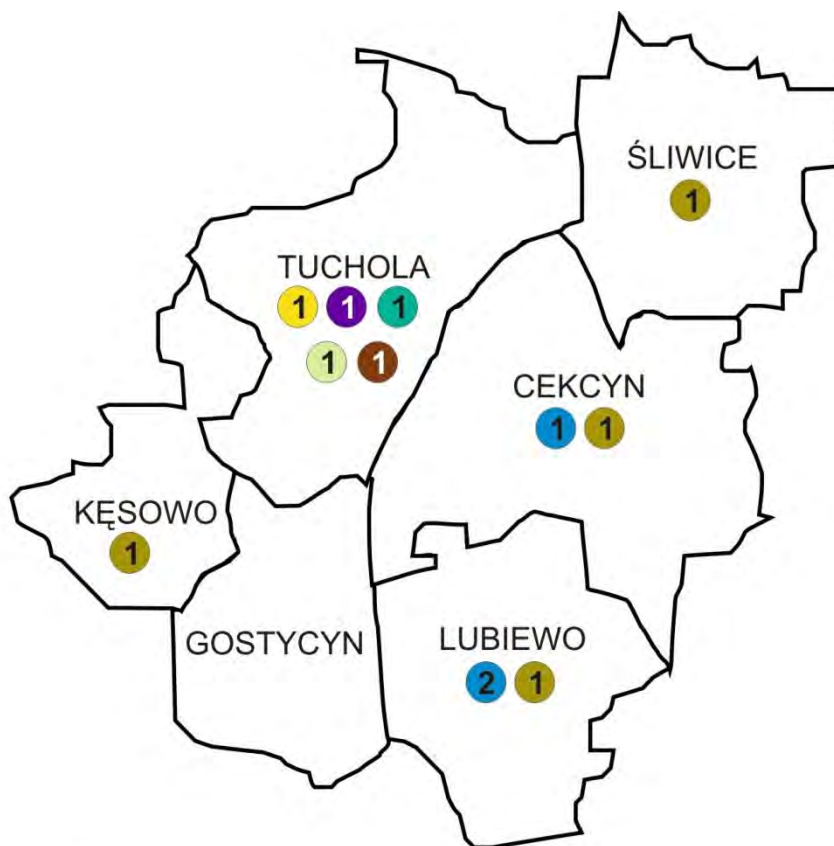
¹⁴⁵ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 5 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: gmina miejska Chełmża, gmina wiejska Chełmża, Łubianka, Obrowo i Wielka Nieszawka).

¹⁴⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, które w 2014 roku nie realizowały wsparcia w formie usług opiekuńczych (były to następujące gminy: gmina wiejska Chełmża, Łubianka i Wielka Nieszawka).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Pieczą zastępczą	39.	Liczba rodzin zastępczych	110	117
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	100,0%	100,0%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	10,6%	14,3%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	34,3	34,3
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	6,7	8,4
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	2,5	2,7
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	196,80 zł	194,22 zł

Karta powiatu tucholskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej
- zakład aktywności zawodowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	48 327	48 283	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,2%	50,1%	51,1% (Tuchola)	48,8% (Kęsowo)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	21,4%	21,1%	22,7% (Śliwice)	20,2% (Tuchola)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,7%	63,5%	64,8% (Cekcyn)	62,5% (Lubiewo)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	14,9%	15,3%	16,6% (Tuchola)	13,9% (Kęsowo, Śliwice)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0,3%	1,1%	2,0% (Cekcyn)	1,9% ¹⁴⁷ (Tuchola)
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	58,8%	60,8%	77,0% (Kęsowo)	47,0% (Gostycyn)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	2	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	30	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	35	34	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 660	1 600	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	54	4	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	8,3	9,9	17,7 (Tuchola)	2,0 (Lubiewo)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	2,1	2,2	4,4 (Gostycyn)	0,3 ¹⁴⁸ (Cekcyn)
	15.	Liczba klubów/świećlic dla seniorów	8	8	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	13,0%	11,0%	11,7% (Śliwice)	9,6% (Lubiewo)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	56,2%	59,3%	61,3% (Gostycyn)	58,3% (Kęsowo)

¹⁴⁷ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 4 gmin, w których w 2013 roku nie funkcjonował żłobek (były to następujące gminy: Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo i Śliwice).

¹⁴⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Kęsowo i Śliwice).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	15,8%	14,4%	20,0% (Śliwice)	12,1% (Tuchola)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	47,0%	51,7%	100,0% (Gostycyn)	33,3% (Lubiewo)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	63,2%	57,9%	88,1% (Gostycyn)	36,8% (Śliwice)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	45,2%	46,3%	11,9% (Gostycyn)	63,6% (Śliwice)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	29	29	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 665	1 665	2 046 (Tuchola)	1 305 (Gostycyn)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	12	11	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	6	8	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	347	315	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	7,3%	6,6%	14,6% (Lubiewo)	0,7% (Tuchola)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	19,4%	23,3%	30,5% (Cekcyn)	17,6% (Tuchola)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	6	4	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	6,6%	5,8%	18,3% (Gostycyn)	6,7% ¹⁴⁹ (Kęsowo)

¹⁴⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Śliwice i Tuchola).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	9	8	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	46	79	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	4	4	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	0,6%	0,6%	1,7% (Cekcyn)	0,2% ¹⁵⁰ (Lubiewo)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	1 467	1 491	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	13,2%	13,4%	19,4% (Kęsowo)	10,3% (Tuchola)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	666,29 zł	679,15 zł	733,70 zł (Śliwice)	587,78 zł (Cekcyn)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	59	63
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	73,3%	78,7%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	20,8%	17,8%

¹⁵⁰ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, które w 2014 roku nie realizowały wsparcia w formie usług opiekuńczych (były to następujące gminy: Gostycyn i Śliwice).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	9,5	9,5
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	9,3	9,3
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	151,05 zł	146,37 zł

Karta powiatu wąbrzeskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dom pomocy społecznej
- ośrodek interwencji kryzysowej
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej
- zakład aktywności zawodowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	35 229	35 034	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,8%	50,8%	52,3% (g. miejska Wąbrzeźno)	49,2% (Płużnica)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	20,2%	19,7%	21,6% (g. wiejska Wąbrzeźno)	18,0% (g. miejska Wąbrzeźno)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,5%	63,5%	64,3% (Książki)	62,3% (Dębowa Łąka)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	16,3%	16,7%	18,6% (g. miejska Wąbrzeźno)	14,9% (g. wiejska Wąbrzeźno)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	39,6%	46,7%	62,3% (g. miejska Wąbrzeźno)	30,4% (Dębowa Łąka)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	1	1	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	18	20	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	18	22	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	785	732	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	12	0	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	12,6	12,2	19,7 (g. miejska Wąbrzeźno)	3,8 (Płużnica)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	5,6	5,8	13,2 (g. miejska Wąbrzeźno)	3,2 ¹⁵¹ (Płużnica)
	15.	Liczba klubów/świećlic dla seniorów	2	10	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	14,2%	12,3%	13,1% (g. miejska Wąbrzeźno)	11,7% (Płużnica)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	61,7%	65,2%	68,5% (Książki)	62,9% (Płużnica)

¹⁵¹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 3 gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to następujące gminy: Dębowa Łąka, Książki i gmina wiejska Wąbrzeźno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Nateżenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	15,5%	14,1%	19,7% (Płuźnica)	11,1% (g. miejska Wąbrzeźno)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	45,5%	58,4%	68,0% (g. wiejska Wąbrzeźno)	38,2% (Książki)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	53,1%	55,6%	60,8% (g. miasta Wąbrzeźno)	40,0% (Dębowa Łąka)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	52,6%	48,3%	61,9% (Dębowa Łąka)	40,5% (Książki)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	21	21	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 668	1 668	2 147 (g. wiejska Wąbrzeźno)	1 051 (Dębowa Łąka)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	6	6	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	2	2	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	104	79	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	4,1%	3,0%	14,9% (Książki)	3,3% ¹⁵² (Dębowa Łąka)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	18,5%	21,5%	29,4% (Płuźnica)	19,0% (Książki)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	2	1	x	x

¹⁵² Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 2 gmin, w których w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (były to następujące gminy: gmina miejska Wąbrzeźno i gmina wiejska Wąbrzeźno).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	2,9%	1,5%	6,7% ¹⁵³ (g. wiejska Wąbrzeźno)	
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	8	17	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	64	72	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	5	5	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,3%	1,1%	2,3% (Płuźnica)	0,2% (Dębowa Łąka)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	13	17	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	1 136	1 177	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	14,6%	15,2%	24,5% (Książki)	12,3% (g. miejska Wąbrzeźno)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	708,52 zł	758,41 zł	1 058,18 zł (Płuźnica)	671,60 zł (g. wiejska Wąbrzeźno)

¹⁵³ W związku z tym, że w powiecie wąbrzeskim w 2014 roku tylko w 1 gminie OPS wykazał realizację poradnictwa specjalistycznego, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	59	45
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	100,0%	100,0%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	5,8%	4,3%
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	21,4	21,4
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	7,1	8,6
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	169,92 zł	169,83 zł

Karta powiatu włocławskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dom pomocy społecznej
- placówka opiekuńczo-wychowawcza

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	87 198	86 920	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,3%	50,4%	51,6% (Brześć Kujawski)	48,5% (g. wiejska Kowal)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	19,3%	18,9%	20,3% (Izbica Kujawska)	15,8% (g. miejska Kowal)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	63,8%	63,9%	67,8% (g. miejska Kowal)	60,5% (Boniewo)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	16,8%	17,2%	19,4% (Lubraniec)	13,7% (Fabianki)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	0
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	48,9%	58,5%	103,3% ¹⁵⁴ (g. miejska Kowal)	44,3% (g. wiejska Kowal)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	0	0	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	36	46	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 806	2 055	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	20	0	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	11,9	11,7	44,7 (g. miejska Kowal)	1,4 (Fabianki)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	0,3	0,3	1,3 (g. wiejska Kowal)	0,1 ¹⁵⁵ (Fabianki)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	2	6	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	16,5%	15,5%	19,3% (Boniewo)	12,4% (Lubanie)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	68,6%	70,8%	75,6% (Lubień Kujawski)	66,8% (Lubanie)

¹⁵⁴ Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat obejmuje również dzieci w wieku 3-5 lat, które objęte są wychowaniem przedszkolnym w placówkach na terenie innych gmin.

¹⁵⁵ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono gmin, w których w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (były to gminy: Baruchowo, Boniewo, Chocień, Izbica Kujawska, Lubanie, Lubień Kujawski i Włocławek (gmina wiejska)).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	16,2%	15,4%	20,2% (Chodecz)	11,6% (Lubanie)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	59,0%	61,0%	100,0% (Boniewo)	35,7% (g. wiejska Włocławek)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	71,3%	70,3%	100,0% (Boniewo)	56,2% (Izbica Kujawska)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	40,5%	34,8%	45,9% (Izbica Kujawska)	3,0% (Boniewo)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	44	44	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 975	1 975	3 769 (Lubień Kujawski)	1 186 (Baruchowo)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	7	9	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	4	5	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	302	338	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	2,6%	2,9%	12,8% (g. wiejska Kowal)	0,5% ¹⁵⁶ (Lubień Kujawski)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	17,3%	21,4%	30,2% (Boniewo)	15,1% (g. wiejska Włocławek)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	4	5	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	3,5%	4,2%	45,3% (Baruchowo)	4,1% ¹⁵⁷ (g. miejska Kowal)

¹⁵⁶ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina Lubraniec).

¹⁵⁷ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 8 gmin, w których ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku nie wykazały realizacji poradnictwa specjalistycznego (były to następujące gminy: Boniewo, Chocień, Fabianki, Izbica Kujawska, Lubanie, Lubien Kujawski, Lubraniec i gmina wiejska Włocławek).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	3	7	x	x
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	27	79	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	11	12	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	1,1%	1,2%	2,8% (Izbica Kujawska)	0,2% ¹⁵⁸ (Baruchowo)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	5 044	4 501	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	26,1%	23,3%	38,7% (Izbica Kujawska)	11,9% ¹⁵⁹ (Lubanie)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	665,00 zł	681,70 zł	828,20 zł (Boniewo)	547,68 zł (Lubanie)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecza zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	63	58
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	50,9%	53,4%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	7,3%	11,3%

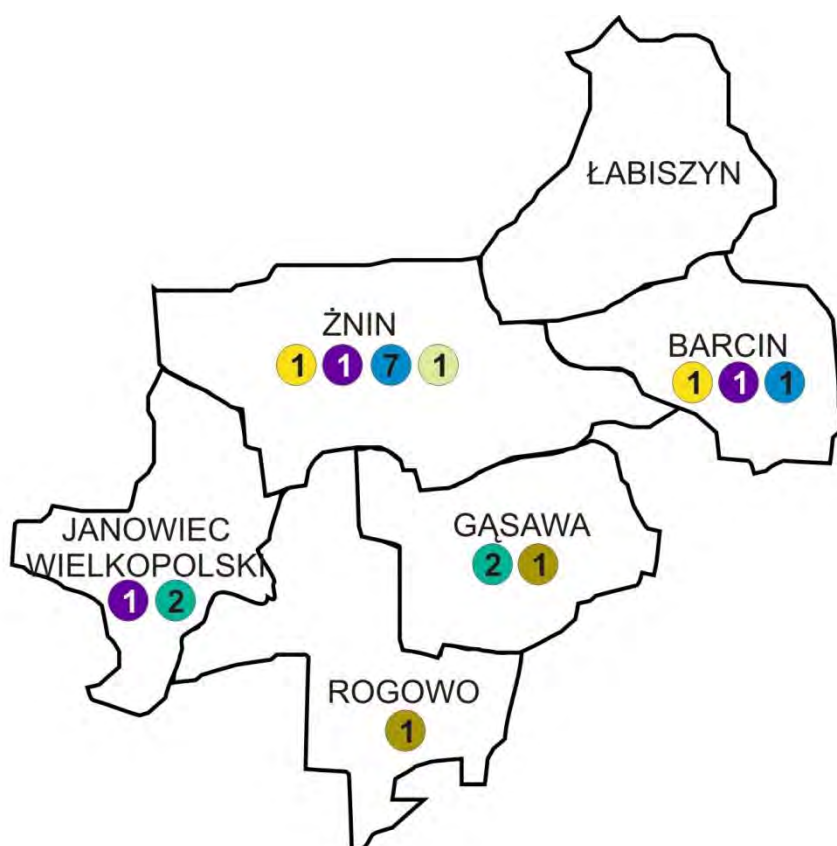
¹⁵⁸ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, która w 2014 roku nie realizowała wsparcia w formie usług opiekuńczych (była to gmina wiejska Kowal).

¹⁵⁹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie udzielono żadnych stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych (była to gmina Chodecz).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	35,1	35,1
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	6,3	6,3
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	215,91 zł	193,91 zł

Karta powiatu żnińskiego

Infrastruktura pomocy i integracji społecznej

Legenda:

- środowiskowy dom samopomocy
- dom pomocy społecznej
- placówka wsparcia dziennego
- placówka opiekuńczo-wychowawcza
- klub integracji społecznej
- warsztat terapii zajęciowej

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Sytuacja demograficzna	1.	Liczba mieszkańców	70 957	70 792	x	x
	2.	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	50,5%	50,5%	51,0% (Żnin)	49,6% (Łabiszyn)
	3.	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	19,7%	19,5%	20,8% (Łabiszyn)	18,8% (Barcin)
	4.	Odsetek osób w wieku produkcyjnym	64,2%	63,7%	64,6% (Łabiszyn)	63,1% (Rogowo)
	5.	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	16,1%	16,8%	17,6% (Żnin)	14,5% (Łabiszyn)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika (dane GUS)	2012	2013		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna	6.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	1,0%	0,6%	3,3% ¹⁶⁰ (Barcin)	
	7.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-5 lat	61,0%	64,5%	75,1% (Barcin)	52,1% (Łabiszyn)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Infrastruktura społeczna cd.	8.	Liczba żłobków / klubów dziecięcych / oddziałów żłobkowych w przedszkolach	1	4	x	x
	9.	Liczba miejsc w żłobkach / klubach dziecięcych / oddziałach żłobkowych w przedszkolach	15	69	x	x
	10.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	25	29	x	x
	11.	Liczba miejsc w przedszkolach (w tym w oddziałach przedszkolnych przy szkołach)	1 720	2 261	x	x
	12.	Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	9	17	x	x
	13.	Liczba mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	14,9	14,7	22,7 (Żnin)	0,4 (Gąsawa)
	14.	Liczba mieszkań socjalnych przypadająca na 1000 mieszkańców	1,5	1,5	4,2 (Barcin)	0,4 ¹⁶¹ (Łabiszyn)
	15.	Liczba klubów/świetlic dla seniorów	6	9	x	x
Rynek pracy	16.	Odsetek osób bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	13,1%	10,7%	12,1% (Gąsawa)	9,5% (Barcin)
	17.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych	56,1%	59,8%	64,9% (Janowiec Wielkopolski)	56,0% (Rogowo)

¹⁶⁰ W związku z tym, że w powiecie żnińskim w 2013 roku zgodnie z danymi GUS tylko w jednej gminie funkcjonował żłobek, maksymalna wartość wskaźnika jest zarówno wartością minimalną.

¹⁶¹ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono gminy, w której w 2014 roku nie funkcjonowały mieszkania socjalne (była to gmina Gąsawa).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
Natężenie korzystania z pomocy społecznej	18.	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (dot. osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie pomocy społecznej)	13,3%	12,5%	10,0% (Gąsawa)	16,8% (Łabiszyn)
	19.	Odsetek klientów długotrwale korzystających z pomocy społecznej (dot. ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	65,9%	65,7%	80,6% (Łabiszyn)	43,5% (Gąsawa)
	20.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą pieniężną	55,1%	58,5%	71,5% (Janowiec Wielkopolski)	47,3% (Rogowo)
	21.	Odsetek klientów pomocy społecznej objętych pomocą niepieniężną	53,1%	51,1%	61,4% (Żnin)	35,2% (Janowiec Wielkopolski)
Kadra pomocy społecznej	22.	Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	38	38	x	x
	23.	Średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS	1 863	1 863	3 290 (Łabiszyn)	1 543 (Janowiec Wielkopolski)
	24.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 1-go stopnia	13	12	x	x
	25.	Liczba pracowników socjalnych OPS posiadających specjalizację 2-go stopnia	4	5	x	x
Wybrane świadczenia i usługi społeczne	26.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	313	178	x	x
	27.	Odsetek klientów pomocy społecznej, objętych kontraktem socjalnym zawartym w danym roku (dot. ogólnej liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pomocy społecznej)	6,7%	2,7%	6,1% (Gąsawa)	0,8% ¹⁶² (Barcin)
	28.	Odsetek dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w formie dożywiania w populacji osób w wieku 0-19	15,7%	16,1%	17,6% (Barcin)	12,0% (Janowiec Wielkopolski)
	29.	Liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego	4	4	x	x
	30.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej	11,6%	11,5%	47,8% (Gąsawa)	1,0% (Rogowo)
	31.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej	11	12	x	x

¹⁶² Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie zawarto kontraktu socjalnego z żadnym klientem pomocy społecznej (była to gmina Łabiszyn).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014		
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)	Max wartość (gmina)	Min wartość (gmina)
	32.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	156	130	x	x
	33.	Liczba gmin, na terenie których realizowane są usługi opiekuńcze	6	6	x	x
	34.	Odsetek osób objętych usługami opiekuńczymi w populacji osób w wieku poprodukcyjnym	2,0%	2,0%	2,6% (Żnin)	0,5% (Gąsawa)
	35.	Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności	0	0	x	x
	36.	Liczba osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne	2 414	2 440	x	x
	37.	Odsetek osób, które otrzymały stypendia socjalne i zasiłki szkolne w populacji osób w wieku 7-24 lata	15,8	16,0%	30,6% (Janowiec Wielkopolski)	10,9% ¹⁶³ (Gąsawa)
Wydatki na pomoc społeczną	38.	Kwota wydatków z budżetów gmin w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	636,09 zł	655,69 zł	703,95 zł (Żnin)	514,05 zł (Gąsawa)

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Piecznia zastępcza	39.	Liczba rodzin zastępczych	63	59
	40.	Odsetek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w ogólnej liczbie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	62,1%	59,3%
	41.	Odsetek dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych w ogólnej liczbie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	12,6%	2,3%

¹⁶³ Wśród minimalnych wartości wskaźnika nie uwzględniono 1 gminy, w której w 2014 roku nie udzielono żadnych stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych (była to gmina Łabiszyn).

Obszar	Lp	Rodzaj wskaźnika	2013	2014
			Wartość ogółem (powiat)	Wartość ogółem (powiat)
Infrastruktura pomocy i wsparcia	42.	Liczba miejsc w DPS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	33,2	33,2
	43.	Liczba gmin, na terenie których funkcjonują DDP/dzienne domy seniora	0	0
	44.	Liczba miejsc w ŚDS przypadająca na 10 tys. mieszkańców	10,6	10,6
	45.	Liczba osób bezdomnych przypadająca na 1 miejsce w noclegowni/schronisku/ innym miejscu schronienia dla osób bezdomnym	0	0
Wydatki na pomoc społeczną	46.	Kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	152,15 zł	133,87 zł

Errata

str.	wiersz	jest	powinno być
str. 8	Mapa 1. dot. mieszkań socjalnych przypadających na 1 000 mieszkańców w powiatach	W powiecie toruńskim jest wskaźnik 0,7.	W powiecie toruńskim powinien być wskaźnik 0,8.
str. 17	Tabela 9 dot. natężenia korzystania ze świadczeń pomocy społecznej	W wierszu 1, w kolumnie 1 rok 2013 (odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej) jest 12,2%.	W wierszu 1, w kolumnie 1 rok 2013 (odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej) powinno być 12,0% z wyjaśnieniem, że dot. to osób objętych pomocą przez ops.
str. 17	5 wiersz od dołu	W województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku pomocą społeczną objęto 11,2% mieszkańców regionu. Wsparcie w postaci świadczeń pomocy społecznej otrzymało 89 645 rodzin, a w tych rodzinach 233 905 osób ²⁰ . W stosunku do roku 2013 nastąpił spadek w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej o 21 970 osób, tj. o 8,6%. Wśród osób, którym przyznano decyzją świadczenie osoby długotrwale korzystające z pomocy ²¹ stanowiły 56%.	W województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku pomocą społeczną objęto 11,2% mieszkańców regionu. Wsparcie w postaci świadczeń pomocy społecznej otrzymało 89 645 rodzin, a w tych rodzinach 233 905 osób ²⁰ . W stosunku do roku 2013 nastąpił spadek w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej świadczonej przez ops o 17 475 osób, tj. o blisko 7%. Wśród osób, którym przyznano decyzją świadczenie osoby długotrwale korzystające z pomocy ²¹ stanowiły 56%.
str. 19	5 wiersz od dołu	✓ wskaźnik deprywacji dla województwa w 2014 roku wynosił 112 osób korzystających z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców (o 8 osób więcej niż w roku poprzednim);	✓ wskaźnik deprywacji dla województwa w 2014 roku wynosił 112 osób korzystających z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców (o 8 osób mniej niż w roku poprzednim);
str. 29	Mapa 9. dot. realizacji kontraktów socjalnych w gminach	W powiecie inowrocławskim zaznaczono gminę Janikowo.	W powiecie inowrocławskim powinna zostać zaznaczona gmina Złotniki Kujawskie oraz Rojewo, natomiast nie powinna zostać wskazana gmina Janikowo.
str. 30	Tabela 14 dot. poradnictwa specjalistycznego w województwie kujawsko-pomorskim	W wierszu 1, w kolumnie 2 (liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego w 2014 roku) jest 84.	W wierszu 1, w kolumnie 2 (liczba ośrodków pomocy społecznej, które wykazały realizację poradnictwa specjalistycznego w 2014 roku) powinno być 83.
		W wierszu 2, w kolumnie 2 (odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku) jest 7,9%.	W wierszu 2, w kolumnie 2 (odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej objętych poradnictwem specjalistycznym wykazanym przez ośrodki pomocy społecznej w 2014 roku) powinno być 9,9%
str. 30	11 wiersz od dołu	W tegorocznym formularzu OZPS 84 ośrodki pomocy społecznej wykazały dane potwierdzające objęcie rodzin poradnictwem specjalistycznym (wzrost o 8 gmin w porównaniu z rokiem poprzednim). Wśród 89 645 rodzin korzystających w 2014 roku z pomocy społecznej, 8 856 rodzin (tj. zaledwie 7,9%) skorzystało ze wsparcia specjalistów udzielających porad prawnych, psychologicznych, rodzinnych i innych.	W tegorocznym formularzu OZPS 83 ośrodki pomocy społecznej wykazały dane potwierdzające objęcie rodzin poradnictwem specjalistycznym (wzrost o 7 gmin w porównaniu z rokiem poprzednim). Wśród 89 645 rodzin korzystających w 2014 roku z pomocy społecznej, 8 856 rodzin (tj. 9,9%) skorzystało ze wsparcia specjalistów udzielających porad prawnych, psychologicznych, rodzinnych i innych.

²⁰ Zaprezentowane dane dot. liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą przez ośrodki pomocy społecznej.

²¹ Dane przekazane w ramach OZPS pochodzą z gmin i zawierają informacje dot. liczby osób, które w ciągu 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy.

str.	wiersz	jest	powinno być
str. 31	Mapa 10. dot. realizacji poradnictwa specjalistycznego wykazanego przez ops	Zaznaczono gminy Nakło nad Notecią oraz gminę wiejską Radziejów.	Powinny zostać zaznaczone gmina Jeżewo, gmina miejska Radziejów oraz gmina Czernikowo. Gminy Nakło nad Notecią oraz gmina wiejska Radziejów nie powinny być wskazane.
str. 53	Mapa 17. dot. noclegowni, schronisk i innych miejsca schronienia dla osób bezdomnych	W tytule legendy jest: Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych (67).	W tytule legendy powinno być: Liczba noclegowni, schronisk i innych miejsc schronienia dla osób bezdomnych (22).
str. 59	Tabela 30 dot. podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym	Wiersz 1, kolumna 4 (liczba uczestników zajęć w CIS w 2014) jest 119.	Wiersz 1, kolumna 4 (liczba uczestników zajęć w 2014) powinno być 119 z wyjaśnieniem, że w liczbie uczestników zajęć nie wykazano uczestników z CIS w Toruniu.
		Wiersz 2, kolumna 5 (roczne koszty prowadzenia i utrzymania KIS) jest 470 tys. zł.	Wiersz 2, kolumna 5 (roczne koszty prowadzenia i utrzymania KIS) powinno być 2,5 ml zł z wyjaśnieniem, że w rocznych kosztach prowadzenia i utrzymania wskazano tylko wydatki w KIS prowadzonych przez jst lub na ich zlecenia.
str. 62	Tabela 31 dot. placówek wsparcia dziennego	Wiersz 1, kolumna 3 (liczba placówek prowadzonych przez jst) jest 62.	Wiersz 1, kolumna 3 (liczba placówek prowadzonych przez jst) powinno być 52.
		Wiersz 1, kolumna 5 (roczne koszty prowadzenia i utrzymania placówek wsparcia dziennego) jest 5,3 mln zł.	Wiersz 1, kolumna 5 (roczne koszty prowadzenia i utrzymania placówek wsparcia dziennego) powinno być 5,3 mln zł z wyjaśnieniem, że w rocznych kosztach prowadzenia i utrzymania wskazano tylko wydatki w placówkach prowadzonych przez jst lub na ich zlecenia.
str. 67	Tabela 32 dot. wydatków na pomoc społeczną i inne obszary polityki społecznej	Wiersz 1 i 2, kolumna 2 – wartości ogółem wpisano w 2013 rok.	Wiersz 1 i 2, kolumna 2 – wartości ogółem powinny być wpisane w rok 2014.
		Wiersz 2, kolumna 2 (kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 roku) jest 149,58 zł.	Wiersz 2, kolumna 2 (kwota wydatków z budżetów powiatu w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w 2014 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014 roku) powinno być 156,28 zł.
str. 70	Wiersz 4 od góry	W ramach budżetów powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2014 w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano średniorocznie 149,58 zł (tj. o ok 5 zł mniej w porównaniu do roku 2013). [...] W przypadku ponad 40% powiatów ziemskich (8 z 19) wydatki w powyższym zakresie przekraczały średnie wydatki powiatów na 1 mieszkańca i plasowały się w przedziale od 168 zł do 328 zł.	W ramach budżetów powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2014 w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano średniorocznie 156,28 zł (tj. o 2 zł więcej w porównaniu do roku 2013). [...] W przypadku ponad 40% powiatów ziemskich (8 z 19) wydatki w powyższym zakresie przekraczały średnie wydatki powiatów na 1 mieszkańca i plasowały się w przedziale od 168 zł do 348 zł.

str.	wiersz	jest	powinno być
str. 70	Wykres 5 dot. wydatków w obszarze pomocy społecznej i wsparcia w ramach budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu w roku 2013 i 2014	W legendzie wykresu wydatki w roku 2014 oznaczono ciemnym kolorem, natomiast wydatki w roku 2013 jasnym kolorem.	W legendzie wykresu powinna być zamieniona kolorystyka: wydatki w roku 2013 powinny być oznaczone ciemnym kolorem, natomiast wydatki w roku 2014 jasnym kolorem.